

NOTAT TIL
FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Samlenotat vedr. rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012

Indholdsfortegnelse:

1. Anerkendelsesdirektivet	2
2. Direktiv om offentlige indkøb	41
3. Direktiv om forsyningsvirksomhed	67
4. Direktiv om tildeling af koncessionskontrakter	79
5. EU-toldkodeksen	88
6. Told 2020-forslaget	95
7. Patentpakken	100
8. Modernisering af statsstøtterejerne	121
9. Toldpolitik	127
10. Rådskonklusioner om Akten for Det Indre Marked II	136
11. Industripolitik	147

1. Anerkendelsesdirektivet

Et revideret notat. Ændringer er markeret med fed og kursiv.

1. Resumé

Kommissionen har den 19. december 2011 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (KOM(2011)883 endelig. Bedre kendt som anerkendelsesdirektivet. Forslaget er oversendt til Rådet den 11. januar 2012 i dansk sprogversion.

Det overordnede formål med revisionen af anerkendelsesdirektivet er at effektivisere proceduren for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer med henblik på at gøre det mindre byrdefuldt for fuldt kvalificerede EU-borgere at udøve et lovreguleret erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat.

Forslaget forventes at ville kræve tilpasning af den gældende danske lovgivning, som implementerer det gældende anerkendelsesdirektiv. Forslaget skønnes derudover at kunne få begrænsede statsfinansielle konsekvenser.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december til orienterende debat.

2. Baggrund

EU-reglerne for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, også kendt som ”anerkendelsesdirektivet”. Det gældende anerkendelsesdirektiv berører på EU-plan omkring 4700 lovregulerede erhverv, fordelt i omkring 800 erhvervsgrupper, og i Danmark berører direktivet omkring 115 lovregulerede erhverv.

Forslaget til en revision af anerkendelsesdirektivet er fremsat med hjemmel i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde, artikel 53, stk. 1, og artikel 62, hvorefter Europa-Parlamentet og Rådet kan udstede direktiver og forordninger, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, direktiver om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser og direktiver om samordning af nationale bestemmelser om adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed.

Det gældende anerkendelsesdirektiv indebærer for medlemsstaternes statsborgere, at de har ret til at udøve et erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat end den, hvori de har opnået deres erhvervsmæssige kvalifikationer. Beslutningsproceduren fremgår af traktatens artikel 294 (tidl. artikel 251 i TEF), hvor der henvises til den almindelige lovgivningsprocedure med henblik på vedtagelse af retsakter.

Direktivet gælder for EU/EØS-statsborgere og for statsborgere i lande, som EU har indgået aftale med om anvendelse af direktivet. Direktivet gælder for fysiske personer, som er fuldt kvalificerede til at udøve deres erhverv i et EU/EØS-land, og som ønsker at arbejde som selvstændige eller som arbejdstagere i en anden medlemsstat eller lande, som EU har indgået aftale med om anvendelse af direktivet inden for et erhverv, som er lovreguleret i landet.

Anerkendelsesdirektivet fastsætter reglerne for varig erhvervsudøvelse (etablering) og for midlertidig og lejlighedsvis erhvervsudøvelse (tjenesteydelser) på tværs af grænserne i EU/EØS.

Forslaget til en revision af anerkendelsesdirektivet er bl.a. udarbejdet på grundlag af resultaterne af ex-post evalueringen jf. direktivets artikel 60. stk. 2, og en række undersøgelser¹.

Under evalueringen blev der identificeret behov for en forenkling af eksisterende regler til gavn for borgere, bedre integration af erhvervene i Det Indre Marked og styrkelse af tilliden til anerkendelsessystemet.

Forslaget udgør et af de tolv nøgleinitiativer i Europa-Kommissionens ”Aktten for Det Indre Marked”².

3. Formål og indhold

Det gældende anerkendelsesdirektiv regulerer fuldt kvalificerede borgeres ret til at få anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer med henblik på at udøve lovregulerede erhverv i medlemsstaterne, på samme vilkår som gælder for landets egne statsborgere.

Det overordnede formål med revisionen af direktivet er at bidrage til at skabe vækst og jobs i EU ved at gøre det mindre byrdefuldt for fuldt kvalificerede EU-borgere at udøve et lovreguleret erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat.

¹ Dokumenter vedr. evaluering af anerkendelsesdirektivet:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/policy_developments/evaluation_en.htm

² Akten for det indre marked: http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_da.htm

Indeholdt i Europa-Kommissionens direktivforslag er en række konkrete horisontale emner, som har til formål at styrke det indre marked og arbejdskraftens frie bevægelighed i EU:

- *Indførelse af et europæisk erhvervspas (Professional Card)*

Forslaget om indførelse af erhvervspas er et nyt forslag, der har til formål at forenkle eksisterende anerkendelsesprocedurer til gavn for borgere og at effektivisere kompetente myndigheders anerkendelsesarbejde.

Det foreslås bl.a., at erhvervspas udstedes som et elektronisk certifikat, at udstedelsen af et erhvervspas bliver en frivillig ordning for borgere, og at erhvervspasset i fremtiden kan anvendes ved både den faste etablering og den midlertidige og lejlighedsvis tjenesteudøvelse.

Indeholdt i forslaget er et initiativ om at mobilisere hjemlandet med henblik på at lette anerkendelsesarbejdet i værtslandet. Forslaget begrundes med, at det vil være hjemlandet, der er i besiddelse af de relevante oplysninger om ansøgeren, eftersom hjemlandet udsteder uddannelsesbeviser, autorisationsbeviser m.v. og som er i besiddelse af oplysninger om kravene til erhvervsudøvelse i hjemlandet.

Det foreslås, at tjenesteydere, som ikke er omfattet af reglerne om forudgående kontrol, jf. direktivets artikel 7, stk. 4, får verificeret ansøgningen om erhvervspas samt får oprettet og valideret deres erhvervspas af den kompetente myndighed i hjemlandet. Erhvervspas foreslås at have gyldighed i 2 år.

Det foreslås endvidere, at tjenesteydere, som er omfattet af den forudgående kontrol, jf. direktivets artikel 7, stk. 4, samt erhvervsudøvere, som ønsker at etablere sig (søger om værtslandets autorisation) får verificeret ansøgningen og oprettet deres erhvervspas af den kompetente myndighed i hjemlandet, og at den endelige validering af erhvervspasset, som fører til udøvelse af det lovregulerede erhverv, udføres af værtslandet.

- *Indre Markeds Informationssystem (IMI) skal være "back office" for de myndigheder i medlemsstaterne, der arbejder med erhvervspasset*

Med henblik på effektivisering og forenkling af procedurerne i tilknytning til behandling af ansøgninger om erhvervsmæssig anerkendelse, herunder oprettelse og validering af erhvervspas, foreslås de allerede tilgængelige IT-systemer, eksempelvis IMI, at blive udnyttet fuldt ud. Konkret foreslås en forkortelse af sagsbehandlingsfrister for ansøgninger, der er ledsaget af erhvervspasset.

IMI-systemet, som allerede i dag bruges af kompetente myndigheder, vurderes at have skabt større tillid samt bedre og mere effektivt samarbejde mellem de europæiske myndigheder. Som følge af det styrkede samarbejde mellem medlemsstaternes myndigheder, foreslås, at IMI bliver brugt som myndighedernes "back office", hvor ansøgernes dokumenter opbevares, og hvor oprettelse og validering af erhvervspas bliver udført.

Det foreslås tillige, at Europa-Kommissionen vedtager gennemførelsesretsakter, jf. Traktatens artikel 291, med henblik på at sikre tekniske specifikationer og nødvendige foranstaltninger, integritet, fortrolighed og rigtighed af informationer, som er indeholdt i erhvervspasset og i IMI-filen.

- *Revision af omfanget af lovregulerede erhverv i medlemsstaterne, med udgangspunkt i traktatens regler om diskriminationsforbud og medlemsstaternes hensyn til at regulere adgang til udøvelse af visse erhverv*

Formålet med forslaget om revision af omfanget af lovregulerede erhverv er at sikre større gennemsigtighed og berettigelse for de regulerede erhverv gennem bestemte kvalifikationskrav, som stilles i medlemsstaterne.

Indeholdt i forslaget er således et krav til medlemsstaterne om at oplyse Europa-Kommissionen om de eksisterende lovregulerede erhverv i medlemsstaterne og gennemføre en "screening" af disse.

Screeningen foreslås at bestå af en undersøgelse af den nationale lovgivning for at konstatere, hvorvidt der til lovreguleringen af erhvervene i medlemsstaterne kan knyttes nogle objektive kriterier, som diskriminationsforbud, offentlig interesse, nødvendighed, eller andre almene hensyn i medlemsstaterne.

Senest ved udgangen af gennemførelsesperioden vedrørende implementering af direktivet skal udarbejdes en rapport om resultaterne af screeningen og medlemsstaternes intentioner om en eventuel ændring i reguleringen. Rapporterne foreslås forelagt alle medlemsstater med en høringsfrist på seks måneder. Det foreslås, at Europa-Kommissionen herefter udarbejder en rapport, som forelægges for de nationale koordinatore for direktivet, inden rapporten sendes til Rådet og Europa-Parlamentet.

Ifølge forslaget bør dette følges op af en gensidig evaluering hver andet år.

- *Indførelse af regler for delvis anerkendelse til udøvelse af lovregulerede erhverv, som implementerer EF-domstolens retspraksis på området³*

Forskellen inden for et bestemt erhverv i to medlemsstater kan være så stor, at erhvervsudøvere er nødt til at gennemgå hele uddannelsesprogrammet i værtsmedlemsstaten for at kompensere for forskellene i de tilsvarende kvalifikationskrav i værtslandet. Da EU-domstolen fik forelagt denne problemstilling, udviklede Domstolen princippet om delvis anerkendelse. Domstolen fastslog således, at medlemsstaterne under visse betingelser skal tillade delvis udøvelse af erhvervet efter anmodning fra erhvervsudøveren. Dette princip foreslås på baggrund af Domstolens praksis indarbejdet i anerkendelsesdirektivet.

- *Kravet om 2 års erhvervs erfaring inden for ikke-lovregulerede erhverv kan fraviges, hvis der er tale om følgeskab med forbrugere, der ønsker at vælge en tjenesteyder fra hjemlandet*

2-årsreglen i det gældende direktivs artikel 5, stk.1, er generelt accepteret, fordi den beskytter forbrugerne i medlemsstater, hvor et erhverv er lovreguleret, og hvor erhvervet ikke er lovreguleret i hjemlandet. Forslaget om mulighed for fravigelse af kravet om 2 års erhvervs erfaring handler derfor om forbrugere, som rejser fra deres hjemland til en anden medlemsstat og som ikke ønsker at vælge en erhvervsudøver i den medlemsstat, de rejser til, men en erhvervsudøver fra den medlemsstat, de kommer fra. Eksempelvis en gruppe turister, der har valgt en turistfører i det land, de kommer fra. I så fald har den pågældende erhvervsudøver ikke nogen kontakt med lokale forbrugere i værtsmedlemsstaten, men kun til den konkrete forbruger, der selv har valgt ham. Fravigelse af 2 års reglen kan ikke ske i tilfælde, hvor der er risiko for den offentlige sundhed eller sikkerhed. **Fravigelse af kravet om to års erhvervs erfaring i tilfælde af, at tjenesteyderen ledsager tjenestemodtageren, retter sig ikke mod virksomheder og selskaber, der optræder som tjenestemodtagere men mod den endelige tjenestemodtager.**

- *Indførelse af ”Common Training Frameworks”*

Det foreslås, at faglige organisationer kan forelægge forslag til Europa-Kommissionen om en fælles prøve, en ”Indre Markeds test”, eller et fælles uddannelsesprogram (”Common Training Frameworks”) med henblik på, at erhvervsudøvere, som består prøven eller er i besiddelse af de bestemte ud-

³ Sag C- 330/039:

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=57969&pageIndex=0&doclang=DA&mode=doc&dir=&occ=first&part=1&cid=45322>

dannelseskvalifikationer, bliver berettigede til automatisk anerkendelse af deres kvalifikationer.

Indførelsen af ordningen kræver, at mindst 1/3 af medlemsstaterne kan acceptere ordningen. Medlemsstater, som ikke ønsker at deltage i ordningen, underretter Europa-Kommissionen om, hvorvidt disse medlemsstater vil forbeholde sig ret til at anvende de gældende udligningsforanstaltninger (krav om egnethedsprøve eller prøvetid, som forudsætning for anerkendelse), når dette er nødvendigt.

- *Obligatorisk anvendelse af Indre Markeds Informationssystem (IMI) og indførelse af en "alert system" for sundhedsfaglige erhverv*

Ovennævnte foreslås med henblik på at styrke det administrative samarbejde mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder. Samarbejde mellem medlemsstater via IMI er allerede daglig praksis, og medlemsstaternes myndigheder udveksler relevante oplysninger om ansøgenes erhvervsmæssige kvalifikationer, lovlig etablering i hjemlandet m.v., jf. direktivets artikel 8 og artikel 56. I dag er dette imidlertid ikke obligatorisk for de kompetente myndigheder, for så vidt angår erhvervsudøvere, hvis aktiviteter ikke er omfattet af servicedirektivet.

I forslaget til en revision af anerkendelsesdirektivet foreslås det endvidere, at de kompetente myndigheder i et medlemsland skal være forpligtet til at advare kompetente myndigheder i alle andre medlemslande, hvis en person i sundhedssektoren har fået forbud mod at udøve sit erhverv af en offentlig myndighed eller en domstol.

- *Udvidelse af servicedirektivets Kvikskranker til at omfatte alle professioner, således at alle kan ansøge om erhvervsmæssig anerkendelse via de Kvikskranker, der er blevet oprettet under servicedirektivet*

Det foreslås, at alle borgere, der ønsker at få deres erhvervsmæssige kvalifikationer anerkendt, bør kunne henvende sig de Kvikskranker (Point of Single Contact), som er oprettet i henhold til servicedirektivet i stedet for at skulle gå fra den ene offentlige instans efter den anden. Ved Kvikskranken vil borgerne kunne få al information om de dokumenter m.v., der er nødvendige for at få deres kvalifikationer anerkendt, og de vil også her kunne foretage alle online-ankendelsesekspeditioner.

- *Beføjelse til Europa-Kommissionen om at vedtage almenlydige ikke-lovgivningsmæssige retsakter, jf. Traktatens artikel 290*

Det foreslås, at Europa-Kommissionen fremover skal kunne udbygge eller ændre visse ikke-væsentlige bestemmelser i anerkendelsesdirektivet i overensstemmelse med Traktatens artikel 290 om ”delegerede retsakter”. Hidtil har dette skullet udøves efter komitologisystemet, jf. artikel 58 i det gældende direktiv. Det er eksempelvis tale om muligheden for at foretage en teknisk opdatering af direktivets bilag IV, V og VIII, at opdatere informationer om varigheden af enkelte uddannelser (overgang til ETCS normeringssystem), om uddannelsestitler, uddannelsesinstitutioner m.v.

Europa-Kommissionens direktivforslag indeholder endvidere en række sektorspecifikke emner:

Direktivet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer indeholder en række harmoniserede minimumskrav til uddannelse af læger, tandlæger, sygeplejersker med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, jordemødre, farmaceuter, dyrlæger og arkitekter. Disse minimumsuddannelseskrav har dannet grundlag for automatisk anerkendelse i mange år, men foreslås opdateret og moderniseret, ikke mindst på grund af den videnskabelige og teknologiske udvikling.

Blandt de sektorspecifikke emner om den automatiske anerkendelsesordning for denne persongruppe er bl.a. forslag om:

- *En mere klar og effektiv notifikationsprocedure, når en medlemsstat ønsker at få optaget en ny eller redigeret en eksisterende uddannelsestitel i bilag V til direktivet*

Indeholdt i forslaget er en beskrivelse af notifikationsproceduren samt et forslag om, at notifikationerne ledsages af en rapport om uddannelsernes overensstemmelse med minimumsuddannelseskrav i direktivet. Rapporten foreslås at blive udarbejdet af et i medlemsstaten udpeget kompetent organ, eksempelvis et akkrediteringsorgan.

- *Forhøjelse af adgangskrav til optagelse på sygeplejerske- og jordemoderuddannelsen fra den eksisterende 10 års almene skolegang til 12 års forudgående almen skolegang*

Efter det gældende direktiv er adgangskravet for optagelsen på sygeplejerske- og jordemoderuddannelsen mindst 10 års almen skolegang. Områderne har dog udviklet sig væsentligt i de sidste tre årtier: Sundhedspleje i lokalområdet, brug af komplekse behandlinger og teknologi, som udvikler sig løbende, forudsætter, at sygeplejersker er i stand til at udføre mere selvstændigt arbejde. Forslaget afspejler tillige det reelle adgangskrav for sygeplejeuddannelsen i størstedelen af medlemsstaterne.

- *Superviseret praktisk erfaring af henholdsvis 2-1 års varighed efter en afsluttet arkitektuddannelse af henholdsvis 4-5 års varighed*

Uddannelseskravene på 4 års akademiske studier for arkitekter, som er defineret i artikel 46 i direktivet, er et minimum, idet medlemsstaterne og universiteterne gerne må anvende højere standarder ved uddannelse af fremtidige arkitekter. I mange medlemsstater udbyder universiteterne således i dag studier på mindst 5 år på arkitektuddannelsen.

Med forslaget tages spørgsmålet om prøvetid under kvalificeret fagmands ansvar op, da dette er et aspekt af arkitektuddannelsen, som allerede er anerkendt i flere medlemsstater, som betragter dette som et væsentligt element i uddannelsen af arkitekter.

Forslaget lægger således op til, at det skal tage mindst 6 år (4+2 eller 5+1) at blive fuldt kvalificeret arkitekt i EU, inklusiv prøvetid under kvalificeret fagmands ansvar.

- *Praktik på apotek efter en afsluttet farmaceutuddannelse*

Uddannelsesbeviset for farmaceuter foreslås udstedt efter endt uddannelse af fem års varighed efterfulgt af seks måneders praktikanttjeneste på et offentligt tilgængeligt apotek eller på et hospital under tilsyn af dette hospitals farmaceutiske tjeneste.

- *Muligheden for meritoverførsel for dele af speciallægeuddannelser, hvor uddannelserne overlapper hinanden*

Det gældende direktiv giver ringe mulighed for anerkendelse af tidligere undervisning som en del af uddannelseskurser, **der – som minimum** - er på et niveau, der svarer til uddannelsen i et givent speciale. Dette er især relevant for specialer, som udspringer af intern medicin eller almen kirurgi. Hvis en læge har fulgt en speciallægeuddannelse og efterfølgende følger en anden speciallægeuddannelse, skal denne efter gældende ret i princippet følge det komplette uddannelsesprogram for det andet speciale helt fra begyndelsen.

Med henblik på at forbedre muligheder for anerkendelse, foreslås at give medlemsstaterne mulighed for at give delvis dispensation fra dele af speciallægeuddannelsen, hvis den pågældende del af uddannelsen allerede er gennemført i forbindelse med et andet speciallægeuddannelsesprogram.

- *Muligheden for oprettelse af visse læge- og tandlægespecialer, når specialet findes i en tredjedel af medlemsstater*

Den automatiske anerkendelse kan i øjeblikket kun udvides til nye specialer, hvis specialet eksisterer i mindst 2/5 af medlemsstaterne. Europa-Kommissionen vurderer, at denne grænse kan skabe en hindring for innovation og begrænse mulighederne for at indsætte nye medicinske specialer i direktivet. Derfor foreslår Europa-Kommissionen, at grænsen for det krævede antal medlemsstater sættes ned fra 2/5 til 1/3.

Forslaget til en revision af anerkendelsesdirektivet indeholder endvidere emner, som har til formål at klargøre visse bestemmelser i direktivet, med henblik på præcisering af borgernes rettigheder og pligter i forhold til direktivet:

- *Muligheden for, at en EU/EØS-borger, som kommer fra en medlemsstat, hvor erhvervet ikke er lovreguleret, kan få sin autorisationsansøgning behandlet og anerkendt efter reglerne i direktivet*

Hvis en erhvervsudøver ønsker at flytte fra et land, hvor hverken hans erhverv eller hans uddannelse er lovreguleret, til et land hvor erhvervet er reguleret, kan værtslandet kræve, at erhvervsudøver beviser, at den pågældende har opnået den relevante erhvervs erfaring af 2 års varighed i løbet af de sidste 10 år (kravet gælder både for midlertidig mobilitet og for etablering). Hvis "2-årsreglen" ikke er opfyldt, kan ansøgeren efter gældende ret ikke få behandlet sin autorisationsansøgning efter reglerne i direktivet, men efter traktatreglerne om etableringsfrihed (hvorefter værtslandet kan kræve, at ansøgeren supplerer sine uddannelseskvalifikationer).

Det foreslås, at der gives adgang til at få behandlet autorisationsansøgningen efter direktivet, hvis følgende betingelser er opfyldt: 1) det fremgår af ansøgerens uddannelsesbevis, at pågældende er uddannet til at udøve sit erhverv i hjemlandet og 2) uddannelsesbeviset er udstedt af en kompetent myndighed i uddannelseslandet.

- *Mulighed for medlemsstaterne til at stille specifikke krav om egnethedsprøve og brug af "notar" titel inden for notarerhvervet*

Med forslaget kan medlemsstaterne stille et krav om, at notarer, som ønsker at etablere sig i medlemsstaterne, aflægger en egnethedsprøve.

Endvidere foreslås, at notarer, som i værtslandet leverer tjenesteydelser midlertidig og lejlighedsvis, ikke kan udfærdige dokumenter, der i henhold til værtslandets lovgivning kræver et stempel, under den faglige titel fra hjemlandet.

- *Afklaring af krav om bestemte sprogkompetencer, især for sundhedspersoner*

Det foreslås bl.a., at kontrol af sprogkompetencer for sundhedspersoner, som er arbejdstagere, kan udføres efter anmodning fra nationale organisationer, som i værtslandet repræsenterer arbejdsgivere, der ansætter sundhedspersonale. I tilfælde af selvstændige sundhedspersoner, kan kontrollen udføres efter anmodning fra relevante patientorganisationer i værtslandet.

- *Muligheden for at dimittender kan få anerkendt en "traineeship" fra en anden medlemsstat efter reglerne i direktivet*

Det gældende anerkendelsesdirektiv gælder ikke for personer, som har afsluttet deres studier, men ikke er fuldt kvalificerede til selvstændig udøvelse af deres erhverv.

EU-domstolen præciserede imidlertid i Morgenbesser-sagen⁴, at reglerne i Traktaten om fri bevægelighed gælder for sådanne sager, og at medlemsstater ikke principielt kan forhindre personer i at gennemføre en lønnet prøvetid under kvalificeret fagmands ansvar, hvis de giver deres egne borgere mulighed for dette. Det foreslås på den baggrund, at medlemsstater skal sammenligne ansøgerens kvalifikationer med de kvalifikationer, der kræves nationalt, med henblik på at vurdere, om de kan anerkendes.

Det foreslås videre, at direktivet præciserer, at oprindelseslandet ikke principielt kan nægte at anerkende en praktikanttjeneste alene med den begrundelse, at den blev gennemført i udlandet.

- *Afklaring og opdatering af former for erhvervsvirksomhed, oplistet i direktivets bilag IV*

Direktivets bilag IV oplister erhvervsområder (eksempelvis håndværk, handel og industri), der er berettiget til automatisk anerkendelse såfremt følgende betingelser er opfyldt: 1) et vist antal års erfaring, som varierer i henhold til aktiviteten, og 2) en klar identifikation af den erhvervmæssige aktivitet baseret på bilag IV i direktivet. Bilag IV henviser pt. til FNs "International Standard Industrial Classification of All Economic Activities" (ISIC) nomenklatur, som for nogle områder kan dateres helt tilbage til 1950'erne og 1960'erne, og som derfor ikke er opdateret.

Bilag IV foreslås på den baggrund opdateret af Europa-Kommissionen i overensstemmelse med forslagets regler om delegerede retsakter.

⁴Morgenbesser-sagen C-313/01:
<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=48402&pageIndex=0&doclang=da&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=6167239>

- *En fokuseret rådgivnings- og vejledningsfunktion fra medlemsstaternes kontaktpunkter for direktivet ("assistance centers")*

Det foreslås, at de nuværende kontaktpunkter bliver de såkaldte "assistance centers", som fortsat skal bistå borgere, som ønsker at søge om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer m.v. Samarbejdet mellem assistance centers foreslås formaliseret og styrket, så der opnås tættere samarbejde mellem disse centre og mellem centrene og kompetente myndigheder og medlemsstaternes Kvikskranke, der blev oprettet under servicedirektivet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets udvalg for Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO)⁵. *Udvalget forventes at stemme om sagen i slutningen af 2012 eller i begyndelsen af 2013, og plenarforsamlingen (1. læsning) forventes i februar 2013.*

IMCO har den 16. juli 2012 offentliggjort sit udkast til betænkning vedrørende forslag til ændring af anerkendelsesdirektivet 2005/36/EF⁶.

Det fremgår af udvalgets udkast til betænkning, at erhvervsmæssig mobilitet er en nøgelfaktor for konkurrenceevnen og beskæftigelsen i Europa og en integreret del af 2020-strategien og Akten for Det Indre Marked. Den grundlæggende ret til fri bevægelighed skal desuden gøre sig gældende som en selvfølge, og dette lovgivningsforslag skal bidrage til fremme denne tilgang gennem forenkling af procedurerne for borgere, som ønsker at flytte, og samtidig sikre et højt kvalitets- og sikkerhedsniveau for forbrugere, patienter, arbejdstagere og alle EU-borgere samt forbedre tillidsforholdet medlemsstaterne imellem. For mange europæiske borgere, navnlig de unge, som er foruroligede hårdt ramt af arbejdsløshed, kan erhvervsmæssig mobilitet være nødvendig for at sikre sig en fremtid og genvinde tilliden til det europæiske projekt.

I oktober 2012 har udvalget haft en anden udveksling af synspunkter om emnet og har tilvejebragt en række ændringsforslag⁷.

Ordføreren har i den forbindelse redgjort for den seneste udvikling i drøftelserne om delvis anerkendelse til et erhverv, sprogkrav for sundhedspersoner

⁵ Tidsplan vedrørende behandling af forslaget i IMCO:

<http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201203/20120306ATT40006/20120306ATT40006EN.pdf>

⁶ Udkast til betænkning vedrørende forslag til ændring af anerkendelsesdirektivet 2005/36/EF

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+PE-494.470+01+DOC+PDF+V0//DA&language=DA>

⁷ IMCO's ændringsforslag vedrørende forslag til ændring af anerkendelsesdirektivet 2005/36/EF:

[http://www.europarl.europa.eu/oel/popups/ficheprocedure.do?reference=2011/0435\(COD\)&l=en](http://www.europarl.europa.eu/oel/popups/ficheprocedure.do?reference=2011/0435(COD)&l=en)

samt uddannelseskraV for sygeplejersker med ansvar for den almene sygepleje. Skyggeordf6rerne understregede n6dvendigheden af at finde en l6sning med hensyn til dette sidste punkt i særdeleshed, da enkelte medlemsstater har alvorlige problemer med at leve op til den foreslæede forh6jelse af uddannelseskraV. Andre sp6rgsmå, der blev rejst under dr6ftelserne omfattede bl.a. erhvervspassets frivillige karakter, som i h6j grad st6ttes, inddragelse af notarere i direktivets anvendelsesområde, definitionen af midlertidig mobilitet samt transparens6velsen, der er foreslået i artikel 59 i forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Europa-Kommissionen finder, at direktivforslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da forslaget kun indeholder bestemmelser, der er n6dvendige for at nå målet om at sikre medlemsstaternes statsborgere ret til at ud6ve et erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat end den, hvori de har erhvervet deres erhvervsmæssige kvalifikationer. Sådanne bestemmelser kan efter Europa-Kommissionens opfattelse kun fastlægges på fællesskabsplan.

Regeringen sk6nner, at formålet med forslaget kun vil kunne opfyldes ved, at der fastsættes fælleseuropæiske regler for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Sikring af EU-borgernes traktatfastede ret til etablering og udveksling af tjenesteydelser på tværs af EU's grænser sk6nnes at kræve fælleseuropæiske regler om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

6. Gældende dansk ret

Direktiv 2005/36/EF er gennemf6rt ved lov nr. 123 af 13. februar 2007 om forenkling af adgang til ud6velse af lovregulerede erhverv i Danmark, jf. lovbekendtg6relse nr. 189 af 12. februar 2010 om adgang til ud6velse af visse erhverv i Danmark og med bekendtg6relse nr. 575 af 1. juni 2011 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer m.v. Hermed er den rettidige, overordnede gennemf6relse af direktiv 2005/36/EF sikret.

Indeholdt i ovennævnte lovgivning er bestemmelser, som sammen med den respektive lovgivning for det enkelte erhverv, sikrer gennemf6relsen af samtlige obligatoriske regler i direktivet. Loven og bekendtg6relsen indeholder tillige bestemmelser, som åbner for gennemf6relse af direktivets dispositive regler. Loven trådte i kraft den 1. oktober 2007, og bekendtg6relsen trådte i kraft den 20. oktober 2007 og er senest blevet ændret med ikrafttræden den 15. juni 2011.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil kræve tilpasning af den danske lovgivning, som implementerer anerkendelsesdirektivet, jf. lovbekendtgørelse nr. 189 af 12. februar 2010 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark og bekendtgørelse nr. 575 af 1. juni 2011 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer m.v. *samt lov om vurdering af udenlandske uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 371 af 13. april 2007.*

Derudover kan det - afhængig af lovgivningens konkrete udformning - være nødvendigt at ændre i den lovgivning, der regulerer enkelte erhverv.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget skønnes at have begrænsede statsfinansielle konsekvenser forbundet med bl.a. anvendelsen af IMI i forbindelse med udstedelse af erhvervspas og udvidelsen af kvikskranken til at omfatte alle lovregulerede erhverv, som er omfattet af anerkendelsesdirektivet. Desuden skønnes, at forslaget vil have begrænsede statsfinansielle konsekvenser forbundet med udstedelsen af erhvervspas indenfor erhverv, der ikke er lovregulerede her i landet, og som er regulerede i de medlemsstater, hvor danske borgere, som vælger at få udstedt erhvervspasset, ønsker at udøve deres erhverv, ligesom forslaget skønnes at have begrænsede statsfinansielle konsekvenser forbundet med attestations af praktik for arkitekter og farmaceuter, afholdelse af egnethedsprøver samt med udvidet funktion som kontaktpunkt og koordinator for direktivet. Det konkrete omfang af de begrænsede statsfinansielle konsekvenser skal analyseres nærmere. *Merudgifter, der måtte opstå som følge heraf, afholdes indenfor eksisterende rammer.*

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det forventes, at et revideret anerkendelsesdirektiv kan styrke arbejdskraftens frie bevægelighed i EU og bidrage til skabelse af flere job i EU og på den måde kunne have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget skønnes ikke i sig selv at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Styrelsen for Universiteter og Internationalisering har den 21. december 2011 sendt Europa-Kommissionens direktivforslag i høring i Specialudval-

get for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål med frist den 11. januar 2012. Desuden er der afholdt et opfølgende møde med alle høringsparterne den 9. november 2012.

Styrelsen for Universiteter og Internationalisering har modtaget hørings svar fra følgende høringsparter: Advokatsamfundet/Advokatrådet, Akademikerne Centralorganisation (AC), Akademisk Arkitektforening, Arkitektforbundet, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), Danmarks Lærerforening, Danmarks Vejlederforening, Dansk Byggeri, Dansk Sygeplejeråd, Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK), Danske Erhvervsskoler – Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler – Lederne, Danske Maritime, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter (Aarhus Universitet, Roskilde Universitet og Danmarks Tekniske Universitet), Den Danske Skiskole (uddannelsesgren i Danmarks Skiforbund), Finanssektorens Arbejdsgiverforening, FOA, Forbrugerrådet, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FSR - danske revisorer, FTF, TEKNIQ, Jordemoderforeningen, Konstruktørforeningen, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lægeforeningen, Professionshøjskolernes Rektorkollegium og Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser.

Følgende høringsparter har i deres hørings svar henvist til, at de generelt tilslutter sig de bemærkninger, der kommer fra den respektive hovedorganisation: Arkitektforbundet henviser til AC, Danmarks Lærerforening og Jordemoderforeningen henviser til FTFs hørings svar.

Nedenfor er angivet de særlige bemærkninger, der er indkommet fra disse høringsparter.

Desuden henviser visse hovedorganisationer til enkelte medlemmers hørings svar. Fx henviser AC til hørings svar fra Lægeforeningen og Akademisk Arkitektforening vedrørende særlige bemærkninger til enkelte professioner. Dansk Byggeri henviser til hørings svar fra Konstruktørforeningen vedrørende muligheden for anerkendelse af konstruktøruddannelsen i medlemsstaterne med henblik på konstruktørernes deltagelse i EU-projekter.

Nogle høringsparter har i deres hørings svar endvidere henvist til tidligere afgivne hørings svar i forbindelse med Kommissionens høring af 7. januar 2011 vedrørende reform af systemerne til anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer til brug for udøvelse af lovregulerede erhverv, dels til hørings svar i forbindelse med Europa-Kommissionens høring af 28. juni 2011 vedrørende modernisering af direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (Grønbogen).

Følgende høringsparter har meddelt, at de ikke har nogen bemærkninger til forslaget: FSR - danske revisorer, Danske Erhvervsskoler – Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler – Lederne, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) og

Forbrugerrådet. Visse høringsparter har beklaget høringsfristen, ligesom de finder det betænkeligt, at en dansk udgave af direktivforslaget først foreligger efter høringsfristens udløb.

På baggrund af høringen har Styrelsen for Universiteter og Internationalisering modtaget nedenstående høringssvar:

Generelle bemærkninger:

For Dansk Byggeri er det centralt, at alle bestræbelser, nationalt som på EU-plan, går i retning af at understøtte en vækst dagsorden, der kan være med til at få såvel Danmark som Europa ud af krisen. Et vigtigt element heri er at sikre fri bevægelighed af arbejdskraft og tjenesteydelser. Anerkendelsesdirektivet er efter Dansk Byggeri et skridt i den rigtige retning. Dansk Sygeplejeråd finder det positivt, at forslaget lægger op til, at de særlige vilkår og krav, der er knyttet til princippet om automatisk anerkendelse fastholdes.

Danske Universiteter støtter Kommissionens hensigt med forslaget: at styrke det europæiske system for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer med henblik på at fremme arbejdskraftens fri bevægelighed. Danmarks Vejlederforening hilser forslaget velkomment og opfatter, at de foreslåede ændringer af direktivet i højere grad vil sikre arbejdskraftens fri bevægelighed, hvilket foreningen bifalder.

FTF bemærker, at Kommissionens udkast til ændringsdirektiv indeholder en række positive elementer, der kan lette anerkendelsen af den enkelte erhvervsudøvers kvalifikationer, men det er særligt afgørende, at direktivet ændres på to områder. FTF er uenig i forslaget om delvis anerkendelse til udførelse af erhverv og foreslår, at dette element udgår. FTF ønsker, at det fortsat skal være det enkelte medlemsland, der fastsætter sprogkrav. FTFs overordnede tilgang til revisionen af anerkendelsesdirektivet er ønsket om at fremme såvel kvalitet og høj faglig standard i de opgaver, erhvervsudøverne varetager, som mulighederne for mobilitet. Fremme af mobilitet må derfor ikke ske på bekostning af kvaliteten i de opgaver, som erhvervsudøverne varetager fx indenfor undervisnings- og sundhedssektoren. Hensynet til sikkerheden for den enkelte borger eller kunde er ligeledes afgørende.

Konstruktørforeningen støtter den frie bevægelighed i EUs indre marked. Derfor er foreningen generelt positiv overfor det nye forslag og har en række forbedringsforslag. Foreningen bemærker, at med bygningskonstruktører - som den største videregående uddannelse til byggeriet i Danmark - er barrierer for konstruktører også en barriere for eksporten, og at der i dag desværre stadig er barrierer for konstruktørernes fri bevægelighed.

Generelt støtter Lægeforeningen direktivets formål med at fremme arbejdskraftens fri bevægelighed i Europa bl.a. for personer inden for lovregulerede erhverv, herunder læger. Det er – som det også fremgår af indledningen til direktivet – dog af stor betydning for Lægeforeningen, at arbejdskraftens fri bevægelighed ikke sker på bekostning af hensynet til patienterne, der bl.a. forventer tilstrækkelige sprogkundskaber samt adækvat lægefaglig uddannelse.

LO støtter arbejdet for at lette og fremme arbejdskraftens mobilitet indenfor EU. LO bakker op om intentionerne om at gøre det nemmere for borgere i EU at bosætte sig og arbejde indenfor unionen. Det er magtpåliggende for LO, at øget migration indenfor EU sker i fuld overensstemmelse med de principper, det danske arbejdsmarked i dag hviler på, og at medlemsstaternes autonomi til selv at udvikle uddannelser i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, der matcher beskæftigelsesbehovene på det nationale arbejdsmarked, ikke undermineres. LO gør opmærksom på, at en mobilitetsfremmende politik ikke må overskygge medlemsstaternes indsats for at sikre arbejdsmiljø og sikkerhed eller arbejdet med at udvikle de enkelte landes uddannelsessystemer i henhold til den traktatfæstede nationale bestemmelsesret på området.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium mener, at det generelt er positivt, at der arbejdes på at forbedre mulighederne for mobilitet mellem landene i EU, men det er samtidigt vigtigt, at der tages hensyn til sikring af faglighed og kvalitet.

Emnespecifikke bemærkninger:

- *Indførelse af ”Professional Card” (Europæisk erhvervspas)*

Akademisk Arkitektforening, AC, Arkitektforbundet, Danmarks Apotekerforening, Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK), Dansk Byggeri, Danske Studerendes Fællesråd, Konstruktørforeningen, LO, Lægeforeningen, Den Danske Skiskole, FTF, Professionshøjskolernes Rektorkollegium støtter generelt forslaget om udvikling af et europæisk erhvervspas.

Efter ACs opfattelse er det vigtigt at samtænke erhvervspasset med europæiske curricula for de enkelte professioner. Ifølge Advokatsamfundet/Advokatrådet bør det europæiske erhvervspas gradvist gennemføres i enkelte, udvalgte brancher med henblik på en hensigtsmæssig opbygning af systemet. I relation til advokatbranchen er det afgørende, at erhvervspasset kun udstedes til personer, der faktisk har ret til at udøve advokatvirksomhed, og at erhvervspasset udstedes af den kompetente myndighed. Høringsparten er betænkelig ved forkortelsen af sagsbehandlingsfrister.

Advokatsamfundet/Advokatrådet forudsætter, at regler for behandling af og adgang til persondata fastsættes i overensstemmelse med direktiv 95/46/EF om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger. Advokatsamfundet/Advokatrådet forudsætter i den forbindelse, at de kompetente myndigheds forpligtelser ikke går videre end efter det nævnte direktiv, hvilket i modsat fald ville kunne indebære væsentlige administrative problemer for de kompetente myndigheder. Imidlertid synes forpligtelsen i artikel 4e.5 til hvert andet år at minde indehaveren af kortet om sine rettigheder i relation til oplysningerne i IMI at gå videre end direktiv 95/46/EF, således som det er implementeret i Persondataloven i Danmark.

Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) finder, at det til formålet vil være vigtigt at udpege en kompetent myndighed bestående af personer med fagligt kendskab til arkitekterhvervet og sikre en tæt kontakt mellem en sådan myndighed og Kvikskranken samt Støttecentret.

Danske Universiteter oplyser, at Roskilde Universitet støtter forslaget, og at Danmarks Tekniske Universitet finder, at forslaget om et europæisk erhvervspas kan gøre det lettere for erhvervsudøvere at få anerkendt deres uddannelsesmæssige kvalifikationer i EU/EØS-landene.

Det er efter FTFs opfattelse afgørende, at erhvervspasset udstedes af kompetente myndigheder, og at IMI gøres obligatorisk. FTF foreslår, at der fastsættes regler for, hvilke rettigheder erhvervsudøveren har overfor den kompetente myndighed. FTF gør opmærksom på, at det sikres, at en eventuel brugerbetaling ikke bliver en barriere for den enkelte. FTF finder det vigtigt, at medlemsstaterne afsætter de nødvendige ressourcer for, at projektet vedrørende erhvervspas kan opnå de ønskede mål om at understøtte mobiliteten.

FTF og Konstruktørforeningen foreslår, at direktivets regler om erhvervspasset i tilfælde, hvor erhvervet ikke er lovreguleret i en medlemsstat, klargøres. Konstruktørforeningen mener, at erhvervspas kan begrænse mængden af krævede dokumenter, men finder ikke, at proceduren nødvendigvis vil blive nemmere første gang, man flytter og har brug for anerkendelse. Foreningen efterlyser svar på, hvordan man tænker at inddrage kompetente faglige personer som rådgivere for de nationale myndigheder og peger på behov for, at "European Professional Card" oversættes korrekt, da der ikke er tale om pas. Der foreslås ordet "professionskort" som en korrekt dansk oversættelse.

LO understreger nødvendigheden af, at et erhvervspas udarbejdes i samar-

bejde med arbejdsmarkedets parter både på europæisk og nationalt plan. Det undrer dog LO, at erhvervspasset som omtalt i artikel 4c om midlertidig levering af tjenesteydelser skal have en gyldighed på 2 år, og at ”midlertidig levering af tjenesteydelser” skal have en varighed af 2 år. Desuden mener LO, at også tjenesteyderes kurser, uddannelse og erhvervs erfaring skal fremgå af erhvervspasset (artikel 4e, stk. 4), da arbejdsgiveren også skal have mulighed for at vurdere, hvorvidt en tjenesteyder opfylder kravene til at udføre erhvervet.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium støtter, at der for sundhedsuddannelserne udstedes erhvervspas med angivelse af opnået uddannelse og efter- og videreuddannelseskompetencer.

- *Indre Markeds Informationssystem (IMI) skal være "back office" for de myndigheder i medlemsstaterne, der arbejder med erhvervspasset*

AC, Akademisk Arkitektforening, Arkitektforbundet, Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK), Danske Universiteter (Roskilde Universitet) og Lægeforeningen, støtter, at etableringen af et erhvervspas, der fungerer som et elektronisk certifikat, kobles op på IMI. FTF er positiv overfor, at der indføres en række krav til medlemsstaterne om at sikre bedre information og lettere adgang til ”e-baseret” anerkendelsesprocedure.

- *Revision af omfanget af lovregulerede erhverv i medlemsstaterne med udgangspunkt i traktatens regler om diskriminationsforbud og medlemsstaternes hensyn til at regulere adgangen til udøvelse af visse erhverv*

AC bakker op om, at medlemsstaterne forpligtes til at meddele Kommissionen om de ændringer eller nye formelle kvalifikationer, der måtte være gennemført i uddannelserne i den pågældende medlemsstat.

Advokatsamfundet/Advokatrådet bemærker, at der i forbindelse med implementeringen af servicedirektivet blev foretaget en omfattende gennemgang af nationale tilladelsesordninger og krav på serviceområdet med henblik på at sikre overensstemmelse med reglerne i servicedirektivet. Konklusionerne af den gennemgang synes i et vist omfang at kunne inddrages i relation til de forpligtelser, der pålægges medlemsstaterne i udkastet til artikel 59.

Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) bakker op om kravet til medlemsstaterne om at udarbejde en liste over lovregulerede erhverv samt gennemførelse af en ”screening” af disse. Dansk Byggeri støtter muligheden for at revidere omfanget af lovregulerede erhverv i medlemsstaterne.

Konstruktørforeningen mener, at Kommissionens forslag om at gøre motiverne til lovregulering af erhverv synlige og til at lægge op til en evaluering af området er overordentligt positive. Konstruktørforeningen efterlyser også i det nye direktivforslag et opgør med nogle af de lovregulerede erhvervs monopol på store opgaveområder, som sagtens kan løses af andre og henviser til et problem med anvendelsen af titler.

LO ønsker dels at fastholde antallet af lovpligtige uddannelser i Danmark og dels at bevare muligheden for at få nye uddannelser omfattet af bestemmelserne. Det er efter LOs opfattelse vigtigt for den offentlige sikkerhed og sundhed fortsat at kunne stille krav om et minimum af kompetencer inden for en række erhverv.

- *Indførelse af regler for delvis anerkendelse "partial access" til udøvelse af lovregulerede erhverv, som implementerer EU-Domstolens retspraksis på området*

AC er imod at åbne op for delvis anerkendelse og foreslår, at forslaget udgår. Af hensyn til patienternes sikkerhed kan AC ikke støtte, at man helt eller delvist kan blive anerkendt til at yde visse sundhedsydelser uden at være fuldt uddannet og anerkendt på kandidatniveau, og AC finder det væsentligt at sikre, at udenlandsk arbejdskraft ikke gives lempeligere vilkår end de, som gælder for tilsvarende national arbejdskraft.

Advokatsamfundet/Advokatrådet er umiddelbart tilbageholdende over for tanken om, at der i advokatbranchen indføres "partial access", således at man får ret til at påtage sig visse – men ikke alle opgaver – inden for advokaterhvervet. Advokatsamfundet/Advokatrådet finder det tvivlsomt, om de betingelser, som er en forudsætning for adgangen til "partial access", kan opfyldes i relation til advokaterhvervet.

Dansk Sygeplejeråd er meget opmærksom på begrebet "delvis anerkendelse", og at det af Kommissionens forslag fremgår, at delvis anerkendelse kan afslås med henvisning til fx den offentlige sundhed. Derudover er tanken om delvis anerkendelse uforenelig med den automatiske anerkendelse af fx sygeplejersker, hvor der er krav om autorisation efter endt uddannelse, som kan mistes, hvis man ikke lever op til den anerkendte faglige standard. Dansk Sygeplejeråd understreger afslutningsvist, at det er afgørende, at princippet om delvis anerkendelse ikke kan finde anvendelse over for sygeplejersker eller andre sundhedspersoner.

Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) finder det positivt, at der åbnes op for muligheden for at søge om delvis anerkendelse indenfor afgrænsede aktiviteter af en lovreguleret profession. Dette kan sikre, at de af Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARKs) medlemmer, der ikke kan

opnå automatisk anerkendelse, alligevel har mulighed for at løse opgaver inden for et afgrænset fagområde.

Den Danske Skiskole støtter tiltag, som muliggør ”partial access” til skiinstruktørerhvervet, som beskrevet i pkt. 4.4 samt pkt. 4.8.1 angående ”not fully qualified professionals”, som vil medføre mere klarhed over ”praktikanter”/kandidater under uddannelse’ muligheder for at opnå erhvervserfaring.

FTF er uenig i forslaget om ”delvis anerkendelse” og foreslår, at det udgår af direktivet. For FTF er et helt afgørende led i at sikre kvaliteten i bl.a. undervisningen, sundhedsopgaverne eller tekniske opgaver, erhvervsudøverens kvalifikationer og kompetencer, og derfor er der fastsat uddannelseskra via lovgivningen indenfor en række erhverv og professioner, der sikrer, at erhvervsudøveren kan opfylde de stillede kvalitetskrav. På sundhedsområdet forudsætter udførelsen af professionen yderligere autorisation, og FTF ønsker ikke, at der via EU-regulering åbnes op for, at nationalt fastsatte kvalitets- og uddannelseskra undermineres ved princippet om ”delvis anerkendelse”. FTF finder videre, at princippet vil være et brud med og et indgreb i almindelig ansættelsespraksis og angiver, at hvis princippet om delvis anerkendelse gennemføres, vil konsekvensen være, at den ”udefrakommende” ansøger forfordes i forhold til den danske. Generelt er det FTFs opfattelse, at forpligtelsen til at give ”delvis anerkendelse” griber ind i den enkelte medlemsstats kompetence til at fastlægge kvalitetsmål, stillingsstruktur og personalesammensætning indenfor de specifikke erhvervs- og professionsområder, idet både uddannelses- og sundhedsområdet ifølge Lissabontraktaten suverænt er et nationalt anliggende. Det er FTFs opfattelse, at forslaget om delvis anerkendelse bryder med dette princip.

Konstruktørforeningen, som Dansk Byggeri henviser til i denne sammenhæng, finder, at delvis anerkendelse er positivt, og at det kan give nogle muligheder, især hvor en ansøger kommer fra et ikke-lovreguleret erhverv og ønsker at etablere sig indenfor et erhverv, som nyder automatisk anerkendelse på området. Konstruktørforeningen nævner fx, at i tilfælde, hvor bygningskonstruktører ønsker at arbejde med projektering eller ledelse af byggeri i lande, hvor dette arbejde er forbeholdt arkitekter eller ingeniører, bør konstruktørerne kunne få delvis anerkendelse til fx den tekniske del af projekteringen, som de er specialiserede i, men ikke nødvendigvis til den æstetiske del. Forslaget vil især kunne lette virksomheder, fx entreprenører, som udsender bygningskonstruktører til lejlighedsvist arbejde eller bygningskonstruktørers adgang til at etablere virksomhed inden for et lovreguleret erhverv. Konstruktørforeningen bakker således op om artikel 4f om delvis anerkendelse for professioner udenfor sundhedsområdet.

For de lovregulerede erhverv er det uacceptabelt for LO, at der med forslaget åbnes for delvis anerkendelse. LO vurderer således, at delvis anerkendelse vil være uforsvarlig i forbindelse med arbejdsmiljøfaglige uddannelser om sikkerhed. LO tager også afstand fra at åbne for delvis anerkendelse til andre erhverv, bl.a. autoriseret elinstallatør, kloakmester og VVSer, hvor kendskab til gældende national lovgivning er afgørende for den konkrete udførelse af arbejdet, herunder den offentlige sundhed og sikkerhed. Anerkendelse for tjenesteydere med kun delvise kompetencer på disse områder vil give problemer i forhold til virksomhedernes kvalitetssikringsordning, og det vil desuden være problematisk med helhedsorienteret vejledning og problemløsning indenfor disse erhverv, hvis tjenesteyderen ikke har den komplette uddannelse i og erfaring med faget.

LO finder, at brug af tjenesteydere med delvise uddannelser eller delvise kompetencer generelt vil bryde med det mangeårige princip på det danske arbejdsmarked om fordelene ved at uddanne faglært arbejdskraft med en bred vifte af kompetencer som middel til at opnå kvalitet og fleksibilitet for både arbejdstager og arbejdsgiver, og at tilladelse til brug af delvist uddannet arbejdskraft på sigt vil bidrage til at udhule og devaluere de danske erhvervsuddannelser og skabe ubalance på arbejdsmarkedet, som LO ikke ønsker at fremme. Sammenfattende mener LO, at det er uacceptabelt, at personer, der ikke har de kvalifikationer, der skal til for at udføre et lovreguleret erhverv fuldt og helt, kan få adgang til at udføre service i Danmark.

TEKNIQ peger på, at spørgsmålet om indførelse af regler for delvis anerkendelse til udøvelse af lovregulerede erhverv kan have u hensigtsmæssige konsekvenser, hvis det ukritisk implementeres og efterleves i Danmark, og TEKNIQ advarer i den forbindelse mod, at man fx ”skærer de nuværende autorisationsordninger på el- og vvs-området i skiver”. De nuværende autorisationsordninger sikrer, at den autoriserede installatør har det samlede ansvar for sikkerheden i installationerne herunder, at disse er dimensioneret og monteret korrekt. TEKNIQ finder det således vigtigt, at den ansvarlige myndighed meget nøje vurderer den udenlandske virksomheds eller arbejdstagers kompetence nøje og kun giver anerkendelse på meget begrænsede og veldefinerede områder, som ikke har betydning for sikkerheden.

- *Kravet om 2 års erhvervs erfaring inden for ikke-lovregulerede erhverv kan fraviges, hvis der er tale om følgeskab med forbrugere, der ønsker at vælge en tjenesteyder fra hjemlandet*

Advokatsamfundet/Advokatrådet, der henviser til gældende ret, gør for god ordens skyld opmærksom på, at det forudsættes, at advokaterhvervet ikke anses for omfattet af den foreslåede bestemmelse, og udtaler, at det derfor kan overvejes at lade dette fremgå udtrykkeligt af bestemmelsen, jf. også den anførte undtagelse vedrørende notarer.

Dansk Byggeri finder, at et krav om erhvervserfaring i to år for det første ikke er afgørende for, hvorvidt den enkelte kan arbejde sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og for det andet er kravet helt uproportionalt med, at de uddannelseskra, som erhvervserfaringen skal matche, ofte er et AMU-kursus af én dags varighed. Arbejdsgiverne står til ansvar efter arbejdsmiljøloven og tilsvarende national og international regulering og har naturligvis ansvaret for, at arbejde i Danmark udføres sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Arbejdstilsynet har mulighed for at kontrollere dette og afgive påbud, såfremt det ikke er tilfældet. Dansk Byggeri ønsker dog at understrege, at når det drejer sig om arbejde i tårnkraner og med større stilladser, er der et særskilt hensyn at tage til den offentlige sikkerhed, og at dette samtidig indebærer et behov for en særlig opmærksomhed på faglige kvalifikationer hos personer, der skal udføre arbejde inden for disse felter.

Den Danske Skiskole støtter ændringen. Da skiinstruktørerhvervet, som ikke er lovreguleret i Danmark, kun kan udøves i indendørs faciliteter i Danmark er det umuligt at opnå 2 års erhvervserfaring i hjemlandet, hvor aspekter af bjergsikkerhed er en stor del af uddannelsen og kræver praktisk erfaring i bjerge. Dette har derfor været en stor hindring for mobiliteten og arbejdsmuligheder.

Som udgangspunkt er det en grundlæggende forudsætning for LO, at udenlandske tjenesteydere udfører deres erhverv på samme vilkår som værtslandets selvstændige og arbejdstagere, både når der er tale om kompetencer og kvalifikationer, og når det gælder sikkerhed, sundhed og hygiejne på arbejdspladsen. Derfor er det for LO uacceptabelt, at der i forslaget lægges op til at give midlertidige, udenlandske tjenesteydere mere lempelige vilkår end tilsvarende dansk arbejdskraft. LO finder således den nye bestemmelse i artikel 5.1, afsnit b.b, stærkt bekymrende. Dermed skabes der risiko for social dumping, som LO vender sig stærkt imod. Den nye bestemmelse giver mulighed for, at tjenesteydere uden erhvervserfaring kan tilbyde ydelser til en person af samme nationalitet som tjenesteyderen i et andet EU-land. LO nævner, at for bygge- og anlægsbranchen vil dette betyde, at udenlandske bygherrer samt evt. entreprenører, underentreprenører mv. kan anvende hjemlandets arbejdskraft på hjemlandets vilkår, for så vidt angår området dækket af artiklen.

LO er således imod den påtænkte lempelse af kravet om 2 års erhvervserfaring og henviser i øvrigt til udstationeringsdirektivets artikel 3.1, hvoraf det fremgår, at værtslandets arbejdsvilkår skal gælde for udstationerede medarbejdere. Desuden er erhvervserfaring i bygge- og anlægsbranchen af meget stor betydning for den offentlige sundhed og sikkerhed såvel som for tjenesteyderens, tjenestemodtagerens og tilfældige forbipasserendes sundhed og

sikkerhed, og LO mener derfor, at den nye bestemmelse 5.1.b.b. bør tages ud af forslaget.

- *Indførelse af "Common Training Frameworks"*

AC støtter, at en forudsætning for oprettelse af fælles platforme er, at de støttes af europæiske faglige sammenslutninger og godkendes nationalt og europæisk.

Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) er positiv over for tanken om etablering af "Common Training Frameworks", da dette vil give mulighed for at lette mobiliteten for erhvervsudøvere under den generelle ordning og finder det også positivt, at Kommissionen lægger op til, at "Common Training Frameworks" skal defineres i et samarbejde med "Stakeholders" også fra de lande, der ikke har lovregulering. Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) er til gengæld betænkelig over for kravet om, at mindst en tredjedel af professionerne/erhvervene bag "Common Training Framework" skal være lovregulerede. Dette kan sætte en ny barriere, og kravet foreslås erstattet af en opbakning fra medlemslandene.

Danske Universiteter (Roskilde Universitet) ser særlig positivt på "... samt indførelse af "Common Training Frameworks"". Den Danske Skiskole oplyser, at i forbindelse med forhandlingerne i pilotprojektet om "professional card" for skiinstruktører har medlemslandene indsendt deres respektive uddannelsesstrukturer med henblik på eventuel harmonisering og fælles platform som beskrevet i pkt. 4.6. Der er dog, så vidt Danmarks Skiskole ved, intet konkret regelsæt for skiinstruktører på nedre niveauer og deres rettigheder og muligheder for arbejde, mens de er under uddannelse, og heller ikke nogen garanti for, at der bliver fulgt op på dette.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører hilser forslaget om "Common Training Frameworks" velkomment, da det forventes at kunne lette rekrutteringsmulighederne af udenlandsk arbejdskraft til foreningens medlemsvirksomheder, hvis udenlandsk arbejdskraft får mulighed for automatisk anerkendelse af deres kvalifikationer.

FTF bemærker, at de hidtidige erfaringer med "Common Platforms" overvejende har været negative og stiller spørgsmålet, om denne nye model vil have bedre muligheder for at fremme automatisk anerkendelse. FTF er fortsat skeptisk overfor denne type af proces, da den med stor sandsynlighed vil resultere i "laveste fællesnævner". I relation til en mulig automatisk anerkendelse gennem "Common Training Frameworks" vil FTF foreslå, at denne

type anerkendelse skal ske på grundlag af en *kombination* af uddannelse og erfaring.

Konstruktørforeningen mener, at ”Common Training Frameworks” principielt er et godt forslag og finder det positivt, at Kommissionen vil have ”Common Training Tests” defineret i samarbejde med ”Stakeholders” også fra lande, som ikke har lovregulering. Konstruktørforeningen finder til gengæld, at det er et stort problem, at Kommissionen foreslår, at mindst en tredjedel af professionerne bag et ”Common Training Framework” skal være lovreguleret i medlemslandene, og efter foreningens opfattelse forhindrer man dermed, at bottom-up-initiativer som EurBE www.aeebc.org kan anerkendes. Foreningen foreslår at lade artikel 49a, 2(b) og dermed kravet om lovregulering udgå eller i det mindste at opløde det til at handle om *opbakning* fra 1/3 af medlemslandene. Konstruktørforeningen foreslår desuden, at der til reglerne om definitionen af ”Common Training Tests” tilføjes en nærmere definition af ”Stakeholders”, så man sikrer, at fx professionelle organisationer fra medlemsstater uden lovregulering og med andre titler inddrages.

- *Obligatorisk anvendelse af Indre Markeds Informationssystem (IMI) og indførelse af et ”alert system” for sundhedsfaglige erhverv*

Danmarks Apotekerforening støtter forslaget om indførelse af et ”alert system” for sundhederhverv. AC støtter en effektivisering og forenkling af procedurerne i forbindelse med behandling af ansøgninger om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer samt et bedre og mere effektivt samarbejde mellem de europæiske myndigheder, der forestår behandlingen af ansøgninger. AC antager, at et nyt ”alert system” overholder de til enhver tid gældende regler om videregivelse af personfølsomme oplysninger.

Ifølge Dansk Byggeri er en styrkelse af samarbejdet mellem implicerede myndigheder via IMI med til at fjerne administrative byrder for virksomheder og deres medarbejdere, der skal udsendes til arbejde i en anden medlemsstat.

Lægeforeningen finder det hensigtsmæssigt, at IMI benyttes som fælles IT-plattform for udveksling af oplysninger om EU-læger, der søger autorisation i et andet EU-land end der, hvor lægen har fået udstedt sin oprindelige autorisation. Lægeforeningen finder, det anerkendelsesværdige formål med ”alert systemet” bør stilles over for hensynet til den enkelte læges mulighed for at udøve sit erhverv. Lægeforeningen finder desuden, at udveksling af personfølsomme oplysninger kun bør finde sted, når der er tale om læger, der aktuelt ansøger om at få udstedt autorisation til at arbejde som læge i et andet EU-land. En læge, der således har et forbud mod at udøve sit erhverv i et medlemsland, men som ikke påtænker at søge autorisation i et andet EU-

land, bør ikke automatisk registreres i databasen. Lægeforeningen skal endvidere understrege, at registreringen bør fjernes, hvis sanktionen over for den enkelte læge ophører. Lægeforeningen forudsætter, at et kommende ”alert system” overholder de bestemmelser om videregivelse af personfølsomme oplysninger, der til enhver tid er gældende.

- *Udvidelse af servicedirektivets Kvikskranks til at omfatte alle professioner, således at alle kan ansøge om erhvervsmæssig anerkendelse via de Kvikskranks, der er blevet oprettet under servicedirektivet*

Dansk Byggeri støtter forslaget om at udvide Kvikskranksene. Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) er af den holdning, at placering af et online adgangssted med fordel kan sammentænkes med Kvikskranksen. Danske Universiteter (Roskilde Universitet) påpeger, at det er positivt at udvide Kvikskranksene i forbindelse med benyttelsen af IMI i relation til erhvervs-passet.

- *Beføjelse til Kommissionen om at vedtage almenlydige ikke-lovgivningsmæssige retsakter, jf. Traktatens artikel 290*

For så vidt angår balancen mellem EU-regulering og national regulering, finder FTF det vigtigt at understrege, at udgangspunktet fortsat skal være, at de enkelte medlemslande fastsætter kvalitetskrav til de opgaver, erhvervsudøverne udfører, og at der derfor også er grænser for, hvor detaljeret og på hvilke specifikke områder direktivet skal fastlægge regler. FTF finder videre, at den foreslåede delegation af kompetence forekommer meget omfattende og også finder sted på helt centrale dele af direktivet. Delegationen til Kommissionen indebærer, at der på en række områder skal foretages udformning af specifikke bestemmelser, opdateringer af bilag V m.m. Dette opfølgende arbejde vil i vid udstrækning kræve faglig indsigt og ekspertise. For FTF er det derfor en klar forudsætning, at Kommissionen sikrer aktiv inddragelse af de enkelte relevante professioner indenfor direktivets sektorområder.

Jordemoderforeningen henviser til forslagets ændringer i artikel 58 og 59 og svarer, for så vidt angår ajourføringen af bilag V, punkt 5.5.1, at såfremt de af Kommissionen ønskede justeringer foretages uden vejledning fra reelle ekspertkompetencer på områder, vil der være risiko for, at den kliniske ekspertise kan blive for ringe i forhold til det niveau, aftagerne fordrer i Danmark, hvor dimittenderne skal kunne agere selvstændigt i virksomhedsområdet fra første dag som autoriseret.

LO kan ikke acceptere, at der overføres uddannelsespolitisk kompetence fra medlemsstaterne til Kommissionen. LO understreger samtidig, at anerkendelsesdirektivet allerede i sin nuværende form griber markant ind i et område, som traditionelt set er og bør være et anliggende for medlemsstaterne.

LO finder samlet set, at ændringsforslaget begrænser nationalstaternes selvbestemmelse samt arbejdsmarkedets parter involvering.

- *En mere klar og effektiv notifikationsprocedure, når en medlemsstat ønsker at få optaget en ny eller redigeret en eksisterende uddannelses titel i bilag V til direktivet*

FTF finder initiativet positivt og mener, at det kan medvirke til at sikre, at anerkendelse løbende bygger på de aktuelle uddannelseskrav. Også AC bakker op om, at medlemsstater forpligtes til at meddele Kommissionen om de ændringer eller nye formelle kvalifikationer, der måtte være gennemført i uddannelserne i den pågældende medlemsstat.

I den sammenhæng understreger Jordemoderforeningen vigtigheden af at inddrage kvalificeret jordemoderfaglig ekspertise i forbindelse med justeringer af krav til uddannelserne.

Vedrørende jordemoderuddannelsen betoner Professionshøjskolernes Rektorkollegium, at det er positivt, at bilag V, punkt 5.5.1 ajourføres. Dog anser foreningen det også for nødvendigt at inddrage kvalificeret jordemoderfaglig ekspertise i forbindelse med alle justeringer af krav til de jordemoderfaglige uddannelser. En kvalificeret jordemoderfaglig ekspertise skal udføres af en faglig ekspert med tilknytning til legale myndigheder eller en ekspert, som er tilknyttet en konkret jordemoderuddannelse fra et land, hvor der ydes jordemoderfaglig bistand på et højt niveau, og hvor jordemødrene har et selvstændigt virksomhedsområde (fx Storbritannien, Holland eller Danmark). Såfremt de af Kommissionen ønskede justeringer foretages uden vejledning fra reelle ekspertkompetencer på området (jf. de foreslåede ændringer i henholdsvis artikel 58 og 59), vil der være risiko for, at den kliniske ekspertise kan blive for ringe i forhold til det niveau, aftagerne fordrer i Danmark, hvor dimittenderne skal kunne agere selvstændigt i virksomhedsområdet fra første dag i ansættelsen. På den baggrund gøres der ligeledes indsigelse mod, at bilag V, punkt 5.5.1, har en mere uklar funktion i stk. 1 (b), sådan at det nu fremstår uklart, hvordan relevante faglige vurderinger skal lægges til grund for eventuelle fremtidige revideringer af minimumskravene.

Dansk Sygeplejeråd henviser til sit tidligere høringssvar, hvor det er beskrevet, at der er behov for en opdatering af listen af uddannelseselementer, med bl.a. øgede krav til akademiske færdigheder, kendskab til akkreditering og patientsikkerhed, viden om forsknings- og evidensbaseret praksis m.m. Dansk Sygeplejeråd finder, at som det beskrives i forslaget fra Kommissionen, er sygeplejefaget under konstant udvikling, og aktuelt er bilag V meget utidssvarende i forhold til de kompetencer, man opnår. Dansk Sygeplejeråd

opfatter forslaget således, at Kommissionen er opmærksom på problemerne med bilag V, og at man igangsætter en proces, der skal sikre en opdatering. Dansk Sygeplejeråd vil i den forbindelse pege på behovet for, at denne proces sættes i gang hurtigst muligt og vil samtidig anbefale, at man inddrager de relevante faglige organisationer. I den sammenhæng bemærkes det også, at Dansk Sygeplejeråd finder det positivt, at man i bilaget fastholder listen over de forskellige betegnelser i EUs medlemsstater, der kan dække over de kompetencer, man i Danmark opnår med betegnelsen sygeplejerske. Det er særdeles vigtigt, dels fordi der løbende kommer nye uddannelsesstyper til, dels fordi de eksisterende betegnelser varierer meget. Uden listen og denne løbende vurdering af hvilke uddannelser/betegnelser, der reelt lever op til direktivets krav, bliver det meget vanskeligt for kompetente myndigheder at gennemføre en automatisk anerkendelse, og det vil forlænge processen unødigt.

- *Forhøjelse af adgangskrav til optagelse på sygeplejerske- og jordemoderuddannelsen fra den eksisterende 10 års almen skolegang til 12 års forudgående almen skolegang*

Dansk Sygeplejeråd bifalder, at adgangskravet til optagelse på sygeplejerskeuddannelsen forhøjes fra 10 års almen skolegang til 12 års almen skolegang. Ligeledes finder FTF det positivt, at adgangskravene til sygeplejerske- og jordemoderuddannelserne løftes til 12 års generel uddannelse, og at beskrivelsesformen fastholdes.

Også Jordemoderforeningen hilser det velkomment, at indgangen til en jordemoderuddannelse nu i alle 27 medlemsstater samt kommende medlemsstater skal være minimum 12 års grunduddannelse.

For sundhedsuddannelsernes vedkommende anbefaler Professionshøjskolernes Rektorkollegium generelt, at adgangsgivende ungdomsuddannelser baseres på 12 års forudgående skolegang.

LO påpeger, at det er meget vigtigt, at forslaget ikke må bevirke, at der opstår forhindringer for, at elever fra social- og sundhedsuddannelsen kan fortsætte på disse uddannelser. Ændringen må heller ikke betyde indskrænkninger i fleksibiliteten på arbejdsmarkedet og en mere udbredt anvendelse af realkompetencevurdering.

For FOA er det essentielt og for LO en forudsætning, at de gældende adgangskrav til professionsbacheloruddannelserne, herunder professionsbachelor som sygeplejerske og professionsbachelor i jordemoderkundskab, fastsat til gymnasial eksamen eller erhvervsuddannelse suppleret med krav om bestemte gymnasiale fag (afhængig af uddannelse), fastholdes. FOA og LO lægger endvidere vægt på, at de gældende regler om, at adgangskravet

tillige kan opfyldes, hvis ansøgeren efter en realkompetencevurdering skønnes at have faglige kvalifikationer, der kan sidestilles hermed, opretholdes. FOA og LO forudsætter, at 10 års almen skolegang sammen med fx 3 års erhvervsuddannelse vil falde inden for definitionen af 12 års skolegang.

- *Superviseret praktisk erfaring af henholdsvis 2-1 års varighed efter en afsluttet arkitektuddannelse af henholdsvis 4-5 års varighed*

Akademisk Arkitektforening og Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) finder, at uddannelseskravet skal hæves til 5 års akademisk uddannelse og bifalder den ændring, der indebærer, at der indføres krav om en superviseret, dokumenteret praksisperiode efter afsluttet arkitektuddannelse.

Akademisk Arkitektforening anbefaler i overensstemmelse med den europæiske arkitektforenings (ACEs) anbefalinger en periode på 2 år. Akademisk Arkitektforening og Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) opfatter de 2 år som udtryk for en maksimum praksisperiode, som betyder, at eventuelle andre, højere nationale krav ikke efterfølgende må stilles og derved forhindre arkitekter fra andre medlemsstater i at udøve professionen i det pågældende land. Det er en forudsætning for anbefalingen, at de 2 års superviseret, dokumenteret praktikperiode fører til automatisk gensidig anerkendelse i alle EU-lande.

Akademisk Arkitektforening henviser i øvrigt til, at den, som nævnt i forbindelse med høring af 28. juni 2011, i samarbejde med to arkitektskoler, Arkitektforbundet og Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) arbejder på at etablere en frivillig 2-årig erhvervsmæssig praksisordning for bygningsarkitekter, der skal gøre det nemmere for dem at dokumentere deres erhvervsmæssige kvalifikationer i lande, hvor erhvervet er lovreguleret.

Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) finder yderligere, at der bør nedsættes en administrativ myndighed (kompetent myndighed), hvor alle fagets organisationer er repræsenteret. Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser (Arkitektskolen Aarhus og Det Kgl. Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering - Arkitektskolen) anbefaler ubetinget, at minimumsuddannelsesvarigheden hæves til 5 år. Endvidere kan skolerne fagligt anbefale 5 års undervisning og 2 års praksisperiode. De to arkitektskoler kan derimod ikke tilslutte sig, at minimumsuddannelsen sættes til 6 år og minimum 1 års praksisperiode, da de finder, at denne model er i direkte modstrid med den europæiske Bologna-model.

Arkitektforbundet tilslutter sig også, at arkitektuddannelsen bør harmoniseres til en varighed på 5 år. Dog finder forbundet, at en gennemførelse af et krav om prøvetid risikerer at krænke den ret, dansk uddannede arkitekter har, nemlig efter 5 års uddannelse at kunne udøve deres erhverv. Derfor til-

kendegiver Arkitektforbundet, at hvis systemet skal være fyldestgørende, vil det være nødvendigt med flere kategorier af arkitekter, fordi mange danske arkitekter beskæftiger sig med planlægning og design og ikke kun bygningsarkitektur. Forbundet synes, det er et problem, at kravet om et års prøvetid i forbindelse med 5 års akademiske studier er beskrevet som et minimumskrav i direktivforslaget. Gennemførelsen af et krav om prøvetid vil medføre administrative og praktiske problemer i Danmark, da der ikke findes en egentlig udpeget kompetent myndighed. I den udstrækning, gennemførelsen af kravet forudsætter, at der nedsættes en administrativ myndighed (kompetent myndighed), er det Arkitektforbundets holdning, at denne opgave ligger hos en offentlig organisation/myndighed, som skal arbejde tæt sammen med repræsentanter fra alle fagets organisationer.

- *Muligheden for meritoverførsel for dele af speciallægeuddannelser, hvor uddannelserne overlapper hinanden*

Lægeforeningen påpeger, at denne bestemmelse er i overensstemmelse med foreningens hørings svar af 16. august 2011, hvor foreningen udtalte, at det ville være godt, hvis direktivet gav mulighed for at give dispensation for delvis gennemførelse af en speciallægeuddannelse i forbindelse med, at en uddannelsessøgende læge påbegynder en anden speciallægeuddannelse. En betingelse for at kunne give dispensation bør være, at de lægefaglige kompetencer, der er erhvervet i forbindelse med en delvis gennemførelse af en afbrudt speciallægeuddannelse, ækvivalerer de lægefaglige kompetencer i den anden speciallægeuddannelse, som der dispenseres fra.

- *Muligheden for oprettelse af visse læge- og tandlægespecialer, når specialiet findes i en tredjedel af medlemsstaterne*

Til dette punkt har organisationerne ingen kommentarer. Dog noterer Lægeforeningen med stor beklagelse, at foreningens ønske i forbindelse med forrige høringsrunde om, at speciallægeuddannelsen i almen medicin bør anerkendes på lige fod med de øvrige speciallægeuddannelser omfattet af artikel 25, ikke er blevet implementeret i det nye direktiv, jf. artikel 28. Foreningen mener, at speciallægeuddannelsen i almen medicin i Danmark er, såvel i forhold til kompetenceerhvervelse og tidsforbrug, fuldstændig tilsvarende uddannelsen indenfor de øvrige 37 lægefaglige specialer. Foreningen peger på, at det 3-årige uddannelseskraft, der følger af bestemmelsen i artikel 28 i dag ikke er fyldestgørende i forhold til de krav, der bør stilles til uddannelsen af læger i almen medicin på europæisk plan. Foreningen finder, at danske patienter, der møder en almen praktiserende læge fra et andet EU-land, har en berettiget forventning om, at lægen har en uddannelse, der ækvivalerer den danske speciallægeuddannelse i almen medicin, hvilket ikke er tilfældet i den form, som direktivet foreligger i nu.

- *Afklaring af krav om bestemte sprogkompetencer, især for sundhedspersoner*

AC bemærker, at vurderingen af sprogkundskaber bør ske under hensyntagen til, hvad der er nødvendigt for, at sundhedspersonale kan udøve deres erhverv. Det er Danmarks Apotekerforenings vurdering, at det er altafgørende for patientsikkerheden, at personer, der arbejder i sundhedssektoren og har direkte patientkontakt, som fx farmaceuter på et apotek, er underlagt en sprogtest, der sikrer, at de har tilstrækkelige sprogfærdigheder til, at deres kontakt med patienter og kolleger kan ske uden at kompromittere patientsikkerheden. Foreningen finder, at sprogtest bør være obligatorisk.

FTF kan ikke støtte Kommissionens forslag til skærpelse af bestemmelserne om sprogkundskaber. FTF finder, at det fortsat inden for mange erhverv og professioner er helt afgørende at sikre, at den enkelte erhvervsudøver kan udtrykke sig forståeligt og er fortrolig med den sproglige og kulturelle kontekst, arbejdet udføres i. Det skal derfor fortsat være den enkelte medlemsstat, der fastsætter sprogkrav, og FTF finder, at kontrol af sprogkundskaber skal indgå som et element i anerkendelsesproceduren og udstedelsen af "e-certifikatet".

Lægeforeningen, der støtter direktivets formål med at fremme arbejdskraftens fri bevægelighed i Europa, finder det af stor betydning, at arbejdskraftens fri bevægelighed ikke sker på bekostning af hensynet til patienterne, der forventer bl.a. tilstrækkelige sprogkundskaber samt adækvat lægefaglig uddannelse. Ud over den gældende artikel 53s oprindelige krav om "at være i besiddelse af de sprogkundskaber, der er nødvendige for at kunne udøve erhvervet i medlemsstaten", støtter Lægeforeningen den nye bestemmelse i artikel 53. Lægeforeningen bemærker dog, at vurderingen af sprogkundskaber bør ske i forhold til, hvad der er nødvendigt for, at lægen kan udføre sit erhverv indenfor et givent speciale – således, at det ikke bliver en form for "skøn-under-regel-vurdering".

Professionshøjskolernes Rektorkollegium bemærker, at det i forbindelse med lærererhvervet er afgørende, at den nationale myndighed har suveræniteten til at afgøre kravene til sproglige og kulturelle kvalifikationer.

- *Øvrige bemærkninger vedrørende sundhedsfaglige områder, som er omfattet af reglerne for automatisk anerkendelse på baggrund af fælles minimumsuddannelseskrav*

- *Om minimumsvarigheden af sygeplejerskeuddannelse og jordemoderuddannelse*

Dansk Sygeplejeråd ser det som positivt at fastslå minimumsvarigheden af sygeplejerskeuddannelsen, så den udtrykkes i både timer og år, og er suppleret med en beskrivelse af fordelingen mellem teori og praksis.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium fremhæver, for så vidt angår de minimumskrav, som er specificeret ud for de kliniske kompetencer, at kliniske minimumskrav fortsat ønskes ekspliciteret (artikel 40, stk. 1 (b) samt stk. 4). Jordemoderforeningen ser positivt på en præcisering af minimumskrav til en jordemoderuddannelse enten efter sygeplejerskepraksis eller direkte efter en sygeplejerskeuddannelse. Jordemoderforeningen finder dog, at 3 år er for kort et tidsrum til en fuldt opdateret jordemoderuddannelse.

- Om praktikperiode på farmaceutstudiet og om liste over erhvervsmæssige aktiviteter, en farmaceut må udføre

Danmarks Apotekerforening finder det vigtigt, at farmaceutstudiet indeholder en praktikperiode på mindst 6 måneder, som dog godt kan splittes op i fx to perioder. Praktikperioden bør ligge sidst i studiet og ikke efter studiets afslutning. Danmarks Apotekerforening fremhæver, at direktivet bør udvide listen over de aktiviteter, en farmaceut er bemyndiget til at udføre.

- Om artikel 22 vedrørende ”fælles bestemmelser vedr. uddannelse”

I artikel 22 er indføjet en ny paragraf, der pålægger de kompetente myndigheder at rapportere til Kommissionen og de andre medlemsstater om proceduren for efteruddannelse. Lægeforeningen går ud fra, at proceduren for efteruddannelse fortsat vil være nationalt forankret.

- *Muligheden for, at dimittender kan få anerkendt en ”traineeship” fra en anden medlemsstat efter reglerne i direktivet*

Danske Universiteter (Roskilde Universitet) ser positivt på ændringsforslagene vedrørende præcisering af borgernes rettigheder og pligter i forhold til anerkendelse af ”traineeship”, da det passer godt sammen med et øget fokus på studerendes og dimittenders mobilitet.

- *En fokuseret rådgivnings- og vejledningsfunktion fra medlemsstaternes kontaktpunkter for direktivet (”assistance centers”)*

Konstruktørforeningen bifalder forslaget om ”assistance centers”, og Danske Universiteter (Roskilde Universitet) finder det positivt at styrke en fokuseret rådgivnings- og vejledningsfunktion fra medlemsstaternes kontaktpunkter i form af ”assistance centers”.

Akademisk Arkitektforening, Arkitektforbundet og Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) understreger i forbindelse med etableringen af et erhvervsras på arkitektområdet, at der skal sikres en tæt kontakt og klar rollefordeling mellem kompetent myndighed, Kvikskranke og "assistance center" og understreger vigtigheden af en klar rollefordeling mellem de tre enheder. Af hensyn til at der ikke skabes unødigt mange forskellige instanser med større bureaukrati til følge, henstiller Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) til en nærmere beskrivelse af rollefordelingen særligt i relation til lande, hvor erhvervet ikke er lovreguleret.

- *Præcisering af reglerne vedrørende "offentlig sundhed og sikkerhed" i direktivets artikel 7, stk. 4*

Dansk Byggeri bemærker, at der i Danmark - med hjemmel i direktivets undtagelsesbestemmelse om offentlig sikkerhed og sundhed - er indført en række undtagelser fra arbejdsgivernes mulighed for - i relation til midlertidigt arbejde - at vurdere, om vedkommende er i stand til at udføre arbejdet sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Dansk Byggeri finder, at denne begrænsning, der indebærer en anmeldeligt til Arbejdstilsynet, ikke er i overensstemmelse med direktivets intention og formål, da direktivet ikke omhandler arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, men den offentlige sikkerhed og sundhed. Den i Danmark indførte begrænsning lægger hindringer i vejen for arbejdskraftens frie bevægelighed. Det er særligt problematisk ved midlertidige ansættelser, idet sagsbehandlingstiden alene vil være en forsinkelse af processen og reelt vanskeliggør ansættelse af midlertidig udenlandsk arbejdskraft, uanset hvor effektiv den nationale sagsbehandling er. Arbejdsgiverne står til ansvar efter arbejdsmiljøloven og tilsvarende national og international regulering og har naturligvis ansvaret for, at arbejde i Danmark udføres sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Arbejdstilsynet har mulighed for at kontrollere dette og afgive påbud, såfremt det ikke er tilfældet.

Dog ønsker Dansk Byggeri at understrege, at når det gælder arbejde i tårnkraner og med større stilladser, er der et særskilt hensyn at tage til den offentlige sikkerhed. Det indebærer samtidig et behov for en særlig opmærksomhed på faglige kvalifikationer hos personer, der skal udføre arbejde inden for disse felter.

LO anbefaler, at henvisningen til afsnit III, kapitel II, fjernes fra forslaget. LO mener, at ændringsforslaget fremmer muligheden for social dumping og begrænser nationalstaternes selvbestemmelse samt arbejdsmarkedets parter involvering. LO ønsker, at også hensynet til tjenesteudbyderens sundhed og sikkerhed tages i betragtning i direktivet, ligesom der skal tages hensyn til

sundhed og sikkerhed for forbipasserende og de arbejdstagere, der kan påvirkes negativt af tjenesteudbyderens arbejde.

LO anbefaler, at begrebet ”tvingende almene hensyn” (begrebet er nærmere beskrevet i servicedirektivets (2006/123/EF) præambel, punkt 40), indføres som erstatning for begreberne ”offentlig sundhed og sikkerhed” samt ”tjenestemodtagerens sundhed eller sikkerhed” de steder, hvor begrebet optræder i direktivet. Det er uacceptabelt for LO, at forslaget fritager tjenesteydelser under afsnit III, kapitel II fra at være omfattet af forhåndskontrol i tilfælde, som har betydning for den offentlige sundhed og sikkerhed, hvilket artikel 7.4 giver hjemmel til. Udvidelsen har ifølge LO den konsekvens, at selvstændige og virksomhedsledere inden for industri, håndværk og handel uden forhåndskontrol vil kunne yde tjenester, som kan have konsekvenser for den offentlige sikkerhed og sundhed. Inden for byggeriet kan dette have drastiske konsekvenser for sikkerheden på byggepladserne, da en meget stor del af den udenlandske arbejdskraft ansættes som selvstændige.

Det er afgørende for LO, at anerkendelsesdirektivet er i fuld harmoni med arbejdsmiljødirektivet i EU (direktiv 89/381), hvoraf det fremgår, at ”dette direktiv kan ikke berettige til eventuel nedsættelse af de beskyttelsesniveauer, der allerede er opnået i hver enkelt medlemsstat, idet medlemsstaterne i medfør af Traktaten skal bestræbe sig på at forbedre de eksisterende vilkår på dette område og sætte sig som mål at harmonisere disse vilkår på et stadig stigende niveau”. LO mener, at anerkendelsesdirektivet bør være i fuld overensstemmelse med udstationeringsdirektivets artikel 3.1 (direktiv 96/71/EF), hvoraf det fremgår, at det er værtslandets arbejdsvilkår, der gælder for udstationerede medarbejdere.

- *Uddannelsesniveauer (anvendelsen af ECTS og EQF)*

AC, FTF, Konstruktørforeningen og Professionshøjskolernes Rektorkollegium ønsker, at ECTS-systemet bruges, når uddannelsers varighed fastsættes. FTF foreslår, at det klargøres, hvilken betydning Kommissionens formulering i præambelen, punkt 8, har i forhold til det gældende direktiv og den hidtidige praksis ved anvendelsen af artikel 13 i det gældende direktiv. Endvidere bemærker FTF at, ”FTFs opfattelse er, at niveauerne fortsat skal anvendes til at indplacere eller udelukke fra direktivets område”.

- *Relevante oplysninger om medlemsstaternes uddannelser og database over lovregulerede uddannelser*

I forhold til arbejdet med at sikre, at medlemslandene opdaterer relevante oplysninger vedrørende uddannelserne, forudsætter AC, at de relevante, berørte faglige organisationer inddrages i dette arbejde. FTF forudsætter, at det fortsat er op til den enkelte medlemsstat at fastsætte kvalitets- og uddannel-

seskrav til udførelsen af erhverv og professioner, men den foreslåede proces kan medvirke til at klargøre de enkelte medlemslandes begrundelser og dermed øge transparens.

Dansk Byggeri understreger nødvendigheden af en til enhver tid opdateret database, hvor virksomheder kan få let adgang til information om, hvilke uddannelser der er lovregulerede i de deltagende lande, og hvad omfanget af reguleringen er. Danske Studerendes Fællesråd mener, at det i vurderingen af retten til at udøve et lovreguleret erhverv bør sikres, at ansøgerens uddannelse er kvalitetssikret efter europæiske standarder. For de lange videregående uddannelser gælder det kvalitetssikring udført af institutioner optaget i European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR).

Det er i Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARKs) interesse, at der skabes så få barrierer som muligt for de danske arkitekter, der ønsker at udøve professionen i et andet medlemsland. En barriere kan være manglende transparens i forhold til de kvalifikationskrav, der stilles nationalt i forbindelse med udøvelse af et lovreguleret erhverv. Derfor bakker Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK) op om det foreslåede direktivkrav til medlemsstaterne om at udarbejde en liste over lovregulerede erhverv samt gennemføre en ”screening” af disse.

Konstruktørforeningen mener, at synlighed vedrørende lovregulerede erhverv er vigtigt for den enkelte, som ønsker at arbejde i et andet medlemsland. Det er imidlertid også vigtigt at kende omfanget af reguleringen. Database skal være opdateret og den skal give mening. Derfor skal den ikke kun opliste titler, idet titler ofte dækker over forskellige aktiviteter fra land til land. Konstruktørforeningen foreslår, at man allerede nu begynder at overveje, hvilke typer af lovregulering, der kan accepteres, og hvilke der ikke kan set i lyset af behovet for kvalitet i den ydede service, borgernes sikkerhed og sundhed og EU-fællesskabets behov for fri bevægelighed.

- *Om forslagetets anvendelsesområde til nye kategorier af erhvervsudøvere*

Danske Maritime bemærker generelt, at direktivet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer tager sit udgangspunkt i den situation, at en individuel EU-borger uddannet i et EU-land ønsker at arbejde i et andet. Direktivet anerkender tilsyneladende ikke, at også virksomheder kan have fordel af anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Der bør således efter Danske Maritimes opfattelse tages hensyn til den situation, at en virksomhed, der har en person beskæftiget i et EU-land, har brug for, at vedkommende kan arbejde i et andet. En virksomhed bør således kunne ansøge og få anerkendelse for sine ansatte.

Danske Maritime bemærker endelig, at da der er tale om anerkendelse af kvalifikationer – ikke om fri bevægelighed – bør det, der anerkendes, være uddannelser og kvalifikationer uanset personens nationalitet. En anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer bør ikke nægtes blot fordi, den pågældende ikke er EU-statsborger. Om vedkommende har opholds- og arbejdstilladelse er et andet spørgsmål. Anvendelsesområdet bør derfor efter Danske Maritimes opfattelse være uddannelser og kvalifikationer fra andre EU-lande, ikke personer fra andre EU-lande.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening udtaler tillige om dette spørgsmål, at direktivet tilsyneladende ikke anerkender, at ”også virksomheder kan have fordel af anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer”. Der bør tages hensyn til den situation, at en virksomhed, der har en person beskæftiget i et EU-land, har brug for, at vedkommende kan arbejde i et andet. En virksomhed bør således kunne ansøge og få anerkendelse for sine ansatte. Da der er tale om anerkendelse af kvalifikationer, bør det, uddannelser og kvalifikationer anerkendes uanset personens nationalitet. En anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer bør ikke nægtes blot fordi, den pågældende ikke er EU-statsborger. Om vedkommende har opholds- og arbejdstilladelse er et andet spørgsmål. Anvendelsesområdet bør derfor være uddannelser og kvalifikationer fra andre EU-lande, ikke personer fra andre EU-lande.” LO hilser det velkomment, at tredjelandsborgeres adgang til det europæiske marked gennem anerkendelse af kvalifikationer er formuleret som en mulighed og ikke som en ret.

- *Rapportering om procedurer for efteruddannelse indenfor erhverv som læge, speciallæge, tandlæge, sygeplejerske med ansvar for almen sygepleje, jordemoder, farmaceut og dyrlæge*

Lægeforeningen forudsætter, at proceduren for efteruddannelse fortsat vil være nationalt forankret.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel stor opbakning blandt medlemsstaterne til at fremme anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer i medlemsstaterne. Der er udbredt opbakning til, at anerkendelsesdirektivet moderniseres, og at reglerne forenkles og præciseres, med henblik på at borgernes retsstilling sikres. Der er endvidere bred opbakning til, at procedurerne i tilknytning til anerkendelse effektiviseres og forenkles, at administrativt samarbejde mellem medlemsstaternes myndigheder yderligere styrkes, og at adgang til information til borgere om erhvervsmæssig anerkendelse forbedres.

Der er foreløbig bred støtte blandt medlemsstaterne til indførelse af et frivilligt erhvervspas. Der er dog forskellige holdninger for så vidt angår indfø-

relse af erhvervspas indenfor erhverv, som ikke er lovregulerede i afgangstaten, og som er regulerede i modtagerlandet.

Revision af omfanget af lovregulerede erhverv i medlemsstaterne hilses velkommen af størstedelen af medlemslandene. Eksempelvis underskrev tolv medlemsstater, forud for mødet i det Europæiske Råd i februar 2012, et brev, hvori de opfordrede til at gennemføre en revision af omfanget af lovregulerede erhverv. *En række medlemsstater har allerede igangsat en gennemgang af deres lovregulering med henblik på modernisering og forenkling af lovreguleringen på visse erhvervsområder. En tilsvarende gennemgang af de lovregulerede erhverv her i landet indgår i regeringens konkurrencepolitiske udspil. På nordisk plan forventes at Nordisk Ministerråd iværksætter et fælles nordisk projekt om emnet, som skal bidrage til fjernelse af barrierer i Norden.*

For så vidt angår princippet om delvis anerkendelse, er der blandt medlemsstaterne divergerende holdninger til, hvordan det sikres, at forslaget om integrering af princippet om delvis anerkendelse i det reviderede direktiv ikke går videre, end det er fastsat i Domstolens retspraksis, og enkelte lande især har problemer med at få integreret princippet indenfor notarerhvervet *og visse lande efterlyser udstedelse af et sektorspecifikt direktiv.*

Der er bred opbakning blandt medlemsstaterne til at styrke patientsikkerhed ved at indskærpe sprogkravene til sundhedspersoner og ved at indføre et advarselssystem i IMI, herunder at kompetente myndigheder advarer alle medlemslande, hvis en person i sundhedssektoren har fået forbud mod at udøve sit erhverv af en offentlig myndighed eller en domstol. *En del medlemsstater ser gerne, at advarselssystemet udvides til at omfatte samtlige sundhedserhverv samt enkelte andre erhverv.*

Moderniseringen af ordningen for automatisk anerkendelse på baggrund af fælles minimumuddannelseskrav til læge, tandlæge, sygeplejerske, jordemoder, farmaceut, dyrlæge og arkitekt støttes af et flertal af medlemsstater, da de gældende regler ikke afspejler udviklingen på uddannelsesområdet i øvrigt. Det forventes, at forslaget vil være problematisk for enkelte medlemsstater, som udbyder visse uddannelser på et lavere niveau.

Der er blandt medlemsstaterne en bred opbakning til, at eksisterende europæiske IT-systemer (IMI) udnyttes samt at samarbejde mellem medlemsstaternes kontaktpunkter for direktivet og Kvikskranker, som er oprettet under servicedirektivet styrkes, udvides og formaliseres.

12. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens tiltag til modernisering af anerkendelsesdirektivet, da det kan bidrage til effektivisering og forenkling af systemet for gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og på den måde bidrage til at sikre kvalificeret arbejdskraft i en tid, hvor der kan være mangel på kvalificeret arbejdskraft i dele af EU. Det er regeringens generelle holdning, at et velfungerende indre marked med fri bevægelighed af henholdsvis varer, kapital, tjenesteydelser og arbejdskraft er en forudsætning for vækst og beskæftigelse. Samtidig bør et revideret direktiv sikre, at anerkendelsessystemet fungerer på en måde, der sikrer, at de opgaver, der varetages af erhvervsudøvere i EU, er af høj kvalitet og har en høj faglig standard, og således ikke kompromitterer forsvarlig erhvervsudøvelse.

Regeringen støtter indførelse af et frivilligt 'erhvervspas' i EU. Det vurderes, at udviklingen af 'erhvervspasset', bl.a. gennem en mere aktiv inddragelse af hjemlandets kompetente myndigheder og obligatorisk anvendelse af Informationssystemet for det Indre Marked (IMI), kan effektivisere og forenkle proceduren for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Regeringen vil arbejde for, at der fastsættes realistiske tidsfrister for sagsbehandlingen relateret til erhvervspasset.

Regeringen er positiv overfor forslaget om integrering af princippet om delvis anerkendelse i det reviderede direktiv ud fra et ræsonnement om, at det styrker mobiliteten på tværs af EU's grænser. I forbindelse med forhandlingerne om forslaget i Rådet, vil regeringen lægge vægt på, at integration af princippet ikke går længere end EU-Domstolens retspraksis, herunder, at der sikres mulighed for undtagelse fra princippet i tilfælde, hvor undtagelsen er begrundet i tvingende almene hensyn.

Regeringen lægger vægt på, at fravigelse af kravet om to års erhvervs erfaring i tilfælde af, at tjenesteyderen ledsager tjenestemodtageren, ikke finder anvendelse indenfor erhverv, hvor der foretages forudgående kontrol af tjenesteyderens kvalifikationer, samt at bestemmelsen ikke retter sig mod virksomheder og selskaber, der optræder som tjenestemodtagere.

Regeringen finder det vigtigt, at der foretages en grundig gennemgang og opdatering af direktivets bilag IV, der indeholder en liste over erhverv, som er omfattet af ordningen om automatisk anerkendelse på baggrund af relevant erhvervs erfaring som enten virksomhedsleder- eller ejer. Gennemgangen af bilaget skal klargøre, hvilke erhverv der reelt er omfattet af ordningen, og som derfor efter gældende direktivforslag er undtaget muligheden for forudgående kontrol af kvalifikationer i forbindelse med midlertidig le-

vering af tjenesteydelser. En sådan gennemgang forventes at afklare berørte borgeres retsstilling i forhold til anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og skal samtidig sikre, at kompetente myndigheder anvender reglerne korrekt.

Regeringen støtter grundlæggende moderniseringen af ordningen om automatisk anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer på baggrund af fælles minimum uddannelseskra­v for læger, tandlæger, sygeplejersker, jordmødre, farmaceuter, dyrlæger og arkitekter.

Regeringen støtter forslaget om, at minimumskravet for påbegyndelse af sygeplejerskeuddannelsen og jordemoderuddannelsen øges fra de eksisterende ti års til tolv års almen skolegang, idet der lægges vægt på, at den nuværende fleksibilitet i det danske uddannelsessystem kan opretholdes. De foreslåede adgangskrav til sygeplejerskeuddannelsen og jordemoderuddannelsen er allerede gældende her i landet.

Regeringen lægger vægt på, at danske arkitekters *muligheder for* mobilitet ikke forringes, herunder at et års fuldtidsansættelse som arkitekt i Danmark kan medregnes i forbindelse med erhvervsmæssig anerkendelse i andre medlemsstater.

Regeringen vil samtidig arbejde for, at forslaget om seks måneders praktik på apotek efter en afsluttet farmaceutuddannelse ikke medfører ændring af regler for erhvervsudøvelse i Danmark, således at nyuddannede farmaceuter fortsat skal kunne tage ansættelse på et dansk apotek umiddelbart efter endt uddannelse.

Derudover lægger regeringen vægt på, at medlemsstaterne selv kan beslutte, hvilken myndighed eller organisation der kan udstede henholdsvis attestationen af den relevante erhvervserfaring eller praktikforløbet med henblik på mobiliteten.

Regeringen støtter forslaget om at give medlemsstater mulighed for at give delvis dispensation fra dele af speciallægeuddannelsen, hvis den pågældende del af uddannelsen allerede er gennemført i forbindelse med et andet speciallægeuddannelsesprogram. Dette er allerede implementeret i gældende danske regler på området.

Regeringen støtter forslag om skærpet kontrol af sundhedspersoners sproglige kompetencer med henblik på at styrke patientsikkerheden. Tillige støtter regeringen indførelse af et advarsels­system for sundhedsfaglige erhverv i IMI-systemet, der skal styrke sundhedsmyndigheders mulighed for at udføre

kontrol af eventuelle sundhedspersoner, som kan bringe patienternes sikkerhed i fare.

Med henblik på at skabe et velfungerende indre marked med høj mobilitet af erhvervsudøvere i EU finder regeringen det relevant at undersøge, hvorvidt lovregulering af visse erhverv i medlemsstaterne vil kunne knyttes til nogle objektive kriterier. Regeringen støtter forslaget om, at medlemsstaterne gennemfører en undersøgelse af omfanget af lovregulerede erhverv, da det kan virke hæmmende for mobiliteten i EU, at visse erhverv er lovregulerede i ét land og ikke i et andet.

Regeringen støtter, at opdatering af de tekniske dele af direktivet sker gennem vedtagelse af delegerede retsakter, i det regeringen vil arbejde for, at medlemsstaterne høres forud for vedtagelsen.

Regeringen støtter, at ansøgninger om adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv skal kunne indgives via Kvikskranken, som er et centralt online-adgangspunkt oprettet i forbindelse med servicedirektivet, i det dette vil forenkle ansøgningsproceduren.

Regeringen støtter ligeledes, at samarbejde mellem de eksisterende nationale kontaktpunkter for direktivet formaliseres og styrkes med henblik på at styrke borgernes adgang til information om erhvervsmæssig anerkendelse på tværs af grænserne i EU.

Regeringen støtter udvikling af nye tiltag, som skal fremme en mere automatisk anerkendelse af kvalifikationer, herunder forslaget om, at faglige organisationer kan forelægge forslag til Kommissionen om en fælles egnethedsprøve eller et fælles uddannelsesprogram indenfor et bestemt erhvervsområde. Regeringen finder det acceptabelt, at denne model kan indføres, hvis 1/3 af medlemsstater kan tilslutte sig ordningen. Regeringen finder, at både arbejdstager- og arbejdsgiversidens organisationer bør have mulighed for at fremsætte forslag.

Regeringen støtter derudover muligheden for, at dimittender kan få anerkendt et aflønnet praktikophold fra en anden medlemsstat efter reglerne i direktivet, idet der lægges vægt på, at dimittender fra udlandet, selv skal opnå den ønskede ansættelse og sikre sig, at indholdet af det aflønnede praktikophold modsvarer kravene til et praktikophold i hjemlandet.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. maj 2012 til orientering.

2. Direktiv om offentlige indkøb

Revideret notat. Ændringer er markeret med fed og kursiv.

1. Resumé

Offentligt udbud spiller en vigtig rolle i Europa 2020-strategien om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, som et af de markedsbaserede instrumenter, der skal anvendes til at opnå disse mål.

På baggrund af en bred offentlig høring og en omfattende rapport om effektiviteten af de gældende regler, har Kommissionen fremsat forslag til nyt udbudsdirektiv.

Forslaget sigter mod at øge effektiviteten af offentlige indkøb gennem forenkling af regelsættet og mod at gøre bedre brug af offentligt udbud til støtte for fælles samfundsmål såsom miljøbeskyttelse, innovationsfremme, og social inddragelse.

*Initiativet er af Kommissionen udpeget som et af 12 nøgleinitiativer i **Akten for Det Indre Marked**. Kommissionen havde som mål at vedtage forslaget til direktiv i løbet af 2012, **men nu forventes en vedtagelse først at kunne ske i første halvdel af 2013**, hvorefter direktivet vil skulle implementeres i dansk ret.*

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet den 10. december 2012 til generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2011) 896 endelig af den 20. december 2011 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om offentlige indkøb. Forslaget er oversendt til Rådet den 10. januar 2012 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 53 (1), 62 og 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Offentligt udbud spiller en vigtig rolle i Europa 2020-strategien om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, som et af de markedsbaserede instrumenter, der skal anvendes til at opnå disse mål.

Målene skal nås ved at forbedre erhvervsmiljøet og rammebetingelserne for, at virksomhederne kan innovere og ved at opfordre til større anvendelse af grønne udbud, der skal understøtte omstillingen til en energieffektiv og grøn økonomi.

Samtidig understreger Europa 2020-strategien, at offentligt udbud skal sikre den mest effektive anvendelse af offentlige midler, og at markeder for offentlige kontrakter skal holdes åbne på tværs af EU. I meddelelsen 'Akten for Det Indre Marked: Tolv løftestænger til at skabe vækst og øget tillid' fra den 13. april 2011 udpegede Kommissionen derfor en revision og modernisering af udbudsregelsættet til et af de 12 nøgleinitiativer *i Akten for Det Indre Marked*.

Kommissionen offentliggjorde derfor den 27. januar 2011 'Grønbog om modernisering af EU's politik for offentlige indkøb – Mod et mere effektivt europæisk marked for offentlige indkøb' med det formål at igangsætte en bred offentlig høring om mulighederne for ændring af lovgivningen. Blandt de områder, der blev spurgt ind til, var nødvendigheden af mere enkle og fleksible procedurer, strategisk anvendelse af offentlige kontrakter til fremme af andre politik hensyn, forbedring af adgangen for små og mellemstore virksomheder og bekæmpelse af diskrimination, korrupsion og interessekonflikter.

Kommissionen har oplyst, at det af høringssvarene fremgik, at interessenterne lagde særlig stor vægt på nødvendigheden af at forenkle udbudsprocedurerne og gøre dem mere fleksible. Der var fx generel støtte til tiltag der kan afbøde administrative byrder forbundet med udvælgelsen af egnede tilbudsgivere.

Grønbogssvarene var ifølge Kommissionen delte vedrørende strategisk anvendelse af offentlige indkøb til at forfølge andre politiske mål. Mange interessenter, især fra erhvervslivet, udviste generel tilbageholdenhed vedrørende ideen om at anvende udbud på denne måde. Andre interessenter, især civile organisationer, udtrykte klar støtte til sådan strategisk anvendelse og foreslog vidtgående ændringer af selve principperne for EU politik for offentlige indkøb.

Kommissionen har også fået udarbejdet en omfattende rapport om indvirkningen og effektiviteten af EU's *gældende* udbudslovgivning. Resultaterne i rapporten indikerer, at udbudsdirektiverne har hjulpet med at etablere en kultur af gennemsigtighed og resultatorienteret udbud, der genererer besparelser og forbedringer i kvaliteten af udbud, der langt overstiger omkostningerne, for både udbydere og leverandører, forbundet med offentligt udbud. Rapporten fandt også forskelle i implementeringen og anvendelsen af udbudsreglerne i forskellige medlemsstater, og at der er stor variation i tid og de omkostninger, der er forbundet med gennemførelse af udbud på tværs af medlemsstater.

3. **Formål og indhold**

Offentligt udbud reguleres i dag ved direktiv 2004/17/EF og direktiv 2004/18/EF og har undergået en lang udvikling startende i 1971 med vedtagelsen af direktiv 71/305/EF. Ved at indføre procedurer, der garanterer gennemsigtighed og ligebehandling, har disse direktiver haft til formål at sikre økonomiske operatørers mulighed for at drage nytte af de grundlæggende friheder i konkurrencen om offentlige kontrakter.

Interessenter har efterspurgt en revision af udbudsdirektiverne med henblik på at forenkle reglerne, øge deres effektivitet og gøre dem bedre i stand til at håndtere den udviklende politiske, sociale og økonomiske kontekst. Det fremlagte forslag har således to formål, som det er hensigten skal understøtte hinanden, hhv.:

- At øge effektiviteten af offentlige indkøb for at sikre de bedst mulige udbudsresultater i forhold til værdi for pengene. Dette medfører nærmere bestemt forenkling og smidiggørelse af de eksisterende udbudsregler.
- At tillade udbydere at gøre bedre brug af offentligt udbud til støtte for fælles samfundsmål såsom miljøbeskyttelse, energieffektivitet, bekæmpelse af klimaændringer, innovationsfremme, beskæftigelse- og social inddragelse og sikring af de bedste vilkår for tilvejebringelsen af sociale tjenesteydelser af høj kvalitet.

Indholdet af forslaget kan opdeles i følgende kategorier:

- Forenkling og fleksibilitet af tildelingsprocedurer
- Strategisk anvendelse af offentligt udbud
- Bedre adgang til markedet for små og mellemstore virksomheder
- Sunde procedurer
- Tilsyn

Ad. 1) Forenkling og fleksibilitet af tildelingsprocedurer

Direktivforslaget har til formål at forenkle og gøre procedurereglerne mere fleksible i forhold til det gældende udbudsregelsæt. Til dette formål foreslår Kommissionen følgende tiltag:

Præcisering af anvendelsesområdet: Den traditionelle sondring mellem såkaldte prioritets- og ikke-prioritetstjenesteydelser (henholdsvis A- og B-tjenesteydelser) bliver med direktivforslaget ophævet. I det gældende udbudsdirektiv er B-tjenesteydelserne underlagt lempeligere procedurekrav end A-tjenesteydelserne. B-tjenesteydelserne er i dag kun omfattet af krav om efterfølgende offentliggørelse af, at der er indgået kontrakt, samt be-

stemmelserne om anvendelsen af standarder (tekniske specifikationer). Med direktivforslaget vil B-tjenesteydelser blive omfattet af samme regler som A-tjenesteydelser, bortset fra visse tjenesteydelser på det sociale område samt sundheds- og uddannelsesområdet, der kun underlægges en særlig ordning med overordnede krav om ligebehandling og gennemsigtighed. Med forslaget skal udbud af aftaler om alle typer tjenesteydelser på nær de sociale således overholde procedurebestemmelserne i direktivet.

Det har hidtil været antaget, at B-tjenesteydelser ikke har den samme grænseoverskridende interesse som A-tjenesteydelser. *Den særlige ordning for B-tjenesteydelser omfatter nu også hotel- og restaurationsydelser, retnings tjenester samt juridiske tjenesteydelser, hvor rådgivning er den juridiske tjenesteydelses hovedydelse. Juridiske tjenesteydelser, der indebærer behov for advokatbistand til at føre sagen enten for nationale eller internationale domstole er nu helt undtaget udbudsdirektivet.*

”Værktøjskasse”-fremgangsmåde: Medlemsstaternes udbudssystem skal som tidligere give adgang til to grundlæggende former for udbud, offentligt og begrænset udbud. Som noget nyt indføres der mulighed for at anvende innovationspartnerskaber, der er en ny udbudsprocedure til innovative indkøb, og der gives øget adgang til udbud med forhandling og konkurrencepræget dialog, dog fortsat kun under visse begrænsninger. *Det er således muligt at anvende begge procedurer, når offentlige ordregivere ikke er i stand til at definere deres behov eller markedets løsninger teknisk, finansielt eller retsligt. Endvidere kan procedurerne anvendes, når der er tale om, at løsningen indebærer behov for design, innovative løsninger, eller når opgaven kræver en tilpasning til ordregiverens behov.*

Offentlige ordregivere vil fortsat have adgang til 6 særlige indkøbsteknikker og redskaber, der er særligt målrettet sammenslutning af offentlige indkøb:

1. rammeaftaler
2. dynamiske indkøbssystemer
3. elektroniske auktioner
4. elektroniske kataloger
5. indkøbscentraler
6. fælles udbud

I forhold til de gældende udbudsdirektiver er disse redskaber ændret og præciseret med henblik på at fremme elektronisk udbud.

Lettere regime for ikke-statslige offentlige ordregivere: Forslaget indeholder som noget nyt særlige regler for alle ordregivende myndigheder under det statslige niveau, såsom lokale og regionale offentlige myndigheder som fx

danske kommuner og regioner. Disse ordregivere må anvende vejledende forhåndsmeddelelse som instrument til offentliggørelse af en kontrakt. Hvis de gør brug af denne mulighed, behøver de ikke at offentliggøre en udbudsbekendtgørelse, når udbudsproceduren senere igangsættes. De får også mulighed for at sætte visse tidsfrister efter aftale med deltagerne i udbudsprocessen. ***Det bliver op til den enkelte medlemsstat, om de vil indføre et lettere regime for ikke-statslige offentlige ordregivere.***

Fremme af elektronisk udbud: Forslaget sigter mod at hjælpe medlemsstaterne med at overgå til elektronisk udbud og mod at gøre leverandørerne bedre i stand til at deltage i elektroniske udbudsprocesser på tværs af det indre marked. Til dette formål indfører forslaget obligatorisk elektronisk indsendelse af udbudsbekendtgørelser, obligatorisk elektronisk tilgængelighed af udbudsmaterialet og obligatorisk overgang til fuld elektronisk kommunikation for alle udbudsprocedurer inden for en overgangsperiode på 2½ år. Forslaget strømliner også reglerne for dynamiske indkøbssystemer og elektroniske kataloger.

Modernisering af procedurerne: Forslaget indeholder en række ændringer, der skal gøre tildelingsproceduren mere fleksibel og brugervenlig. Tidsfrister for deltagelse og tilbudsafgivning er fx forkortet, og sondringen mellem udvælgelse og tildeling af kontrakten, der tidligere har været en stor kilde til fejl under udbudsprocessen, er blevet mere fleksibel og tillader nu ordregivende myndigheder at vælge at afslutte tildelingsbeslutningen før udvælgelsesbeslutningen. Herudover præciseres det, at ordregivende myndigheder har mulighed for at tage hensyn til medarbejderes erfaring ved tildeling af en kontrakt.

Udelukkelsesgrundene for ansøgere og tilbudsgivere er blevet revideret og præciseret. Ordregivende myndigheder får med forslaget mulighed for at udelukke økonomiske operatører, der har leveret væsentlig og gennemgående mangelfuld opfyldelse af tidligere kontrakter, ***herunder mangelfuld opfyldelse for andre ordregivere.*** Forslaget medfører også mulighed for, at økonomiske operatører kan rense deres navn i forhold til udelukkelsesgrunde, der tidligere har fundet anvendelse over for operatøren.

Forslaget indeholder også en bestemmelse, der fastsætter regler om adgangen til at foretage ændringer i kontrakter i deres løbetid. Regler herom indgår ikke i det nuværende direktiv, men er fastlagt gennem praksis fra EU-Domstolen. Direktivforslaget går på visse punkter videre end de krav, der fremgår af EU-Domstolens praksis, fx ved at indføre en regel om, at ændringer under 10 pct., når ændringens værdi kan udtrykkes i pengeværdi, ikke udgør en væsentlig ændring. ***Det kan begrænse fleksibiliteten i kontrakter, der ønskes ændret.***

Ad. 2) Strategisk anvendelse af offentligt udbud

Strategisk anvendelse af offentligt udbud handler om at give de nødvendige redskaber til offentlige ordregivere med henblik på at gøre disse i stand til at bidrage til opnåelsen af målene i Europa 2020-strategien ved at anvende deres købekraft til at indkøbe produkter og tjenesteydelser, der bidrager til innovation og miljøbeskyttelse, samt forbedring af beskæftigelsen og social inddragelse.

Livscyklusomkostninger: Forslaget indfører, at den ordregivende myndighed kan tage højde for livscyklusomkostninger ved fastsættelse af hvilket tilbud, der har den laveste pris. Livscyklusomkostninger er en vurdering af både interne omkostninger, såsom energiforbrug, vedligeholdelsesomkostninger og genanvendelsesomkostninger, og eksterne miljøomkostninger direkte knyttet til produktets livscyklus. Når der på et senere tidspunkt udvikles en fælles EU-metodologi for beregningen af livscyklusomkostninger, er ordregivende myndigheder forpligtede til at anvende denne.

Produktionsprocessen: Ordregivende myndigheder får mulighed for at tage hensyn til alle faktorer direkte forbundet med produktionsprocessen i vurderingen af, hvilket tilbud der er økonomisk mest fordelagtigt. Dette inkluderer fx ansættelsen af handicappede i produktionsprocessen. Der gives fortsat ikke mulighed for at stille generelle krav til virksomhedernes ansvar.

Mærker: I forslaget er der lagt op til, at myndigheder fremadrettet får mulighed for at kræve, at det ønskede produkt er forsynet med et særligt mærke, fx miljømærket ”blomsten”. Der er knyttet visse krav hertil, bl.a. at kravene til mærket kun angår karakteristika, som er knyttet til kontraktens genstand og er passende til at definere produktets karakteristika. Det angives samtidig, at ordregivende myndigheder skal acceptere alle tilsvarende mærker, eller bevis for at mærkets krav er opfyldt. ***Dette reducerer tiltagets bidrag til forenkling af regelsættet, da myndighederne som følge heraf skal foretage en konkret vurdering af, om et givet produkt opfylder de samme krav, som hvis det var forsynet med det mærke, som den ordregivende myndighed har krævet.***

Udelukkelse fra udbudsprocessen som følge af overtrædelse af miljø-, social- eller arbejdslovgivning: Forslaget indfører mulighed for, at ordregivende myndigheder kan udelukke økonomiske operatører fra udbudsproceduren, hvis operatøren har gjort sig skyldig i overtrædelse af EU-lovgivning på miljø-, social- eller arbejdsområdet. Derudover vil ordregivende myndigheder fremadrettet være forpligtet til at afvise tilbud, der er ”unormalt lave”

som følge af manglende overholdelse af sådan lovgivning. Den ordregivende myndigheds vurdering vil formentlig kunne påklages.

Sociale tjenesteydelser: Sociale tjenesteydelser, *og en række andre typer af ydelser såsom hotel- og restaurationsvirksomhed samt juridiske tjenesteydelser, hvor rådgivning er den juridiske tjenesteydelses hovedydelse*, har meget begrænset grænseoverskridende interesse. Medlemsstaterne får derfor med forslaget stor frihed til at organisere sig med hensyn til valg af leverandør. Tærskelværdien for disse tjenesteydelser hæves således til 500.000 EURO, og procedurer for tildeling af denne type kontrakter bliver kun underlagt forpligtelse til overholdelse af principperne ligebehandling og gennemsigtighed. Kontrakter under tærskelværdien antages ikke at have grænseoverskridende effekt og vil således falde uden for EU-rettens anvendelsesområde.

Innovation: Forslaget indfører en ny procedure ved navn ”innovationspartnerskab”. Proceduren giver mulighed for udvikling og efterfølgende køb af nye, innovative produkter, tjenesteydelser og bygge/anlæg, såfremt de kan leveres til den aftalte ydeevne og omkostninger. Forslaget indfører også forenkling af proceduren konkurrencepræget dialog og fremmer fælles udbud på tværs af grænserne.

Ad. 3) Bedre adgang til markedet for små og mellemstore virksomheder

Forenkling af krav til dokumentation: Forslaget indfører obligatorisk accept af tro og love-erklæringer til indledende dokumentation i udvælgelsen af ansøgere og tilbudsgivere. *Ordregiverne skal selv indhente dokumentation for opfyldelse af udelukkelsesgrunde, hvor sådanne oplysninger er tilgængelige.*

Opdeling af kontrakter: Ordregivende myndigheder vil med forslaget blive opfordret til at opdele offentlige kontrakter i mindre homogene eller heterogene dele for at gøre kontrakterne mere tilgængelige for små og mellemstore virksomheder. For kontrakter over tærskelværdierne og ikke mindre end 500.000 EURO skal den ordregivende myndighed give en begrundelse i udbudsbekendtgørelsen eller i invitationen til at ansøge om deltagelse, hvis den vælger ikke at opdele kontrakten i mindre dele. *Begrundelsen kan foreligge efter afholdelse af udbuddet, og kan ikke påklages.*

Begrænsninger i kravene til deltagelse: Forslaget indfører en bestemmelse om, at krav til deltagernes omsætning ikke må overstige 3 gange kontraktens værdi, medmindre særlige grunde taler herfor. Herudover skal krav, der stilles til deltagelsen for sammenslutninger af virksomheder være objektivt begrundede og proportionale.

Ad. 4) Sunde procedurer

Da den offentlige og den private sektor er i så tæt kontakt i forbindelse med udbudsprocedurer, og da der er store finansielle interesser på spil, udgør offentligt udbud et risikoområde for usund forretningspraksis såsom interessekonflikter, favorisering og korruption. Forslaget forsøger at modarbejde dette ved at indføre bestemmelser til sikring mod netop dette.

Bl.a. indføres en bestemmelse, der forpligter medlemslande til at indføre regler, der effektivt identificerer og umiddelbart råder bod på interessekonflikter, der opstår i løbet af udbudsprocedurer underlagt dette direktiv.

Ad. 5) Tilsyn

Det seneste kompromisforslag indebærer, at medlemsstaterne skal sikre, at overholdelse af udbudsreglerne monitoreres, og at overtrædelser af reglerne kan indbringes for en relevant myndighed, revision eller lignende. Medlemsstaterne er endvidere forpligtet til at yde vejledning samt yde bistand til Kommissionen i form af oplysninger om nationale udbudsstrategier, tiltag vedr. små og mellemstore virksomheder samt andre statistiske oplysninger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig *samlet* om forslaget.

Kommissionens forslag behandles i Europa-Parlamentets udvalg for det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO). I juni 2012 offentliggjorde ordføreren sin foreløbige rapport med forslag til ændringer af Direktivet. IMCO's øvrige medlemmer har efterfølgende kommenteret på rapporten, således at der pt. foreligger ca. 1.600 ændringsforslag fra Parlamentet.

Ændringsforslagene peger i forskellige retninger, og derfor vides det ikke på nuværende tidspunkt, hvad der kan forventes vil blive den samlede holdning fra Parlamentet. Forslaget er på agendaen i IMCO den 28. november 2012, men der forventes først afstemning i IMCO den 18. december 2012. Den endelige plenarafstemning er planlagt til april 2013.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at nærhedsprincippet finder anvendelse, idet forslaget til direktiv ikke falder under EU's eksklusive kompetence.

Kommissionen anfører i forlængelse heraf, at formålet med direktivforslaget ikke kan opnås af medlemsstaterne af følgende grunde:

Koordinationen af udbudsprocedurer har vist sig at være et vigtigt redskab for opnåelsen af et indre marked for offentligt udbud ved at sikre effektiv og lige adgang til offentlige kontrakter for økonomiske operatører på tværs af det indre marked. Erfaring med direktiv 2004/17/EF og direktiv 2004/18/EF og de tidligere generationer af udbudsdirektiver har vist, at fælles europæiske udbudsprocedurer medfører gennemsigtighed og objektivitet i offentligt udbud, hvilket resulterer i væsentlige besparelser og forbedrede løsninger til fordel for medlemsstaternes myndigheder og, i sidste ende, den europæiske skatteborger.

Dette mål kunne ikke nås i tilstrækkelig grad ved hjælp af tiltag fra medlemsstater og ville nødvendigvis resultere i divergerende krav og muligvis modsatrettede procedurekrav, der øger kompleksiteten af reguleringen og udgør uønskede hindringer for handel på tværs af grænserne.

Forslaget er efter Kommissionens vurdering derfor i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering.

6. Gældende dansk ret

Det nugældende udbudsdirektiv nr. 2004/18/EF, som dette forslag vil erstatte, er implementeret ved bekendtgørelse nr. 712 af den 15. juni 2011 med senere ændring ved bekendtgørelse nr. 985 af den 17. august 2011. Bekendtgørelserne har hjemmel i Lovbekendtgørelse nr. 600 af den 30. juni 1992.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet et nyt udbudsdirektiv vil skulle implementeres i dansk ret.

Forslaget, *som det foreligger i det seneste kompromisforslag fra formandskabet*, forventes i sig selv *ikke* at have statsfinansielle konsekvenser. *Såfremt forslaget gennemføres på en sådan måde, at det indebærer fravigelse fra princippet om, at offentlige indkøb skal gennemføres omkostningseffektivt, vil forslaget have potentielt meget betydelige statsfinansielle konsekvenser.*

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget forventes at medføre en række administrative lettelser for virksomheder, der leverer til det offentlige, herunder færre transaktionsomkostninger forbundet med udarbejdelsen af tilbud på offentlige kontrakter, lettelser i forhold til at dokumentere egnethed og lettelser i forhold til at dokumentere teknisk og finansiell formåen.

10. Høring

Kommissionens forslag har været i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål med frist den 11. januar 2012.

Følgende organisationer har afgivet bemærkninger til udbudsdirektiverne: Advokatsamfundet, Akademikernes Centraladministration (AC), BAT-kartellet, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Standard, Danske ARK, Danske Regioner, DI, FTF, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen (IDA), IT-Branchen, KL, Landbrug & Fødevarer, LO, Offentligt Ansattes Organisationer (OAO) og Tekniq.

Nedenfor gennemgås de dele af høringssvarene, som indeholder væsentlige bemærkninger til forslagens indhold:

Generelle bemærkninger

Organisationerne bemærker generelt, at udbudsprocessen ikke simplificeres og forenkles med det nye udbudsdirektiv. Organisationerne finder, at der stadig er tale om et ret kompliceret regelsæt, og at en markant ændring af teksten i direktivet gør rækkevidden af retspraksis usikker. Der skabes efter deres opfattelse uklarhed om reglernes fortolkning. Endvidere medfører en række nye krav i direktivet som fx krav om begrundelse for, at en kontrakt ikke opdeles i delkontrakter, at udbudsprocessen ikke er blevet mere enkel.

Organisationerne støtter generelt forslagene, der skal lette små og mellemstore virksomheders adgang til deltagelse i offentlige udbud. En del mener dog, at der generelt kan gøres mere for at lette små og mellemstore virksomheders adgang. Bl.a. bemærker IDA, at der er gode erfaringer i USA med, at en vis del af de offentlige indkøb skal gå til små og mellemstore virksomheder.

Organisationerne støtter generelt udbudsdirektivernes målsætning om at anvende offentlige indkøb til fremme af samfundsmæssige mål som innovation, miljøbeskyttelse, energieffektivitet og beskæftigelse.

Landbrug & Fødevarer bemærker dog, at målsætningen efter deres opfattelse ikke er forenelig med målsætningen om at simplificere og effektivisere udbudsreglerne, idet strategiske indkøb indebærer yderligere markante byrder for de private virksomheder i form af fx omkostninger til dokumentation (fx vedr. miljø, ressource- og energieffektivitet) og certificering.

Artikel 4-6: Tærskelværdierne

Danske ARK, Dansk Erhverv, FTF, Håndværksrådet og IT-Branchen mener, at tærskelværdierne skal hæves. De bemærker bl.a. som begrundelse, at en højere tærskelværdi bedre vil sikre, at transaktionsomkostningerne ved at gennemføre udbud står mål med den opgavesum, der konkurrenceudsættes. Endvidere bemærker de, at andelen af udenlandske deltagere i udbud ved små overskridelser af tærskelværdien er meget begrænset.

Landbrug & Fødevarer vil ikke afvise, at tærskelværdierne hæves. Det er dog væsentligt, at der er en ensartet anvendelse af konkurrence- og udbudsretlige regler på tværs i Europa, og at adgangen for små og mellemstore virksomheder til at løse offentlige opgaver forbedres.

DI er tilfredse med, at tærskelværdierne ikke er ændret.

Artikel 7-11: Undtagelser fra udbudsdirektivet

IDA bemærker i lyset af EU-domstolens dom C-271/08, at det er vigtigt, at udbudsdirektivet ikke rejser tvivl om, at en offentlig myndighed kan indgå en sædvanlig kollektiv overenskomst med en faglig organisation som eksempelvis etablerer en bestemt pensionsordning for de ansatte uden først at gennemføre en udbudsrunde.

Danske Regioner udtrykker bekymring for, om anvendelsesområdet vedrørende tjenesteydelser om forskning og udvikling er udvidet, således at flere opgaver skal konkurrenceudsættes.

Artikel 19: Elektronisk kommunikation

AC, Dansk Erhverv, DI, Håndværksrådet og Landbrug & Fødevarer bemærker, at forslagene er positive.

Artikel 21: Interessekonflikter

Danske ARK mener, at bestemmelsen pålægger tilbudsgiverne endnu mere bureaukrati i forbindelse med tilbudsafgivelsen og strider imod ønsket om en mere forenklet og fleksibel udbudsprocedure. Samtidig vil nytteværdien af sådanne erklæringer være begrænset, fordi de, der vil omgå reglerne, gør det alligevel.

Danske Regioner mener, at det er positivt, at der indføres krav om nationale effektive habilitetsregler, men at bestemmelsen er for vidtgående og ude af proportioner med formålet i udbudsdirektivet. Særligt artikel 21, stk. 3, er for vidtgående.

Artikel 22: Ulovlige handlemåder

Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Danske ARK, Danske Regioner og Tekniq mener, at bestemmelsen er unødvendig og bureaukratisk, og at den derfor bør udgå.

Artikel 24-30: Udbudsformer**Decentrale enheder**

DI og OAQ mener, at der ikke skal være særlige regler for decentrale enheder, da det blot vil øge regelsættets kompleksitet.

Tidsfrister

Dansk Erhverv, Danske ARK, DI og IT-Branchen mener, at tidsfristerne skal føres tilbage til de nuværende frister. Danske ARK bemærker, at artikel 45 ikke løser problemet, men blot skaber mere uklarhed.

Håndværksrådet stiller sig uforstående overfor, at tilbudsperioden kan forkortes med 5 dage, hvis tilbud kan afgives elektronisk. Særligt fordi forsendelsestiden for et almindeligt brev ikke er mere end to dage. Såfremt det overhovedet skal være muligt at forkorte tilbudsperioden, bør forkortelsen ikke overstige den almindelige forsendelsestid for et almindeligt brev.

Håndværksrådet bemærker dog, at det er positivt, at kontraktens kompleksitet skal tages i betragtning, når den endelige tidsfrist skal fastsættes, jf. artikel 45.

Håndværksrådet bemærker herudover, at direktivet bør fastsætte let anvendelige regler for forlængelse af tilbudsperioden, hvis der udsendes rettelsesblade sent i forløbet.

KL er positiv over for den generelle nedjustering af de forskellige tidsfrister, men foreslår at der indføres differentierede tidsfrister alt efter kategorien af indkøb snarere end valg af udbudsprocedure.

Danske Regioner er positiv over for de nye tidsfrister.

Nye procedureformer

Dansk Byggeri, Danske ARK, DI, Håndværksrådet, OAQ og Tekniq er skeptiske over for forslaget om at udvide adgangen til brug af udbud med forhandling og konkurrencepræget dialog, idet de er mindre gennemsigtige end de traditionelle udbudsformer, og idet de indebærer store omkostninger for virksomhederne.

Danske Regioner, IDA og Landbrug & Fødevarer er positive over for de nye procedureformer og at der åbnes op for mere dialog og fleksibilitet i processen.

Dansk Erhverv, Danske Regioner, IT-Branchen og KL mener, at der skal åbnes op for generel anvendelse af konkurrencepræget dialog og udbud med forhandling.

Dansk Byggeri og Tekniq bemærker, at det ved udbud af totalentreprisekontrakt fremadrettet som hovedregel vil være muligt at anvende procedureformerne ”konkurrencepræget fremgangsmåde med forhandling” og ”konkurrencepræget dialog”. Det vil få antallet af totalentrepriser til at stige og vil direkte modarbejde Kommissionens forslag om, at udbyder skal overveje ikke at udbyde i totalentreprise men i opdelte entrepriser.

Dansk Erhverv og Danske Regioner opfordrer til, at begrænsningerne i artikel 27, stk. 3, til at ændre i de tekniske specifikationer under forhandling, fjernes.

Dansk Byggeri bemærker, at offentlige udbydere, som er underlagt en økonomisk ramme, ofte stiller så store tekniske krav i udbuddet, at de med sikkerhed modtager bud, der alle er over den givne økonomiske ramme. De annullerer herefter udbuddet, og genudbyder kontrakten ved udbud med forhandling. De foreslår derfor, at forhandling ikke skal være tilladt, hvor alle tilbud ligger over rammebeløbet.

Dansk Erhverv, Danske Regioner, DI, FTF og Landbrug & Fødevarer er positive over for initiativet om innovationspartnerskaber. En del mener dog, at bestemmelsen er uklar. Endvidere er Landbrug & Fødevarer bekymrede for, om partnerskaberne resulterer i lukkede klubber, som nye virksomheder ikke kan træde ind i.

Danske Regioner mener, at udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse også bør kunne anvendes, når proceduren må aflyses pga. manglende konkurrence. Endvidere bemærker de, at det bør præciseres, at ordregiver kan invitere alle økonomiske operatører til forhandling, og ikke kun alle egnede, og proceduren bør også kunne anvendes på varekøb inden for sundhedsområdet.

Artikel 31-35: Udbudsteknikker og – instrumenter

Dansk Erhverv, DI og KL mener, at brugen af rammeaftaler skal være mere fleksibel, og at der frit skal kunne vælges mellem direkte tildeling og mini-udbud i samme rammeaftale.

DI mener endvidere, at ansvarsforholdet mellem centrale indkøbsorganisationer og ordregivende myndighed bør være klar og tydelig. Som udgangspunkt må den centrale indkøbsorganisation bære ansvaret for, om udbudspligten er løftet. DI opfordrer til at tydeliggøre denne ansvarsfordeling i direktivet.

Artikel 39: Teknisk Dialog

Dansk Erhverv, Danske ARK og DI er positive over for bestemmelsen om teknisk dialog, som præciserer grænserne for den rådgivning, en ordregivende myndighed kan modtage fra potentielle tilbudsgivere på markedet uden at medføre, at konkurrencen forhindres eller overtrædelse af ligebehandlingsprincippet. Danske Regioner mener, at bestemmelsen er overflødig.

Artikel 40: Tekniske specifikationer

AC mener, at tilbudsgiverne skal have mulighed for at afvige de tekniske specifikationer, den offentlige myndighed har fastlagt, for derved at give mulighed for nye og innovative løsninger og fjerne fokus fra en favorisering af lavrisikoløsninger.

Danske ARK bemærker, at det er uheldigt, at udbudsreglerne ikke giver mulighed for at indkøbe arbejder eller varer ud fra designmæssig høj kvalitet, som følge af at det ikke er tilladt at henvise til bestemte navngivne produkter.

Artikel 41-42: Mærkning og certificering

Dansk Standard, Danske ARK, Danske Regioner og DI er positive over for artikel 41 om mærkning.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at anvendelsen af miljømærker på produktgrupper varierer medlemsstaterne i mellem. Fx påtænker Sverige at introducere det nordiske miljømærke Svanen på fødevarer, mens Danmark er modstander af dette. Hvor der i et svensk udbud så vil kunne stilles krav om svanemærkning af fødevarer, vil det således skabe barrierer for udenlandsk deltagelse på markedet.

Dansk Standard bemærker, at det er et problem, at der stilles krav til, at mærkningen kun inkluderer karakteristika, der er direkte knyttet til udbuddets emne. Det vil betyde, at man vil kunne argumentere mod anvendelsen af fx Svanen og Blomsten i forbindelse med fx udbud af rengøring, fordi mærkerne også inkluderer miljøledelsessystemer hos rengøringsselskabet. De foreslår derfor, at det fremgår af direktivet, at mærkningskarakteristika *primært* skal være knyttet til udbuddets emne.

Dansk Standard bemærker endvidere, at det er et problem, at virksomheder der ikke har miljømærkede produkter, og som derfor skal dokumentere på anden vis, at de lever op til kravene for et miljømærke, ikke bliver afkrævet anden dokumentation end at de selv erklærer, at de lever op til kravene for et miljømærke. Dette gør de imidlertid i langt de fleste tilfælde ikke. Da det er en ressourcekrævende proces, der kræver detaljeret miljø- og produktfaglig viden, at indhente dokumentation for opfyldelse af miljøkravene, er Dansk Standard skeptisk over for, at det er muligt at dokumentere opfyldelse af miljømærkningskravene på anden måde end ved fremvisning af miljømærke. Potentielt foreslår de, at muligheden for at kræve mærkning begrænses til produktområder, hvor der er et bredt udvalg af mærkede produkter.

Dansk Standard bemærker herudover, at det er problematisk, at direktivet opererer med begrebet ”equivalent labels”, idet det er meget svært at finde to mærker, der er totalt identiske. Dansk Standard foreslår derfor, at sætningen om ækvivalente mærker udelades.

Artikel 43: Alternative tilbud

Danske Regioner finder det positivt, at alternative tilbud også kan tages i betragtning ved tildelingskriteriet laveste pris.

Artikel 44: Opdeling i delaftaler

Dansk Erhverv, Håndværksrådet og Tekniq er positive over for bestemmelsen om, at ordregiver skal opdele kontrakten i delaftaler. Dansk Erhverv mener endda, at direktivforslagets artikel om opdeling af kontrakten i mindre dele bør udformes som en generel forpligtelse, idet effekten af bestemmelsen ellers vil udeblive.

Advokatsamfundet bemærker, at grænseværdien for udbud af delydelser synes at være sat noget lavt.

Danske ARK og DI er negative over for bestemmelsen.

KL anser det for at være en unødvendig administrativ byrde at pålægge udbydere en begrundelsespligt, hvis det vælges ikke at opdele en kontrakt.

Håndværksrådet er åben over for reglen om, at der kan indleveres tilbud på hoved- eller storentrepriser, hvor opgaven er udbudt i fagentreprise, og at ordregiver kan tildele kontrakten til den eller de tilbudsgivere, som samlet set afgiver de billigste tilbud, uanset om de ikke nødvendigvis har afgivet de billigste tilbud på de enkelte fagentrepriser. Dansk Byggeri er ikke positiv heroverfor.

Artikel 46: Forhåndsmeddelelse

Danske Regioner anser det som en øget administrativ byrde, at forhåndsmeddelelser nu skal indberettes uanset om disse bliver offentliggjort i køberprofil.

Artikel 54: Generelle principper ved udvælgelse

LO bemærker, at det bør fremgå af udbudsdirektivet, at ordregivende myndigheder efter stk. 2 kan afvise tilbud, der ikke opfylder ILO-konvention nr. 94 om offentlige udbud.

Håndværksrådet bemærker, at de er tilfredse med, at stk. 2 giver adgang til at kassere tilbud, selvom de er lavest, hvis virksomheden ikke overholder miljøregler, arbejdsretlige regler og sociale vilkår.

Artikel 55: Udelukkelsesgrunde

Danske Regioner og Håndværksrådet er positive over for muligheden for at udelukke ansøgere og tilbudsgivere på baggrund af tidligere dårlige erfaringer.

ger. Danske Regioner savner dog en mulighed for at lægge vægt på andres dårlige erfaringer, såsom naboregioner eller lignende.

DI og Håndværksrådet er positive over for muligheden for selvrenselse ("self-cleaning").

Artikel 56: Udvælgelseskriterier

OAO hilser præciseringerne velkommen, herunder muligheden for at tage hensyn til produktionsforhold og medarbejdernes kvalifikationer mv. samt muligheden for at henvise til aftaler, konventioner og lovgivning. Det er dog en alvorlig fejl, at ILO-konvention 94 vedrørende arbejdsklausuler ved udbud ikke er nævnt. IDA bemærker, at det skal være muligt i udbudsmaterialet at stille krav om overholdelse af sædvanligt gældende overenskomster i arbejdslandet.

Dansk Byggeri, Danske Erhverv, Danske ARK, DI, Håndværksrådet og Tekniq er positive over for bestemmelsen om loft over kravet til omsætning. Tekniq foreslår dog, at de tre gange kontraktværdien nedsættes til to.

Danske ARK, DI og Håndværksrådet finder det positivt med en udtømmende liste over udvælgelseskrav.

Håndværksrådet efterspørger et regime i udbudsdirektiverne i stil med den danske bekendtgørelse 712 af 15. juni 2011, der åbner op for en smidigere behandling af mindre formelle fejl, der ikke påvirker bedømmelsen af tilbuddet eller den interne rækkefølge af tilbuddene.

Danske Regioner mener, at der bør sikres mulighed for at den ordregivende myndighed får hjemmel til at foretage en helhedsvurdering af tilbudsgiverne med henblik på at skabe den størst mulige konkurrence i stedet for at opstille objektive kriterier, der oftest tilgodeser større virksomheder.

Artikel 57: Tro og loveerklæringer

Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Danske ARK, Danske Regioner, DI og Tekniq bemærker, at de er positive over for, at ansøgere ved tro og loveerklæring kan dokumentere deres finansielle, økonomiske og tekniske formåen.

DI og Håndværksrådet bemærker, at de er tilfredse med, at dokumenter, der allerede er fremsendt til myndighederne en gang inden for de sidste 4 år, ikke kan kræves genfremsendt af virksomheden, hvis dokumenterne stadig er

gyldige. Danske Regioner anser bestemmelsen for problematisk og vanskelig at administrere i praksis.

Danske Regioner bemærker, at artikel 57, stk. 2, 2. afsnit, bør ændres, således at det ikke er en pligt for ordregiver at indhente oplysningerne fra det vindende tilbud.

Artikel 58-59: e-Certis og EU-Passport

Danske Erhverv og DI er generelt positive over for bestemmelsen om EU-passport. Danske Regioner er ikke positiv over for bestemmelsen.

Danske Regioner finder det hæmmende for fleksibiliteten, at det kræves, at der ikke må efterspørges andre certifikater eller anden form for dokumentation end dem som ligger i e-Certis.

Artikel 61: Kvalitets- og miljøstandarder

Dansk Standard bemærker, at i alle tjeneste- og servicekontrakter er det naturligt at opstille kvalifikationskrav eller krav til "technical and professional ability". De miljørelaterede kvalifikationskrav bør naturligvis kunne dokumenteres med et miljømærke og dermed kommer alle miljømærkningens krav (bortset fra kravet om korrekt miljømarkedsføring) i anvendelse. Dansk Standard foreslår derfor en konkret teksttilføjelse i stk. 2, 3. pkt.

Artikel 64: Prækvalifikation

Danske ARK bemærker, at en måde at støtte små og mellemstore virksomheder på kan være at åbne udtrykkeligt op for i direktivet, at en ordregiver kan prækvalificere et bredere felt af tilbudsgivere fx bestående af store, mellemstore og små virksomheder og eventuelt også et felt bestående af uerfarne og erfarne tilbudsgivere.

KL mener, at den offentlige udbyder ved begrænset udbud som minimum skal kunne udvælge 3 og ikke som foreslået 5 tilbudsgivere.

Danske Regioner ønsker, at krav om minimum 5 deltagere ved begrænset udbud og 3 ved andre procedurer fjernes, således at der kun er krav om at konkurrencen bibeholdes. Dette giver større fleksibilitet.

Artikel 66-67: Tildelingskriterier

Danske Regioner ønsker at bevare det nuværende direktivs formulering af tildelingskriterier.

BAT-kartellet anfører, at tildelingskriteriet ”laveste pris” bør erstattes af ”det kvalitetsmæssigt og bæredygtigt mest fordelagtige tilbud”, idet kontrakter vundet på denne baggrund ofte resulterer i socialt bedrageri, lovbrud, dårlig kvalitet, unfair konkurrence, lav produktivitet mv., hvilket driver omkostningerne op enten under udførelsen eller efter færdiggørelsen af arbejdet.

Dansk Byggeri og Tekniq foreslår, at tilbuddene skal vurderes på alle andre kriterier end pris, inden prisen vurderes, og det økonomisk mest fordelagtige tilbud findes, idet det er alt for let at regne baglæns og manipulere produktet af vægt og point på de øvrige tildelingskriterier, hvis man har et specifikt ønske om, hvem kontrakten skal overdrages til.

Af hensyn til gennemsigtigheden foreslår Dansk Byggeri og Tekniq, at det ikke kun er et krav at tildelingskriterierne vægtes, men at også forudsætningerne for pointgivning anføres.

Dansk Byggeri, Danske ARK og Tekniq bemærker, at det er et problem, at der ikke kan lægges vægt på erfaring ved udbud af bygge- og anlægsopgaver. Danske ARK bemærker endvidere, at det er problematisk, at udskiftning af medarbejdere kun kan ske med ordregivers tilladelse.

Dansk Erhverv, DI og Håndværksrådet bemærker, at de er positive over for livscyklusomkostninger. Håndværksrådet er dog bekymret for, at kravene til virksomhedernes dokumentation af de forskellige oplysninger vil blive så kompliceret og byrdefuldt, at det kan afholde mange – især mindre – virksomheder fra at byde.

Landbrug & Fødevarer finder det uhensigtsmæssigt, at brugen af livscyklusomkostninger introduceres, uden at der foreligger en harmoniseret metode på EU-niveau.

Dansk Byggeri og Tekniq er negative over for brugen af sociale og miljømæssige kriterier, da disse forhold er for vigtige til at blive konkurrenceudsat. AC er derimod positiv heroverfor.

KL mener, at der bør tilføjes sociale forhold til listen over tildelingskriterier, så det fremgår, at man kan vælge at vægte integrering, forebyggelse og fastholdelse på arbejdsmarkedet i tildelingen af en kontrakt, såfremt det har tilknytning til den udbudte opgave.

Artikel 69: Unormalt lave tilbud

Håndværksrådet finder det positivt, at der bliver fastsat klare retningslinjer for hvornår et tilbud anses for at være unormalt lavt. Danske Regioner ønsker derimod at bevare det nuværende direktivs formulering, eller alternativt at forhøje satserne i bestemmelsen.

DI mener ikke, at der bør fastsættes nogen grænse for antallet af indkomne tilbud for at unormalt lave bud kan identificeres.

Artikel 70: Kontraktvilkår

BAT-kartellet og LO bemærker, at det bør fremgå af direktivet, at medlemsstaterne kan anvende kontraktklausuler, der indeholder bestemmelser om overholdelse af bl.a. kollektive overenskomster og om lighed mellem arbejderne mht. løn, arbejdsvilkår, social beskyttelse mv. De ordregivende myndigheder skal endvidere pålægges at beskrive de minimumsrettigheder for løn og arbejdsvilkår mv., som de bydende skal kunne garantere.

LO bemærker, at direktivet ikke nævner, hvilke sociale og miljømæssige hensyn der kan varetages. De anbefaler derfor, at den præcise opregning af hensyn, der er beskrevet i Kommissionens vejledning fra oktober 2010 om udbudsdirektivet ("Sociale hensyn ved indkøb, En vejledning i mulighederne for at tage sociale hensyn ved offentlige indkøb") medtages i direktivet.

For så vidt angår tilbudsgivere fra 3. lande mener BAT-kartellet, at udbudsdirektiverne skal indeholde regler om, at ordregiverne skal pålægge tilbudsgiverne at overholde de stillede krav til sociale, miljømæssige og økonomiske standarder gennem hele kontraktens løbetid.

BAT-kartellet mener, at udbudsdirektivet skal indeholde regler, der pålægger de ordregivende myndigheder konkret at overveje muligheden for at stille sociale klausuler om beskæftigelse af praktikanter under uddannelse.

Artikel 71: Underleverandør

Håndværksrådet bakker op om forslaget om, at underentreprenører skal have mulighed for at få betaling direkte fra udbyder. Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Danske Regioner og DI er negative over for bestemmelsen, og Dansk Byggeri mener, at hovedleverandøren skal kunne påberåbe sig underleverandørens ret til betaling.

BAT-kartellet efterlyser en reguleringsramme i direktivet, som stiller krav om, at hovedentreprenøren hæfter i tilfælde af socialt bedrageri fra underentreprenørens side. IT-Branchen mener ikke, at tilbudsgiveren skal kunne gøres ansvarlig for underleverandørers overholdelse af CSR-krav.

BAT-kartellet anfører, at udbudsdirektivet skal indeholde regler, der forbyder tilbudsgiverne at overdrage kontrakten til underleverandører for at undgå, at tilbudsgivere, der alene fungerer som mellemmand, afgiver tilbud.

LO fremhæver, at det er blevet almindeligt, at virksomheder (særligt vikar- og rekrutteringsbureauer), der fungerer som mellemmand, byder på offentlige kontrakter, og udliciterer opgaverne til enten midlertidigt ansatte eller til selvstændige firmaer. Danske Regioner mener, at det bør være muligt at kræve, at tilbudsgiver ikke anvender underleverandører for alle opgaver, og ikke kun kritiske opgaver, som forslaget lægger op til.

Artikel 72: Ændringer efter aftaleindgåelse

Dansk Byggeri og Danske Regioner mener, at satsen på 5 pct. for kontraktændringer er for lav.

Artikel 73: Ophævelse af kontrakt

Danske Regioner foreslår, at det præciseres, at en kontrakt kan opsiges med tilbagevirkende kraft.

Artikel 74-82: Sociale ydelser

DI er positiv over for ophævelsen af sondringen mellem A- og B-ydelser, da det bidrager til at sikre, at alle tjenesteydelser udbydes på ensartede vilkår. DI er imidlertid ikke enig i Kommissionens synspunkt om, at sociale tjenesteydelser har begrænset interesse for virksomheder på tværs af EU's landegrænser, og mener, at disse tjenesteydelser bør omfattes af de generelle udbudsprocedurer.

FTE, KL og OAQ opfatter ophævelsen af opdelingen i bilag A- og B-ydelser som negativt, idet det indebærer øget regulering.

AC, Advokatsamfundet og Danske Regioner mener ikke, at sociale ydelser skal være omfattet af udbudsdirektivet.

Artikel 83-88: Governance

DI og OAQ er positive over for reglerne om national tilsyn og overvågning. Dansk Erhverv bakker alene op om forslaget, såfremt artikel 84 i lande hvor udbudssystemer er velfungerende, kan udmøntes på en måde der ikke fører til yderligere bureaukratisering.

DI er positiv over for oprettelsen af erfaringscentre. Det er dog vigtigt, at rådgivningen ikke forstyrrer konkurrencen på det private marked.

Danske ARK bemærker, at det er positivt, at der skal udarbejdes statistisk materiale.

OAQ foreslår en øget åbenhed om de enkelte kontraktforhold via skærpede krav til den efterfølgende annoncering af kontraktindgåelse.

Danske Regioner opfatter artikel 83-88 som en forøgelse af den administrative byrde for de ordregivende myndigheder.

Advokatsamfundet er negativ over for bestemmelsen om individuelle rapporter, jf. artikel 85.

Advokatsamfundet er negativ over for bestemmelsen om indrapportering af kontrakter over 1 mio. euro. DI mener, at indrapporteringen skal være valgfri, idet det ikke vurderes at have særlig effekt i Danmark.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Hovedparten af medlemsstaterne ønsker et mere enkelt og fleksibelt regelsæt. Der er derfor bl.a. udbredt opbakning til at indføre udbud med forhandling som standardprocedure og til at udvide anvendelsesområdet for konkurrencepræget dialog. Der er dog blandt medlemsstaterne forskellige syn på, hvad forenkling af regelsættet indebærer. Nogle medlemsstater mener, at forenkling indebærer færre og mere simple bestemmelser, hvorimod andre mener, at forenkling indebærer forbedring af retssikkerheden ved at indføre flere og mere udførlige bestemmelser.

Der er generel opbakning blandt medlemsstaterne til at fremme brugen af elektronisk udbud. Der er dog divergerende holdninger til, hvordan det sikres, at de tekniske løsninger bliver tilgængelige for alle, så ingen virksomheder eller ordregivere herved udelukkes fra konkurrencen om offentlige opgaver.

I forhold til ophævelsen af sondringen mellem bilag A- og B-tjenesteydelser er flere medlemsstater bekymrede for at underlægge tjenesteydelser, der ikke re-

elt vurderes at have en grænseoverskridende interesse, udbudsdirektivets procedureregler. Sådanne typer af tjenesteydelser er det ifølge disse medlemsstater mest hensigtsmæssigt at konkurrenceudsætte via nationale regler.

Der er bred støtte blandt medlemsstaterne til indførelse af muligheden for at anvende livscyklusomkostninger, men i mindre grad enighed om rækkevidden af en sådan mulighed og om metoden for beregning af denne type omkostninger.

Der er bred enighed blandt medlemsstaterne om, at Kommissionens forslag om forvaltning er for vidtgående og vil medføre store administrative og statsfinansielle omkostninger for medlemsstaterne.

12. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens tiltag til modernisering af udbudsdirektivet. Udbudsprocedurerne indebærer gennemsigtighed og objektivitet i forbindelse med indkøbet, hvilket resulterer i betydelige besparelser og bedre indkøb, der kommer medlemsstaternes myndigheder og i sidste ende de europæiske skatteydere til gode.

I forbindelse med forhandlingerne om forslaget i Rådet vil regeringen arbejde for et enkelt og fleksibelt regelsæt, der gør det muligt at opnå besparelser ved udbud, og samtidig rummer mulighed for at inddrage hensyn til innovation, miljøbeskyttelse og social ansvarlighed i forbindelse med offentlige indkøb. Såfremt disse hensyn inddrages, skal det ske inden for en omkostningseffektiv tilgang til offentlige indkøb af hensyn til den generelle økonomi.

For at sikre, at omkostningerne ved at gennemføre udbudsforretninger ikke er større end de fordele, der opnås i form af lavere priser og bedre service, vil regeringen arbejde for et udbudsdirektiv med færre regler frem for flere, og med mere simple regler frem for mere komplicerede, og hvor reglerne fortsat har karakter af proceskrav.

Regeringen vil arbejde for forenkling af procedurerne, bl.a. med henblik på reduktion transaktionsomkostningerne i forbindelse med udbud. Det er vigtigt, at der sker en begrænsning af virksomhedernes omkostninger i forbindelse med ansøgning og tilbud ved deltagelse i offentlige udbud. Ligeledes er det vigtigt at reducere de administrative byrder og dermed opnå besparelser for de offentlige ordregivere i forbindelse med deres beslutninger om udelukkelse af ansøgere og tildeling af kontrakter.

Regeringen vil i den forbindelse arbejde for, at aftaler uden dokumenteret og klart grænseoverskridende interesse ikke omfattes af udbudsdirektivet. Dette er særlig relevant i forhold til forslaget om ophævelse af sondringen mellem bilag A- og B-tjenesteydelser, der er kombineret med indførsel af en særlig ordning for visse tjenesteydelser. Her lægger regeringen vægt på, at udbudsdirektivet i overensstemmelse med principperne om det indre marked og nærhedsprincippet alene regulerer forhold, der har grænseoverskridende interesse.

Regeringen støtter forslaget om større adgang til forhandling mellem parterne i udbudsprocessen og er positiv over for en udvidelse af adgangen til at gennemføre udbud med forhandling og konkurrencepræget dialog i Kommissionens forslag. Regeringen vil arbejde for, at ordregivende myndigheder frit kan beslutte at anvende udbud med forhandling og konkurrencepræget dialog.

Regeringen vil arbejde for, at ansvarsfordelingen mellem indkøbscentraler og de enkelte ordregivende myndigheder klargøres, herunder at det sikres, at såfremt en indkøbscentral indgår en fejlbehæftet rammekontrakt, kan den kunde, som gør brug af rammekontrakten, ikke stilles til ansvar for den pågældende fejl.

Regeringen støtter forslaget om anvendelse af erklæringer på tro- og love til indledende dokumentation af ansøgers og tilbudsgiveres egnethed, samt tekniske og finansielle formåen. Regeringen støtter også forslaget om fleksibilitet i rækkefølgen af udvælgelses- og tildelingsvurderinger. Regeringen vil arbejde for yderligere forenklinger under forhandlingerne med de øvrige medlemsstater i EU.

Regeringen støtter indførelsen af muligheden for at udelukke en ansøger eller en tilbudsgiver, som har udvist betydelige eller vedvarende mangler ved udførelsen af tidligere kontrakter, samt bestemmelserne om ”selvrensning”, der giver mulighed for at dokumentere, at man har rettet op på de forhold, der har givet anledning til tilstedeværelsen af en udelukkelsesgrund.

Elektronisk udbud indeholder stort potentiale for forenkling og effektivisering af den praktiske gennemførelse af udbud. Regeringen støtter derfor generelt tiltag til at fremme denne måde at afvikle udbud på. Regeringen er især positiv over for indførelsen af obligatorisk anvendelse af elektronisk kommunikation inden for to år efter implementering af direktivet og er villig til at indføre fuldt elektronisk udbud i den nærmeste fremtid.

Regeringen støtter indførelsen af muligheden for at anvende livscyklusomkostninger ved tildeling af offentlige kontrakter. Henvielse til sociale eller

miljømærker ved offentlige indkøb støttes også, da det vil være både omkostningsbesparende ved udarbejdelsen af udbudsmaterialet og kan fremme grønne indkøb. Herudover støttes muligheden for at henvise til krav direkte forbundet med produktionsprocessen i beskrivelsen af det ønskede indkøb eller i tildelingskriterierne. Regeringen vil i den forbindelse arbejde for, at formuleringerne bliver klarere og enklere med henblik på at mindske uklarhed om reglernes indhold.

Regeringen støtter, at der indføres mulighed for at anvende en ny udbudsprocedure, såkaldte innovationspartnerskaber, i forbindelse med innovative indkøb.

Regeringen støtter målsætningen om at sikre lettere adgang til offentlige kontrakter for små og mellemstore virksomheder, og vil arbejde for dette under forhandlingerne. Regeringen finder det positivt, at forslaget indeholder et loft for den omsætning, der kræves af en ansøger/tilbudsgiver. Regeringen støtter også, at ordregivende myndigheder opfordres til at opdele kontrakter i mindre dele. Dermed skal ordregivende myndigheder overveje, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at opdele større kontrakter, hvilket vil gøre det lettere for små og mellemstore virksomheder at byde.

Regeringen støtter, at direktivet fokuserer på at sikre sunde procedurer. Regeringen er dog skeptisk overfor artikel 21 og 22 om henholdsvis interessekonflikter og ulovlig adfærd. Disse bestemmelser er allerede omfattet af kravet til overholdelse af principperne om ligebehandling og gennemsigtighed.

Regeringen vil arbejde for, at der ikke stilles krav til medlemsstaternes forvaltning af direktivet, der er unødvendigt omkostningsfulde og administrativt tunge.

Regeringen er åben over for at drøfte en forhøjelse af tærskelværdierne, så flere mindre udbud ikke omfattes af direktivet. Regeringen er dog opmærksom på, at de nuværende tærskelværdier er fastsat internationalt i Government Procurement Agreement (GPA), og at en eventuel forhøjelse af tærskelværdierne i givet fald kræver en genforhandling af denne aftale. Bilag II B-ydelser er ikke omfattet af GPA-aftalen.

Da regeringen ønsker at fremme anvendelsen af arbejdsklausuler, jf. ILO konvention 94, lægger regeringen afgørende vægt på, at forslaget ikke er til hinder for den fortsatte brug heraf.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 25. maj 2012 til orientering.

3. Direktiv om forsyningsvirksomhed

Revideret notat. Ændringer er markeret med fed og kursiv.

1. Resumé

Offentligt udbud spiller en vigtig rolle i Europa 2020 strategien om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, som et af de markedsbaserede instrumenter, der skal anvendes til at opnå disse mål.

På baggrund af en bred offentlig høring og en omfattende rapport om effektiviteten af de gældende regler, har Kommissionen fremsat forslag til nye udbudsdirektiver, herunder et direktiv, der vedrører forsyningssektoren (Forsyningsvirksomhedsdirektivet).

Forslaget sigter mod at øge effektiviteten af offentlige indkøb gennem forenkling af regelsættet og mod at gøre bedre brug af offentligt udbud til støtte for fælles samfundsmål såsom miljøbeskyttelse, innovationsfremme, og social inddragelse.

*Initiativet er af Kommissionen udpeget som et af 12 nøgleinitiativer i **Akten for Det Indre Marked**. Kommissionen havde som mål at vedtage forslaget til direktiv i løbet af 2012, **men nu forventes en vedtagelse først at kunne ske i første halvdel af 2013**, hvorefter direktivet vil skulle implementeres i dansk ret.*

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet den 10. december 2012 til generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2011) 895 endelig af den 20. december 2011 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester. Forslaget er oversendt til Rådet den 10. januar 2012 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 53 (1), 62 og 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslag til nyt forsyningsvirksomhedsdirektiv fremlægges parallelt med forslag til nyt udbudsdirektiv, og store dele af indholdet er ens. Dette gælder fx bestemmelserne vedrørende fremme af elektronisk udbud, modernisering af procedurerne, livscyklusomkostninger, krav direkte forbundet med produktionsprocessen, mærker og udelukkelse af virksomheder, der overtræder social- og miljølovgivning.

Forsyningsvirksomhedsdirektivet regulerer dog udelukkende indgåelse af kontrakter for organer, der udøver aktivitet inden for vand-, energi-, transport- eller postsektoren, mens udbudsdirektivet regulerer ordregivende myndigheders indgåelse af offentlige kontrakter.

Forsyningsvirksomhedsdirektivet, der hviler på de samme grundlæggende principper om ligebehandling og gennemsigtighed som udbudsdirektivet, har således et mere snævert anvendelsesområde, idet det udelukkende omfatter organer, der udøver aktivitet på de nævnte forsyningsområder. Der stilles således lempeligere krav til organer omfattet af forsyningsvirksomhedsdirektivet end ordregivere omfattet af udbudsdirektivet. Organerne har eksempelvis fri adgang til forhandlingsproceduren med forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse. Derudover er kravene til udelukkelse af ansøgere og tilbudsgivere mere lempelige og tærskelværdierne er højere for kontrakter om varer og tjenesteydelser.

Kommissionen offentliggjorde den 27. januar 2011 en grønbog om modernisering af EU's politik for offentlige indkøb – Mod et mere effektivt europæisk marked for offentlige indkøb med det formål at igangsætte en bred offentlig høring om mulighederne for ændring af lovgivningen. Grønbogshøringen udløb den 18. april 2011 og Kommissionen modtog i alt 623 høringsvar fra et bredt udsnit af interessenter.

Kommissionen har oplyst, at det af høringssvarene fremgik, at interessenterne lagde særlig stor vægt på nødvendigheden af at forenkle udbudsprocedurerne og gøre dem mere fleksible. Der var også stor opbakning blandt interessenterne til fortsat at have regler på forsyningsområdet, og at reglerne skulle tage højde for de særlige omstændigheder, der gør sig gældende i disse sektorer, mens meningene var delte vedrørende strategisk anvendelse af offentlige indkøb til at forfølge andre politiske mål.

Samtidig har Kommissionen oplyst, at der var enighed blandt interessenterne om, at kriterierne for definitionen af organer underlagt udbudsreglerne stadig er passende og bør bevares. De fleste høringssvarter er også enige om, at private organisationers profitmaksimering og kommercielle orientering ikke er tilstrækkeligt til at sikre objektiv og fair udbud, hvis disse opererer på baggrund af særlige eller eksklusive rettigheder.

Kommissionen har endvidere fået udarbejdet en omfattende rapport om indvirkningen og effektiviteten af EU's udbudslovgivning. Resultaterne i rapporten indikerer, at indsatsen for at liberalisere adgangen til forsyningssektorerne endnu ikke har medført vedvarende eller effektivt konkurrencemæssigt pres på operatører med en dominerende stilling på deres respektive

marked. I mange forsyningssektorer ses stadig en høj markedsconcentration eller mangelfuld konkurrence. Rapporten konkluderer, at konkurrencen ikke er tilstrækkelig stærk på sektorniveau til, at det tillader udelukkelsen af enkelte sektorer fra direktivets anvendelsesområde. Rationalet for direktivet er fortsat gældende, imens specifikke udelukkelse fra direktivets anvendelsesområde kan retfærdiggøres på baggrund af individuelle og dybdegående analyser.

3. Formål og indhold

Offentligt udbud reguleres i dag ved direktiv 2004/17/EF og direktiv 2004/18/EF og har undergået en lang udvikling startende i 1971 med vedtagelsen af direktiv 71/305/EF. Ved at indføre procedurer, der garanterer gennemsigtighed og ligebehandling, har disse direktiver principielt haft til formål at sikre økonomiske operatørers mulighed for at drage nytte af de grundlæggende friheder i konkurrencen om offentlige kontrakter.

Interessenter har generelt udtrykt efterspørgsel efter en revision af udbudsdirektiverne med henblik på at forenkle reglerne, øge deres effektivitet og at gøre dem bedre i stand til at håndtere den udviklende politiske, sociale og økonomiske kontekst. I forhold til forsyningsvirksomhedsdirektivet har flere interessenter tilkendegivet, at der stadig er behov for særlige regler for forsyningsvirksomhedernes indkøb.

Det fremlagte forslag har således to formål, som det er hensigten skal understøtte hinanden, hhv.:

- At øge effektiviteten af offentlige indkøb for at sikre de bedst mulige udbudsresultater i forhold til værdi for pengene. Dette medfører nærmere bestemt forenkling og smidiggørelse af de eksisterende udbudsregler.
- At tillade udbydere at gøre bedre brug af offentligt udbud til støtte for fælles samfundsmål såsom miljøbeskyttelse, energieffektivitet, bekæmpelse af klimaændringer, innovationsfremme, beskæftigelse og social inddragelse og sikring af de bedste vilkår for tilvejebringelsen af sociale tjenesteydelser af høj kvalitet.

Indholdet af forslaget kan opdeles i følgende kategorier:

4. Forenkling og fleksibilitet af tildelingsprocedurer
5. Strategisk anvendelse af offentligt udbud
6. Bedre adgang til markedet for små og mellemstore virksomheder
7. Sunde procedurer
8. Tilsyn

Ad. 1) Forenkling og fleksibilitet af tildelingsprocedurer

Direktivforslaget har til formål at forenkle og gøre procedurereglerne mere fleksible i forhold til det gældende udbudsregelsæt. Til dette formål foreslår Kommissionen følgende tiltag:

Præcisering af anvendelsesområdet: Begrebet særlige eller eksklusive rettigheder er centralt for definitionen af anvendelsesområdet af direktivet, idet organer, der hverken er ordregivende myndigheder eller offentligtretlige organer, kun er underlagt reglerne i dette direktiv i det omfang, de udøver en af de aktiviteter, der er dækket af direktivet på baggrund af disse rettigheder.

Anvendelsesområdet for direktivet med hensyn til de sektorer, der er omfattet, forbliver stort set uændret. Udbud i forbindelse med olie- og gasudvinning er dog undtaget, idet konkurrencen på dette område er fundet så tilstrækkelig stor, at udbudsregler på området ikke længere er nødvendigt.

Den traditionelle sondring mellem såkaldte prioritets- og ikke-prioritetstjenesteydelser (henholdsvis A- og B-tjenesteydelser) bliver med direktivforslaget ophævet på samme måde som i udbudsdirektivet. I det gældende forsyningsvirksomhedsdirektiv er B-tjenesteydelserne underlagt lempeligere procedurekrav end A-tjenesteydelserne. B-tjenesteydelserne er i dag kun omfattet af krav om efterfølgende offentliggørelse af, at der er indgået kontrakt, samt bestemmelserne om anvendelsen af standarder (tekniske specifikationer). Med direktivforslaget vil B-tjenesteydelser blive omfattet af samme regler som A-tjenesteydelser, bortset fra visse tjenesteydelser på det sociale område samt sundheds- og uddannelsesområdet, der kun underlægges overordnede krav om ligebehandling og gennemsigtighed. Med forslaget skal udbud af aftaler om alle typer tjenesteydelser på nær de sociale således overholde procedurebestemmelserne i direktivet. ***Den særlige ordning for B-tjenesteydelser omfatter nu også hotel- og restaurationsydelser og redningstjenester samt juridiske tjenesteydelser, hvor rådgivning er den juridiske tjenesteydelses hovedydelse. Juridiske tjenesteydelser, der indebærer behov for advokatbistand til at føre sagen enten for nationale eller internationale domstole er blevet helt undtaget Forsyningsvirksomhedsdirektivet.***

”Værktøjskasse”-fremgangsmåde: Ligesom i det nugældende forsyningsvirksomhedsdirektiv skal medlemsstaternes udbudssystem give adgang til tre grundlæggende former for udbud: offentligt udbud, begrænset udbud og udbud med forhandling. Herudover må medlemsstaterne, ligesom i forslaget til udbudsdirektiv, indføre mulighed for at anvende innovationspartnerskab, der er en ny udbudsprocedure til innovative indkøb. Modsat udbudsdirekti-

vet kan innovationspartnerskab i forsyningsvirksomhedsdirektivet begrænses til brug for kun visse typer af kontrakter.

Offentlige ordregivere vil fortsat have adgang til 6 særlige indkøbsteknikker og redskaber, der er særligt målrettet sammenslutning af offentlige indkøb:

- rammeaftaler
- dynamiske indkøbssystemer
- elektroniske auktioner
- elektroniske kataloger
- indkøbscentraler
- fælles udbud

I forhold til de gældende udbudsdirektiver er disse redskaber ændret og præciseret med henblik på at fremme elektronisk udbud.

Fremme af elektronisk udbud: På samme måde som i forslag til udbudsdirektiv sigter direktivforslaget mod at hjælpe medlemsstaterne med at overgå til elektronisk udbud ved at gøre leverandørerne i stand til at deltage i elektroniske udbudsprocesser på tværs af det indre marked. Til dette formål indfører forslaget obligatorisk elektronisk indsendelse af udbudsbekendtgørelser, obligatorisk elektronisk tilgængelighed af udbudsmaterialet og obligatorisk overgang til fuld elektronisk kommunikation for alle udbudsprocedurer inden for en overgangsperiode på 2½ år. Forslaget strømliner også reglerne for dynamiske indkøbssystemer og elektroniske kataloger.

Modernisering af procedurerne: På samme måde som i forslag til udbudsdirektiv indeholder forslaget en mere fleksibel og brugervenlig tilgang for visse dele af tildelingsproceduren. Tidsfrister for deltagelse og tilbudsafgivning er forkortet. Sondringen mellem udvælgelse og tildeling af kontrakten, der tidligere har været en stor kilde til fejl under udbudsprocessen, er blevet mere fleksibel og tillader nu ordregivende myndigheder at vælge at afslutte tildelingsbeslutningen før udvælgelsesbeslutningen. Herudover præciseres det, at ordregivende myndigheder har mulighed for at tage hensyn til medarbejderes erfaring ved tildeling af en kontrakt.

Den for forsyningsvirksomhedsdirektivet særlige procedure for undtagelse af kontrakter tildelt på markeder med tilstrækkelig konkurrence (artikel 30 beslutninger i det nuværende direktiv) er blevet mere enkelt og strømlinet. Herudover er flere undtagelser blevet præciseret, herunder undtagelserne om kontrakter, der tildeles en tilknyttet virksomhed eller en ordregiver, der deltager i et joint venture.

Forslaget indeholder også en bestemmelse, der fastsætter regler om adgangen til at foretage ændringer i kontrakter under deres løbetid. Regler herom

indgår ikke i det nuværende direktiv, men er fastlagt gennem praksis fra EU-Domstolen. Direktivforslaget går på visse punkter videre end de krav, der fremgår af EU-Domstolens praksis, fx ved at indføre en regel om, at ændringer under 10 pct., når ændringens værdi kan udtrykkes i pengeværdi, ikke udgør en væsentlig ændring.

Ad. 2) Strategisk anvendelse af offentligt udbud

Strategisk anvendelse af offentligt udbud handler om at levere de nødvendige redskaber til offentlige ordregivere med henblik på at gøre disse i stand til at bidrage til opnåelsen af målene i Europa 2020-strategien ved at anvende deres købekraft til at indkøbe produkter og tjenesteydelser, der bidrager til innovation og miljøbeskyttelse, samt forbedring af beskæftigelsen og social inddragelse. Ændringerne for strategisk anvendelse i dette forslag er de samme som i forslag til udbudsdirektiv med undtagelse af den særlige ordning for sociale tjenesteydelser, der har en dobbelt så høj tærskelværdi på 1 mio. euro i forhold til forslag til udbudsdirektiv.

Livscyklusomkostninger: Forslaget indfører, at den ordregivende myndighed kan anvende en omkostningseffektiv metode til at fastsætte, hvilket tilbud, der har den laveste pris. Livscyklusomkostninger er en vurdering af både interne omkostninger, såsom energiforbrug, vedligeholdelsesomkostninger samt genanvendelsesomkostninger, og eksterne miljøomkostninger direkte knyttet til produktets livscyklus. Når der på et senere tidspunkt udvikles en fælles EU-metodologi for beregningen af livscyklusomkostninger, er ordregivende myndigheder forpligtede til at anvende denne.

Produktionsprocessen: Ordregivende myndigheder får mulighed for at tage hensyn til alle faktorer direkte forbundet med produktionsprocessen i vurderingen af, hvilket tilbud der udgør det økonomisk mest fordelagtige. Dette inkluderer fx ansættelsen af handicappede til et led i produktionsprocessen. Generelle krav til virksomhedernes ansvar er således ikke inkluderet.

Mærker: I forslaget er der lagt op til, at myndigheder fremadrettet får mulighed for at kræve, at det ønskede produkt er forsynet med et særligt mærke. Der er knyttet visse krav hertil, bl.a. at kravene til mærket kun angår karakteristika, som er knyttet til kontraktens genstand og er passende til at definere produktets karakteristika. Det angives samtidig, at ordregivende myndigheder skal acceptere alle tilsvarende mærker, eller bevis for at mærkets krav er opfyldt, hvilket reducerer tiltagets bidrag til forenkling af regelsættet.

Udelukkelse fra udbudsprocessen som følge af overtrædelse af miljø-, social- eller arbejdslovgivning: Forslaget indfører mulighed for, at ordregivere

kan udelukke økonomiske operatører fra udbudsproceduren, hvis operatøren har gjort sig skyldig i overtrædelse af EU-lov på miljø-, social- eller arbejdsområdet. Derudover vil ordregivende myndigheder fremadrettet være forpligtet til at afvise tilbud, der er ”unormalt lave” som følge af manglende overholdelse af sådan lovgivning. Den ordregivende myndigheds vurdering vil formentlig kunne påklages.

Sociale tjenesteydelser: Sociale tjenesteydelser, *hotel- og restaurationsydelser, redningstjenester samt juridiske tjenesteydelser, hvor rådgivning er den juridiske tjenesteydelses hovedydelse*, har meget begrænset grænseoverskridende interesse. Medlemsstaterne får derfor med forslaget stor frihed til at organisere sig med hensyn til valg af leverandør. Tærskelværdien for disse tjenesteydelser hæves således til 1 mio. euro, og procedurer for tildeling af denne type kontrakter bliver kun underlagt forpligtelse til overholdelse af principperne ligebehandling og gennemsigtighed. Kontrakter under tærskelværdien antages ikke at have grænseoverskridende effekt og vil således falde uden for EU-rettens anvendelsesområde.

Innovation: Forslaget indfører en ny procedure ved navn innovation partnerskab. Proceduren giver mulighed for udvikling og efterfølgende køb af nye, innovative produkter, tjenesteydelser og bygge/anlæg, såfremt de kan leveres til den aftalte ydeevne og omkostninger. Forslaget indfører også forenkling af proceduren konkurrencepræget dialog og fremmer fælles udbud på tværs af grænserne.

Ad. 3) Bedre adgang til markedet for små og mellemstore virksomheder

Forenkling af krav til dokumentation: Forslaget indfører mulighed for brug af samme udvælgelseskriterier som i udbudsdirektivet. Hvis denne mulighed anvendes, skal reglerne i udbudsdirektivet om loft på krav til omsætning samt tro og love-erklæringer til indledende dokumentation i udvælgelsen af ansøgere og tilbudsgivere også anvendes.

Bedre adgang til rammeaftaler: Det nuværende forsyningsvirksomhedsdirektiv indeholder ingen begrænsning i varigheden af rammeaftaler, hvilket kan føre til lukkede markeder. Forslaget indfører en begrænsning i varigheden af rammeaftaler på 4 år ligesom i forslag til udbudsdirektiv.

Direkte betaling til underleverandører: Medlemsstater kan indføre mulighed for, at underleverandører kan bede om betaling direkte fra den ordregivende myndighed for varer, tjenesteydelser og bygge/anlægsarbejde leveret til hovedleverandøren ligesom i forslag til udbudsdirektiv.

Ad. 4) Sunde procedurer

Da den offentlige og den private sektor er i så tæt kontakt i forbindelse med udbudsprocedurer, og da der er store finansielle interesser på spil, udgør offentligt udbud et risikoområde for usund forretningspraksis såsom interessekonflikter, favorisering og korrupsion. Forslaget forsøger at modarbejde dette ved at indføre bestemmelser til sikring mod netop dette.

Bl.a. indføres en bestemmelse, der forpligter medlemslande til at indføre regler, der effektivt identificerer og umiddelbart råder bod på interessekonflikter, der opstår i løbet af udbudsprocedurer underlagt dette direktiv.

Ad. 5) Tilsyn

Det seneste kompromisforslag indebærer, at medlemsstaterne skal sikre, at overholdelse af udbudsreglerne monitoreres, og at overtrædelser af reglerne kan indbringes for en relevant myndighed, revision eller lignende. Medlemsstaterne er endvidere forpligtet til at yde vejledning samt yde bistand til Kommissionen i form af oplysninger om nationale udbudsstrategier, tiltag vedr. små og mellemstore virksomheder samt andre statistiske oplysninger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig samlet om forslaget.

Kommissionens forslag behandles i Europa-Parlamentets udvalg for det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO). I juni offentliggjorde ordføreren sin foreløbige rapport med forslag til ændringer af Direktivet. IMCO's øvrige medlemmer har efterfølgende kommenteret på rapporten, således at der pt. foreligger ca. 1.000 ændringsforslag fra Parlamentet.

Ændringsforslagene peger i forskellige retninger, og derfor vides det ikke på nuværende tidspunkt, hvad der kan forventes vil blive den samlede holdning fra Parlamentet. Forslaget er på agendaen i IMCO den 28. november 2012, men der forventes først afstemning i IMCO den 24. januar 2013. Den endelige holdning fra IMCO forventes derfor først at foreligge medio december 2012. Den endelige plenarafstemning er planlagt til primo februar 2013.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at nærhedsprincippet finder anvendelse, idet forslaget til direktiv ikke falder under EU's eksklusive kompetence.

Kommissionen anfører i forlængelse heraf, at formålet med direktivforslaget ikke kan opnås af medlemsstaterne af følgende grunde:

Koordinationen af udbudsprocedurer har vist sig at være et vigtigt redskab for opnåelsen af et indre marked for forsyningsvirksomheders udbud ved at sikre effektiv og lige adgang til offentlige kontrakter for økonomiske operatører på tværs af det indre marked. Erfaring med direktiv 2004/17/EF og direktiv 2004/18/EF og de tidligere generationer af udbudsdirektiver har vist, at fælles europæiske udbudsprocedurer medfører gennemsigtighed og objektivitet i offentligt udbud, hvilket resulterer i væsentlige besparelser og forbedrede løsninger til fordel for medlemsstaternes myndigheder og, i sidste ende, den europæiske skatteborger.

Dette mål kunne ikke nås i tilstrækkelig grad ved hjælp af tiltag fra medlemsstater, og ville nødvendigvis resultere i divergerende krav og muligvis modsatrettede procedurekrav, der øger kompleksiteten af reguleringen og udgør uønskede hindringer for handel på tværs af grænserne.

Forslaget er efter Kommissionens vurdering derfor i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering.

6. Gældende dansk ret

Det nugældende udbudsdirektiv nr. 2004/17/EF, som dette forslag vil erstatte, er implementeret ved bekendtgørelse nr. 936 af den 16. september 2004 med senere ændring ved bekendtgørelse nr. 325 af den 11. april 2006, bekendtgørelse nr. 598 af den 7. juni 2007 og bekendtgørelse nr. 894 af den 17. august 2011. Bekendtgørelserne har hjemmel i Lovbekendtgørelse nr. 600 af den 30. juni 1992.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet et nyt udbudsdirektiv vil skulle implementeres i dansk ret.

Forslaget, *som det foreligger i det seneste kompromisforslag fra formandskabet, forventes i sig selv* ikke at have væsentlige statsfinansielle conse-

kvenser. *Såfremt forslaget gennemføres på en sådan måde, at det indebærer fravigelse fra princippet om, at offentlige indkøb skal gennemføres omkostningseffektivt, vil forslaget have potentielt meget betydelige statsfinansielle konsekvenser.*

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget til nyt udbudsdirektiv forventes generelt ikke at få administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget vil forventeligt medføre en række administrative lettelser for virksomheder, der leverer til det offentlige, herunder færre transaktionsomkostninger forbundet med udarbejdelsen af tilbud på offentlige kontrakter, lettelser i forhold til at dokumentere sin egnethed og lettelser i forhold til at dokumentere sin tekniske og finansielle formåen.

10. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål med frist den 11. januar 2012.

Følgende organisationer har afgivet specifikke bemærkninger til forsyningsvirksomhedsdirektivet: Advokatsamfundet, DI, Håndværksrådet, KL, Mærsk og Tekniq.

En del organisationer har afgivet generelle bemærkninger til forsyningsvirksomheds- og udbudsdirektivet. Der henvises i den sammenhæng til grund- og nærhedsnotat om udbudsdirektivet.

Nedenfor gennemgås de dele af høringssvarene, som indeholder væsentlige bemærkninger til forslagens indhold:

Håndværksrådet og Tekniq foreslår, at forsyningsvirksomheds- og udbudsdirektivet sammenskrives.

KL foreslår, at spildevands- og affaldsområdet skal henhøre under forsyningsvirksomhedsdirektivet i stedet for udbudsdirektivet.

Mærsk foreslår, at der i direktivets artikel 28 indsættes en bestemmelse om, at Kommissionsbeslutninger truffet i medfør af artikel 30 i det tidligere for-

syningsvirksomhedsdirektiv om undtagelse for kontrakter, der er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen er fri, ikke berøres af det nye direktiv, men uændret skal fortsætte.

DI mener, at artikel 74 bør indeholde en eksplicit reference til selvrenselse ("self-cleaning") i stil med ordlyden i udbudsdirektivets artikel 55, stk. 3.

Advokatsamfundet mener ikke, at sociale ydelser skal være udbudspligtige.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Hovedparten af medlemsstaterne ønsker et mere enkelt og fleksibelt regelsæt. Der er dog blandt medlemsstaterne forskellige syn på, hvad forenkling af regelsættet indebærer. Nogle medlemsstater mener, at forenkling indebærer færre og mere simple bestemmelser, hvorimod andre mener, at forenkling indebærer forbedring af retssikkerheden ved at indføre flere og mere udførlige bestemmelser.

Der er generel opbakning blandt medlemsstaterne til at fremme brugen af elektronisk udbud. Der er dog divergerende holdninger til, hvordan det sikres, at de tekniske løsninger bliver tilgængelige for alle, så ingen virksomheder eller ordregivere herved udelukkes fra konkurrencen om offentlige opgaver.

I forhold til ophævelsen af sondringen mellem bilag A- og B-tjenesteydelser er flere medlemsstater bekymrede for at underlægge tjenesteydelser, der ikke reelt vurderes at have en grænseoverskridende interesse, forsyningsvirksomhedsdirektivets procedureregler. Sådanne typer af tjenesteydelser er det ifølge disse medlemsstater mest hensigtsmæssigt at konkurrenceudsætte via nationale regler.

Der er bred støtte blandt medlemsstaterne til indførelse af muligheden for at anvende livscyklusomkostninger, men i mindre grad enighed om rækkevidden af en sådan mulighed og om metoden for beregning af denne type omkostninger.

Der er bred enighed blandt medlemsstaterne om, at Kommissionens forslag om forvaltning er for vidtgående og vil medføre store administrative og statsfinansielle omkostninger for medlemsstaterne.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens tiltag til modernisering af Forsyningsvirksomhedsdirektivet. Udbudsprocedurerne indebærer gennemsigtighed og objektivitet i forbindelse med indkøbet, hvilket resulterer i betydelige besparelser og bedre indkøb, der kommer medlemsstaternes myndigheder og i sidste ende de europæiske skatteydere til gode.

I forbindelse med forhandlingerne om forslaget i Rådet vil regeringen arbejde for et enkelt og fleksibelt regelsæt, der gør det muligt at opnå besparelser ved udbud, og samtidig rummer mulighed for at inddrage hensyn til innovation, miljøbeskyttelse og social ansvarlighed i forbindelse med offentlige indkøb. Såfremt disse hensyn inddrages, skal det ske inden for en omkostningseffektiv tilgang til offentlige indkøb af hensyn til den generelle økonomi.

Samtidig er det regeringens holdning, at procedurerne skal forenkles, så både ordregivere og virksomheder opnår besparelser ved udbud.

Regeringen støtter, at der indføres krav om elektroniske udbud, da elektronisk udbud indeholder stort potentiale for forenkling og effektivisering af den praktiske gennemførelse af udbud.

Det er regeringens holdning, at målsætningen om at sikre lettere adgang til offentlige kontrakter for små og mellemstore virksomheder er fornuftig.

Da regeringen ønsker at fremme anvendelsen af arbejdsklausuler, jf. ILO konvention 94, lægger regeringen afgørende vægt på, at forslaget ikke er til hinder for den fortsatte brug heraf.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

4. Direktiv om tildeling af koncessionskontrakter

Revideret notat. Ændringer er markeret med fed og kursiv.

1. Resumé

Tildelingen af koncessioner om offentlige bygge- og anlægsarbejder er i dag genstand for et begrænset antal bestemmelser i udbudsdirektivet, mens koncessioner om offentlige tjenesteydelser kun er omfattet af de generelle principper i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF).

Dette begrænser adgangen for europæiske virksomheder, især små og mellemstore virksomheder, til de økonomiske muligheder der opstår i forbindelse med tildelingen af koncessioner og er årsagen til ineffektivitet pga. mangel på retssikkerhed.

Det er derfor grundtanken med forslaget, at skabe en passende retlig ramme for tildeling af koncessioner om både bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser med henblik på at sikre en effektiv og ikke-diskriminerende adgang til markedet for alle EU-økonomiske operatører og retssikkerhed i forbindelse med kontrakttildelelsen.

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet direktivet skal implementeres i dansk ret.

Sagen er på dagsorden for rådsmøde (konkurrenceevne) den 10. december 2012 til generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2011) 897 endelig af 20. december 2011 offentliggjort et forslag til direktiv om tildeling af koncessionskontrakter. Forslaget er oversendt til Rådet den 10. januar 2012 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 53(1), 62 og 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Den 12. maj 2010 igangsatte Kommissionen en offentlig online-høring vedrørende koncessioner, der var rettet mod den brede offentlighed. Den 5. august 2010 igangsatte Kommissionen endnu en høring vedrørende koncessioner, der var rettet mod erhvervslivet, arbejdsmarkedets parter og ordregivere. Disse høringer bekræftede eksistensen af juridisk usikkerhed og demonstrerede, at virksomheder oplever hindringer i adgangen til markedet for

koncessionskontrakter. Herudover pegede høringerne på det ønskelige i et passende EU-indgreb.

Kommissionen fastslår, at den nuværende situation indebærer, at de økonomiske aktører går glip af forretningsmuligheder, hvilket er til skade for virksomheder, ordregivere og forbrugere. Ligeledes er den nuværende definition af koncessioner, samt det præcise indhold af traktatens forpligtelser om gennemsigtighed og ikke-forskelsbehandling uklar, hvilket leder til juridisk usikkerhed. Kommissionen bemærker, at disse problemer ikke kan løses ved, at medlemsstaterne selv tager lovgivningsmæssige initiativer. Den optimale løsning i henhold til Kommissionen er derfor lovgivning baseret på en justering og supplerung af de gældende bestemmelser for koncessioner om offentlige bygge- og anlægsarbejder.

3. Formål og indhold

Tildelingen af koncessioner om offentlige bygge- og anlægsarbejder er i dag genstand for et begrænset antal bestemmelser i udbudsdirektivet, mens koncessioner om offentlige tjenesteydelser kun er omfattet af de generelle principper i TEUF.

Det er grundtanken med forslaget om direktiv om tildelingen af koncessionskontrakter, at skabe en passende retlig ramme for tildeling af koncessioner om både bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser. Dette skal sikre en effektiv og ikke-diskriminerende adgang til markedet for alle EU-økonomiske operatører og retssikkerhed i forbindelse med kontrakttilde-lingen.

Forslaget indebærer, at størstedelen af de forpligtelser, der i dag gælder for koncessioner om bygge- og anlægsarbejder, også kommer til at gælde for koncessioner om tjenesteydelser. Desuden udvides anvendelsesområdet til koncessionskontrakter i forsyningssektoren.

Indholdet af forslaget er opdelt i følgende emner, der uddybes nedenfor:

1. Definitioner, generelle principper og anvendelsesområde
2. Undtagelser
3. Generelle bestemmelser
4. Specifikke situationer
5. Principper
6. Offentliggørelse og gennemsigtighed
7. Gennemførelsen af proceduren
8. Valg af deltagere og tildeling af koncessioner
9. Regler om udførelsen af koncessionen
10. Ændring af kontroldirektiverne

11. Afsluttende bestemmelser

Definitioner, generelle principper og anvendelsesområde

Direktivforslagets regler skal anvendes af ordregivende myndigheder. Herudover skal direktivforslagets regler anvendes af ordregivere, såfremt bygge- og anlægsarbejdet eller tjenesteydelsen er beregnet til udøvelsen af en af de forsyningsaktiviteter, der er nævnt i direktivets bilag III såsom gas, varme, elektricitet, vand mv.

Forslaget indeholder en definition af koncessionsbegrebet, hvor der henvises til et krav om en betydelig operationel risiko.

Direktivets tærskelværdi er 5 mio. EURO. En koncessionskontrakt omfattes således kun af direktivets regler, såfremt værdien af kontrakten er 5 mio. EURO eller derover.

I direktivforslaget angives metoder for beregning af værdien af den anslåede værdi af en koncession.

Undtagelser

Direktivforslaget indeholder specifikke undtagelsesbestemmelser. Direktivet finder eksempelvis ikke anvendelse på koncessioner tildelt på basis af en eksklusiv rettighed, koncessioner på forsvars- og sikkerhedsområdet, når væsentlige sikkerhedsinteresser ikke kan tilgodeses af bestemmelserne i direktivforslaget og med forbehold for Traktatens artikel 346, eller når ordregivere tildeler en koncessionskontrakt til en selvstændig juridisk enhed, hvor in-house kriterierne er opfyldt.

Generelle bestemmelser

Varigheden af en koncession er ikke eksplicit begrænset. Det er dog angivet, at varigheden skal være begrænset til den tid, der vurderes at være nødvendig for, at koncessionshaveren kan genvinde investeringer og afholdte omkostninger samt få et rimeligt afkast af den investerede kapital.

Det følger af forslaget, at indgåelsen af koncessionskontrakter, der angår sociale tjenester og andre specifikke tjenester angivet i bilag X, er omfattet af direktivets forpligtelse til offentliggørelse af en vejledende forhåndsmeddelelse samt forpligtelsen til at offentliggøre en tildelingsbekendtgørelse senest 48 dage efter tildelingen af kontrakt.

Direktivforslaget indeholder bestemmelser om, hvilke regler der finder anvendelse, såfremt der er tale om indgåelsen af en blandet kontrakt. En sådan kontrakt kan vedrøre både ordregivende myndigheders og ordregiveres eget eller fælles køb af en blanding af varekøb, bygge- og anlægsarbejder og tjeneste-

ydelse, eller angå det sociale område eller forsvars- og sikkerhedsområdet. Direktivet angiver bl.a., at der skal ses på værdien af kontraktens bestanddele og på kontraktens hovedformål.

Specifikke situationer

Det følger af direktivforslaget, at medlemsstaterne under visse betingelser kan lade kontrakter være forbeholdt beskyttede værksteder.

Herudover følger det af forslaget, at direktivet finder anvendelse på tjenesteydelseskoncessioner vedrørende forskning og udvikling, når udbyttet udelukkende tilhører ordregiveren til brug for egen virksomhed, og hvis tjenesteydelsen i fuldt omfang betales af ordregiveren.

Principper

Direktivforslaget indeholder en bestemmelse om økonomiske aktører, fortrolighed og kommunikation.

Offentliggørelse og gennemsigtighed

Det følger af direktivforslaget, at ordregivende myndigheder eller ordregivere, der ønsker at tildele en koncessionskontrakt, skal offentliggøre en bekendtgørelse.

Denne forpligtelse er dog ikke gældende i følgende kort skitserede tilfælde:

- Når der i forbindelse med en procedure for indgåelsen af en koncessionskontrakt ikke afgives tilbud, ikke afgives egnede tilbud eller der ikke er modtaget nogen ansøgninger, og forudsat at de oprindelige koncessionsvilkår ikke ændres væsentligt.
- Når bygge- og anlægsarbejdet eller tjenesteydelsen kun kan leveres af en bestemt økonomisk aktør som følge af mangel på konkurrence af tekniske årsager, eller grundet beskyttelsen af eksklusive rettigheder.

Det følger af direktivforslaget, at ordregivende myndigheder eller ordregivere, som har tildelt en koncession, inden 48 dage efter tildelingen skal fremsende en tildelingsbekendtgørelse.

Valg af deltagere og tildeling af koncessioner

Af direktivforslaget følger, hvilke proceduremæssige garantier der gælder i løbet af udbudsprocessen. Det angives bl.a., at ordregivende myndigheder og ordregivere skal beskrive indholdet af koncessionen, tildelingskriterier og minimumsbetingelser, og at disse ikke må ændres i forbindelse med forhandlinger.

Herudover er det angivet, at ligebehandling af alle bydende skal sikres, og der angives krav, som ordregivende myndigheder skal overholde, når proceduren

indebærer forhandling. Endvidere stilles krav til tidsfrister og egnethedsundersøgelse af leverandørerne.

I henhold til direktivforslaget skal koncessioner tildeles på baggrund af objektive kriterier, der sikrer overholdelse af principperne om gennemsigtighed, ikke-diskrimination og ligebehandling. Det angives bl.a., at kriterierne skal være knyttet til kontraktens genstand. Tildelingskriterier og vægtning af disse skal være angivet i udbudsbekendtgørelsen eller udbudsdokumenterne.

Regler om udførelsen af koncessionen

Det følger af direktivforslaget, at den ordregivende myndighed eller ordregiveren kan bede – eller af medlemsstaten være forpligtet til at bede – tilbudsgivere om at specificere i deres tilbud, hvilken del af kontrakten de påtænker at få udført af tredjemand og underleverandører.

Herudover angiver direktivforslaget rammerne for en ændring af en indgået koncessionskontrakt. Eksempelvis er der som udgangspunkt tale om en ny kontrakt og dermed pligt til genudbud, såfremt der foretages væsentlige ændringer i en indgået koncessionskontrakt.

Ændring af kontroldirektiverne

Direktivforslaget indebærer, at anvendelsesområdet for kontroldirektiverne (direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF, som ændret ved direktiv 2007/66/EF) udvides til at gælde alle koncessionskontrakter, der overstiger direktivforslagets tærskelværdi. Dette indebærer, at der sikres en mulighed for at anfægte beslutningen om tildelingen af en koncessionskontrakt, og at visse retslige standarder skal overholdes af ordregiverne.

Afsluttende bestemmelser

I direktivforslagets afsluttende bestemmelser fremgår bl.a. bestemmelser om kommissionens kompetencer, implementeringsfrist og overgangsbestemmelser i udbudsdirektivet og forsyningsvirksomhedsdirektivet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig endeligt om forslaget.

Kommissionens forslag behandles i Europa-Parlamentets udvalg for det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO). I juni offentliggjorde ordføreren sin foreløbige rapport med forslag til ændringer af Direktivet. IMCO's øvrige medlemmer har efterfølgende kommenteret på rapporten. Der foreligger således pt. ca. 900 ændringsforslag fra Parlamentet.

Ændringsforslagene peger i forskellige retninger, og derfor vides det ikke på nuværende tidspunkt, hvad der kan forventes vil blive den samlede holdning fra Parlamentet. Forslaget er på agendaen i IMCO den 29. november 2012, men der forventes først afstemning i IMCO den 18. december 2012. Den endelige holdning fra IMCO forventes at foreligge medio december 2012. Den endelige plenarafstemning er planlagt til primo februar 2013.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at nærhedsprincippet finder anvendelse, idet forslaget til direktiv ikke falder under EU's eksklusive kompetence.

Herudover tilkendegiver Kommissionen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet af følgende grunde:

Samordningen af fremgangsmåderne ved offentlige indkøb over visse tærskelværdier er et vigtigt redskab til at opnå et indre marked ved at sikre en effektiv og lige adgang til koncessioner for erhvervslivet. Europæiske udbudsprocedurer indebærer gennemsigtighed og objektivitet i forbindelse med indkøbet, hvilket resulterer i betydelige besparelser og bedre indkøb, der kommer medlemsstaternes myndigheder og i sidste ende de europæiske skatteydere til gode.

Kommissionen angiver, at disse mål ikke i nødvendigt omfang kan opnås gennem medlemsstaternes egen indsats, der uundgåeligt fører til forskellige krav og eventuelt modstridende procedurer, hvilket indebærer øget kompleksitet og forårsager uberettigede hindringer for grænseoverskridende aktiviteter.

Kommissionen tilføjer, at mange medlemsstater ikke har en ensartet fortolkning af Traktatens principper om gennemsigtighed og ikke-forskelsbehandling i forbindelse med indgåelsen af koncessionskontrakter. Medlemslandene har ligeledes ikke i tilstrækkeligt omfang klargjort eller implementeret traktatprincipperne. Det er ikke sandsynligt, at den deraf følgende mangel på retssikkerhed og begrænsning af adgang til markederne kan elimineres uden intervention på et passende niveau.

Kommissionen tilkendegiver således, at et EU-indgreb er nødvendigt for i sidste ende at sikre fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser i EU's 27 medlemsstater. Forslaget er derfor i henhold til Kommissionen i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering.

6. Gældende dansk ret

Direktiv 2004/18/EF, som implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 712 af den 15. juni 2011 med senere ændring ved bekendtgørelse nr. 985 af den 17. august 2011, indeholder nogle enkle særregler for koncessionsaftaler om bygge- og anlægsarbejder, der finder anvendelse, når direktivets tærskelværdi er overskredet. Bekendtgørelserne har hjemmel i Lovbekendtgørelse nr. 600 af den 30. juni 1992. Herudover er tildelingen af koncessionskontrakter ikke reguleret i dansk ret.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet direktivet om koncessioner vil skulle implementeres i dansk ret.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

Det skyldes, at effektive regler om indgåelsen af koncessionskontrakter sikrer en effektiv allokering af ressourcer og bidrager til at styrke virksomhedernes internationale konkurrenceevne. Herudover vil forslaget krav til gennemsigtighed og objektivitet, i forbindelse med indgåelsen af koncessionskontrakter, resultere i besparelser og bedre kontrakter, der kommer medlemsstaternes myndigheder og i sidste ende de europæiske skatteydere til gode.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke i sig selv at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Dog vil forslaget forventeligt medføre administrative lettelser for virksomheder, der indgår koncessionsaftaler, herunder færre transaktionsomkostninger forbundet med udarbejdelsen af tilbud på koncessionskontrakter.

10. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål med frist den 11. januar 2013.

Følgende organisationer har afgivet specifikke bemærkninger til koncessionsdirektivet: Danmarks Rederiforening, Danske Havne (DH), DI, KL, Mærsk og Offentligt Ansattes Organisationer (OAO).

Nedenfor gennemgås de dele af høringssvarene, som indeholder væsentlige bemærkninger til forslaget indhold:

Danmarks Rederiforening, DH, DI og KL bemærker, at kontrakter om udleje af havnearealer bør undtages fra direktivets anvendelsesområde. DH angiver herunder, at der er fri og lige adgang til arealleje i de danske havne, og der er ganske enkelt ikke tale om koncessionsmonopoler i dansk regi. Direktivet vil medføre, at al udlejning af havnearealer skal opfattes som en koncession og derfor i udbud. Forslaget vil være en stor administrativ byrde for de danske havne.

Mærsk bemærker, at det er deres forståelse, at koncessionsdirektivet ikke finder anvendelse, hvor en privat virksomhed har fået tildelt en særlig eller eksklusiv rettighed i henhold til procedurene i direktiv 94/22/EF, om betingelserne for tildeling og udnyttelse af tilladelser til prospektering, efterforskning og produktion af kulbrinte. Det bør præciseres i direktivet, at dette også gælder, når en særlig eller eksklusiv rettighed med hjemmel i artikel 13 i direktiv 94/22/EF er tildelt uden iagttagelse af artikel 3 og 5 i direktivet. Mærsk bemærker endvidere, at forholdet mellem koncessionsdirektivet og direktiv 94/22/EF bør præciseres.

QAO bemærker, at der også – som i udbuds- og forsyningsvirksomhedsdirektivet – bør være krav om national evaluering og overvågning.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Formandskabets kompromisforslag tilfører yderligere fleksibilitet til det oprindelige forslag, så det reviderede forslag nu alene indeholder et minimum af betingelser, der er nødvendige for at sikre gennemsigtighed om koncessionsaftaler og ligebehandling af interesserede virksomheder.

Dette imødekommer de medlemsstater, som har været forbeholdne over for det oprindelige forslag

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte en samordning af medlemsstaternes regler for indgåelsen af koncessionskontrakter, der er afpasset de særlige forhold, der gør sig gældende på dette område.

Regeringen kan støtte, at direktivforslaget indebærer en tydeliggørelse af definitionen af koncessioner. Herudover kan regeringen støtte bestemmelserne om gennemsigtighed i forbindelse med indgåelsen af koncessionskontrakter om bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser.

Udbudsprocedurene indebærer gennemsigtighed og objektivitet i forbindelse med indkøbet, hvilket resulterer i betydelige besparelser og bedre indkøb, der kommer medlemsstaternes myndigheder og i sidste ende de europæiske skatteydere til gode.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. EU-toldkodeksen

Revideret notat. Ændringer er angivet med fed og kursiv.

1. Resumé

Forslaget skal erstatte forordning (EF) nr. 450/2008 (moderniseret toldkodeks) med en omarbejdet forordning, hvorved forordningen tilpasses dels til Lissabontraktaten, samtidig med at der gives tilstrækkelig tid til udviklingen af de ledsagende IT-systemer ved en udskydelse af anvendelsesdatoen for en række af disse systemer.

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det fremlagte forslag kan imidlertid ved senere delegerede retsakter have eventuelle statsfinansielle konsekvenser.

Sagen er på dagsorden for rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012, til orienterende debat.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2012) 64 af 20. februar 2012 fremsendt forslag om EU-toldkodeksen. Forslaget er oversendt til Rådet den 20. februar 2012 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 33, 114 samt 207 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF art. 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget er en omarbejdning (recast) af den allerede vedtagne moderniserede toldkodeks fra 2008 (forordning nr. 450/2008), som er trådt i kraft, men endnu ikke finder anvendelse, idet der endnu ikke foreligger gennemførelsesbestemmelser. I det nye forslag ændres navnet fra 'Moderniseret Toldkodeks' til 'EU-toldkodeksen'.

Årsagen til, at toldkodeks skal omarbejdes, er for det første at tilpasse den til Lissabontraktatens nye bestemmelser om delegation til Kommissionen i form af enten delegerede retsakter eller gennemførelsesretsakter, og for det andet at foretage ændringer de steder, hvor der gennem arbejdet med gennemførelsesbestemmelserne har vist sig at være uhensigtsmæssige eller upraktiske bestemmelser. Desuden er en væsentlig årsag at udskyde gennemførelsesdatoen for en række IT-systemer, der skal implementeres, idet det ikke har vist sig muligt at blive klar til juni 2013, som er fastlagt i moderniseret toldkodeks som sidste frist for anvendelse af reglerne og dermed for idriftsættelse af de nødvendige IT-løsninger.

Den moderniserede toldkodeks finder anvendelse senest 24. juni 2013, og det er hensigten at EU-toldkodeksen skal være vedtaget inden da, således at sidstnævnte kan ophæve den moderniserede toldkodeks.

Målet med en modernisering af toldkodeksen er at:

- Skabe grundlaget for en implementering af e-toldinitiativet – herunder etablering af regler for fælles standarder for IT-systemer
- Opfylde forpligtelserne om bedre lovgivning
- Skabe økonomisk vækst
- Øge sikkerheden ved de ydre grænser
- Mindske risikoen for svig
- Bidrage til bedre sammenhæng med andre Fællesskabspolitikker som eksempelvis miljø og sundhed
- Sikre en mere effektiv EU-beslutningsproces”

Kommissionens forslag skal ses i lyset af den såkaldte E-told beslutning fra 2008 (Europa-Parlamentets og Rådets beslutning Nr. 70/2008/EF), hvori der bliver fastlagt rammer for udvikling af alle IT-systemerne, lagt en arbejdsdeling mellem Kommissionen og medlemslandene i udvikling af systemerne samt fastsat de finansielle bestemmelser for udviklingen af systemerne.

3. Formål og indhold

Selve forslaget opbygning følger den vedtagne form for omarbejdnings (recast format), som følger af den inter-institutionelle aftale af 28. november 2001 (OJ C 77, 28.3.2002). Det vil sige, at forslaget er opbygget således, at den allerede vedtagne moderniserede toldkodeks udgør grundteksten, og det fremgår så i forhold til denne grundtekst, hvad der er tilføjet, ændret eller slettet.

Forslaget til EU-toldkodeksen er ligesom den moderniserede toldkodeks inddelt i følgende 9 afsnit:

Afsnit 1 (art 1-48) indeholder bestemmelser om toldlovgivningens anvendelsesområde, toldmyndighedernes ansvar, definitioner, personers rettigheder og forpligtelser i henhold til toldlovgivningen og om valutaomregning og tidsfrister.

Afsnit 2 (art 49-64) indeholder bestemmelser om den fælles toldtarif, tarifering, præference oprindelse og varers toldværdi.

Afsnit 3 (art 65-113) indeholder bestemmelser om toldskyld og sikkerhedsstillelse.

Afsnit 4 (art 114-129) indeholder bestemmelser om varer der føres ind i

Unionens toldområde (summarisk indpassagetilladelse, frembydning, lodsning og undersøgelse af varer)

Afsnit 5 (art 130-171) indeholder bestemmelser om toldmæssig status, henførelse af varer under en toldprocedure, verifikation, frigivelse og bortskaffelse af varer

Afsnit 6 (art 172-179) indeholder bestemmelser om overgang til fri omsætning og fritagelse for importafgifter

Afsnit 7 (art 180–227) indeholder bestemmelser om særlige procedurer (forsendelse, oplagring, særlig anvendelse og forædling)

Afsnit 8 (art 228-242) indeholder bestemmelser om varer der føres ud af Unionens toldområde

Afsnit 9 (art 243-247) indeholder bestemmelser om delegation af beføjelser, udvalgsprocedure og afsluttende bestemmelser.

I alle 9 afsnit er der indsat bestemmelser om hvilke beføjelser Kommissionen får tillagt til at fastsætte regler ved delegerede retsakter efter TEUF artikel 290 ligesom Kommissionen foreslås tillagt beføjelser til at fastsætte regler ved gennemførelsesretsakter på andre områder.

En række af de beføjelsesbestemmelser, der ændres, vedrører områder, som fastsættelse af forskellige tidsfrister, der kan have en betydning for de medlemsstaternes toldsystemer.

Derudover er de væsentlige indholdsmæssige ændringer:

- Bestemmelsen som kunne muliggøre den danske sikkerhedsstillelsesordning for betaling af told er udgået af forslaget.
- I Kommissionens forslag er der indføjet et krav om at importører skal lave en særlig angivelse for varer under midlertidig opbevaring, hvilket vil sige varer, der ankommer til EU's toldområde, og ikke straks indfortoldes eller videreføres til en anden toldprocedure.

Endelig udskydes anvendelsesdatoen for en række af de IT-systemer, der skal udvikles som følge af EU-toldkodeksen. I praksis forventes det at foregå således, at Kommissionen via delegerede retsakter bestemmer, hvornår de forskellige IT-systemer skal være klar. Dog er der i forslaget indføjet, at alle systemer skal være færdigudviklede ved udgangen af 2020.

Kommissionen har endvidere forpligtet sig til at fremlægge en handlingsplan for IT-systemerne indenfor 6 måneder efter ikrafttrædelsen af EU-toldkodeksen, og gennemførselsretsakter og delegerede retsakter skal være færdige senest 18 måneder efter ikrafttrædelsesdatoen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO) og med Ms. Constance Le Grip som ordfører.

Udvalget præsenterede medio september 2012 et udkast til betænkning, hvori der fremsættes en række ændringsforslag, der bl.a. vedrører

- *Adgangen til at dispensere fra anvendelsen af elektroniske systemer skal begrænses mest muligt*
- *De virksomheder der har opnået status som autoriseret økonomisk operatør skal opvurderes, så de får flere lettelser*
- *Adgangen til afprøvning af yderligere forenklinger ved hjælp af edb skal tydeliggøres*
- *Kriterier for anvendelse af reglerne for varers opnåelse af oprindelsesstatus og præferenceoprindelse skal anføres i basisretsakten og ikke i delegerede retsakter*
- *Reglerne for centraliseret toldbehandling skal ikke ændres, men forblive som i den moderniserede toldkodeks*
- *Der er ikke behov for en separat angivelse til midlertidig opbevaring*
- *Reglerne for den summariske indpassageangivelse skal angives i basisretsakten og ikke i delegerede retsakter*
- *Ændringsforslag til reglerne for underretning om varernes ankomst*

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget falder under Unionens enekompetence, og at nærhedsprincippet derfor ikke finder anvendelse.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering. Forslaget har hjemmel i Lissabon-traktatens art. 33, 114 samt 207 som vedrører hhv. toldunionen, konkurrenceregler for det indre markeds funktion samt den fælles handelspolitik. Disse områder er Unionens enekompetence.

6. Gældende dansk ret

Toldloven indeholder primært bestemmelser om kontrolbeføjelser samt sanktionsmuligheder, men også enkelte bestemmelser, der relaterer sig til toldkodeksen. Toldbehandlingsbekendtgørelsen indeholder regler, der relaterer sig til den praktiske anvendelse af toldreglerne.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet et nyt EU-toldkodeks vil medføre ændringer i toldbehandlingsbekendtgørelsen og muligvis i toldloven.

Forslaget har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Statsfinansielle konsekvenser kan følge af Kommissionens vedtagelse af delegerede eller gennemførselsretsakter, idet beslutninger om hvornår hvilke IT-systemer skal indføres samt de nærmere detaljer omkring udformningen af systemerne vil følge af disse.

Finansieringen af eventuelle merudgifter, der følger af vedtagelse af delegerede eller gennemførselsretsakter følger gældende budgetregler, og der foretages national procedure på forslag af politisk, juridisk eller økonomisk karakter. De delegerede retsakter kan kun træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for to måneder.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

De samfundsøkonomiske konsekvenser forventes på længere sigt at være positive når den fulde digitalisering er indfaset i 2020, eftersom erhvervslivet dermed slipper fuldstændig for udveksling af oplysninger og data i papirform, hvilket skaber rum for effektivisering af processerne i de enkelte virksomheder.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget er på nuværende tidspunkt ikke tilstrækkelig konkret til at de administrative konsekvenser kan vurderes præcist.

Det fremlagte forslag vil ved eventuelle senere delegerede retsakter formentlig indebære administrative konsekvenser i form af f.eks. fastlæggelse af tidsfrister indenfor hvilke der skal være afgivet forskellige former for anmeldelser. Disse frister har betydning for, hvordan operatører planlægger og kontrollerer deres forsyningskæder samt for deres IT-systemer og procesplanlægning.

Eventuelle ændringer i den danske sikkerhedsstillelsesordning vil berøre størstedelen af importvirksomheder i Danmark i nogen grad. Eftersom de specifikke regler for fastsættelse af garanti foreslås fastlagt i delegerede retsakter, kan det endnu ikke siges, hvad det vil komme til at betyde.

10. Høring

Forslaget har været sendt i ekstern høring i SKATs eksterne kontaktudvalg for told og Specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål, med frist den 20. november 2012.

Rederiforeningen har påpeget, at man ønsker den danske sikkerhedsstillelsesordning og de nuværende niveau 2 forenklinger i forbindelse med transit deklARATION, opretholdt.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flere medlemslande har stillet spørgsmål ved antallet af delegerede retsakter, fordi beslutninger om en række procedurer, der skal gennemføres af toldadministrationerne i medlemslandene, med systemmæssige og ressourcemæssige konsekvenser, således gennemføres via delegerede retsakter.

Under forhandlingerne har Kommissionen udtrykt støtte til at opretholde de regler, der muliggør den danske sikkerhedsstillelsesordning.

12. Regeringens generelle holdning

Danmark er positivt indstillet overfor forslaget. Danmark finder det nødvendigt, at tidsfristerne for implementering af en række IT-systemer udskydes for at etablere korrekte og anvendelige systemer til gavn for både erhvervslivet og toldmyndighederne. Derudover anerkendes behovet for en tilpasning til Lissabontraktaten i forbindelse med beføjelser til Kommissionen.

Derudover bør forenklinger for erhvervslivet opretholdes i det nye forslag, og de administrative omkostninger for virksomhederne holdes på et minimum. Der arbejdes for, at det undgås at medlemsstaterne får pålagt aktiviteter, som kan have negative administrative konsekvenser, uden at der samtidig er mulighed for at vurdere, hvorvidt de administrative konsekvenser er proportionelle med den effekt, aktiviteterne vil have i medlemsstaterne.

Den danske sikkerhedsstillelsesordning bør bevares, da denne fungerer effektivt og uden store administrative byrder for toldmyndighederne samt erhvervsliv.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Told 2020-forslaget

Revideret notat. Ændringer er angivet med fed og kursiv.

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag om en forlængelse af det hidtidige Told 2020-handlingsprogram for toldmyndighederne i EU.

Told 2020-forslaget indeholder en række velkendte elementer fra det tidligere Told 2013-program og dækker såvel IT-tiltag (kapacitetsopbygning af diverse systemer) og fælles-tiltag i form af seminarer, projektgrupper, arbejdsbesøg og lignende.

Forslaget skal ses i lyset af de samlede forhandlinger om EU's flerårige finansielle ramme for 2014-2020.

Forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har statsfinansielle konsekvenser, da det indebærer en udgift på EU-budgettet. Den samlede finansieringsramme foreslås at udgøre 621,5 mio. euro i perioden 2014-2020, hvoraf Danmark finansierer ca. 2 pct. svarende til ca. 12,5 mio. euro., men det endelige beløb afhænger af forhandlingerne om MFF.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012 til generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2012) 464 af 29. august 2011 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af et handlingsprogram for toldvæsenet i Den Europæiske Union for perioden 2014-2020 (Told 2020) og om ophævelse af beslutning nr. 624/2007/EF. Forslaget er oversendt til Rådet den 31. august 2012 i dansk sprogversion.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 33. Forslaget skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure.

3. Formål og indhold

Det eksisterende Told 2013-program udløber ved udgangen af 2013. Med afsæt i gennemførte midtvejsevalueringer af programmet skønner Kommissionen, at der fortsat er behov for programmet, da det skaber en merværdi på EU-plan.

Det overordnede mål for programmet er at styrke det indre marked gennem en effektiv og virkningsfuld toldunion.

Kommissionen vurderer at Told 2020-programmet vil bidrage til Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst og gøre toldunionen mere velfungerende.

Mere specifikt skal det foreslåede program støtte toldunionens funktion, navnlig gennem samarbejde mellem deltagende lande, deres toldmyndigheder, andre kompetente myndigheder, deres embedsmænd og eksterne eksperter.

Toldsamarbejdet i Unionen samler sig på den ene side om netværkssamarbejde og kompetenceudvikling og på den anden side om IT-kapacitetsopbygning. Netværkssamarbejde og kompetenceudvikling giver mulighed for at udveksle god praksis og operationel viden mellem medlemsstaterne og lejlighedsvis andre lande, der deltager i programmet.

IT-kapacitetsopbygning gør det muligt at finansiere IT-infrastruktur og IT-systemer, der giver toldadministrationerne i Unionen mulighed for at udvikle sig til fuldt udbyggede e-administrationer.

Projektets største merværdi skabes ved at øge medlemsstaternes kapacitet til at generere indtægter og forvalte stadig mere komplekse samhandelsmønstre, samtidig med at omkostningerne til udviklingen af værktøjer til disse formål reduceres.

Programmets prioriteter er:

- At støtte de deltagende lande i forberedelsen, anvendelsen og implementeringen af EU-lovgivning på toldområdet.
- At styrke de europæiske virksomheders konkurrenceevne ved at lette vilkårene for den lovlige handel, mindske administrative byrder og omkostningerne ved regelefterlevelse, og beskytte mod illoyal konkurrence.
- At hjælpe toldvæsenet med at beskytte borgere, sikkerhed og sikring, og miljøet.
- At beskytte den Europæiske Unions og medlemsstaternes finansielle og økonomiske interesser.
- At bidrage til, at toldmyndighederne fungerer effektivt ved at forbedre deres administrative kapacitet.
- At bekæmpe svig og øge konkurrenceevne, sikkerhed og sikring ved at styrke samarbejdet med internationale organisationer, tredjelande, andre statslige myndigheder, erhvervsdrivende og deres organisationer.

Dette skal ske ved at støtte tiltag, der ligesom det nuværende program koncentrerer sig om:

- Fælles seminarer, projektgrupper, arbejdsbesøg, overvågningsaktiviteter, kapacitetsopbygning m.v.
- IT-kapacitetsopbygning via udvikling, drift og vedligehold af EU-komponenterne i de eksisterende og kommende europæiske informationssystemer.
- Uddannelsesaktiviteter, der støtter kompetenceudviklingen hos medarbejderne i toldadministrationerne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO).

Udvalget præsenterede medio oktober 2012 sit udkast til betænkning, hvori der fremsættes en række ændringsforslag, der bl.a. vedrører præciseringer af programmets mål og fastlæggelse af en fordeling af budgetmidlerne.

5. Nærhedsprincippet

Toldområdet falder under Unionens enekompetence. På trods af den klare juridiske ramme, er der behov for en supplerende indsats på fællesskabsplan for at koordinere medlemsstaternes aktiviteter og således sikre, at toldunionen fungerer efter hensigten. Det er nødvendigt at supplere med konkrete planer og fælles aktioner for, at toldlovgivningen anvendes ensartet af medlemsstaterne, undgå begrænsninger i det indre marked og for at sikre en effektiv beskyttelse af EU's eksterne grænser.

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Regeringen vurderer ligeledes, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet der er behov for koordination og brobyggende foranstaltninger for at få de 27 medlemsstaters indsatser omkring de omhandlede tiltag til at spille sammen.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har statsfinansielle konsekvenser, da det indebærer en udgift på EU-budgettet. Den samlede finansieringsramme foreslås at udgøre 621,5 mio. euro i perioden 2014-2020, hvoraf Danmark finansierer ca. 2 pct. svarende til ca. 12,5 mio. euro., men det endelige beløb afhænger af forhandlingerne om MFF.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ikke i sig selv væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål med frist den 15. november 2012. Der er ikke modtaget hørings svar.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er en generel positiv holdning hos medlemsstaterne til forslaget og programmet. Flere medlemslande har med henvisning til den aktuelle økonomiske situation i EU stillet spørgsmålstejn ved budgettets størrelse og forøgelsen af bevillingerne. Størrelsen på programmets budget skal dog forhandles i forbindelse med MFF for 2014-2020, og har ikke været til nærmere forhandling i forbindelse med dette forslag.

En række medlemsstater med landegrænser til tredjelande har stillet forslag om at programmet også skal finansiere udstyr og teknologi til sporing af illegale varer på landegrænserne. Dette har de øvrige medlemsstater dog været imod, da Kommissionen skønner at dette vil betyde en forøgelse i budgettet på cirka 1 mia. EURO. Medlemsstaterne, der har stillet dette forslag har derfor i stedet stillet forslag om, at der vedhæftes en fælles erklæring fra Rådet, og indføjet en formulering i forslaget om, at der skal udarbejdes en rapport, der beskriver mulighederne for fælles finansiering af sådant udstyr i fremtiden.

12. Regeringens generelle holdning

Regeringen er som udgangspunkt positiv over for en fortsættelse af det nuværende Told 2013-program, da programmet har vist sig at være værdifuldt.

Regeringen arbejder for, at der udøves budgetdisciplin i EU, og finder derfor, at Kommissionens foreslåede udgiftsniveau bør reduceres væsentligt.

Endelig arbejder regeringen for, at forslaget ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme for 2014-2020.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

7. Patentpakken

1. Resumé

I mange år har man i regi af EU forhandlet indholdet af en reform af det europæiske patentsystem. Den europæiske patentreform består af to hovedelementer: En mellemstatslig aftale om etablering af et fælles europæisk patentdomstolssystem og to forordninger om henholdsvis enhedspatentbeskyttelse og en tilhørende oversættelsesordning.

På rådsmødet (konkurrenceevne) den 5. december 2011 blev der opnået politisk enighed om en aftale om det fælles europæiske patentdomstolssystem med undtagelse af et sidste udestående om placeringen af patentdomstolssystemets centrale afdeling af førsteinstansen. På Det Europæiske Råd den 29. juni 2012 blev der under dansk EU-formandskab opnået enighed om dette sidste udestående.

Et element af aftalen fra Det Europæiske Råd den 29. juni 2012 vedrørte sletning af artiklerne 6-8 i forordningen om enhedspatentering. Denne ændring krævede tilslutning fra Europa-Parlamentet, som er medlovgiver i forhold til indførelse af enhedspatentbeskyttelse.

Der er under cypriotisk EU-formandskab foretaget en tilpasning af aftaleteksten om patentdomstolssystemet i lyset af de politiske aftaler fra rådsmødet (konkurrenceevne) den 5. december 2011 og mødet i Det Europæiske Råd den 29. juni 2012.

Det cypriotiske EU-formandskab har opnået opbakning til den samlede patentpakke fra alle de deltagende medlemslande og Europa-parlamentet.

Patentpakken er på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012 til endossering. Europa-Parlamentet forventes at stemme om forordningsforslaget om enhedspatentering på plenar-forsamling den 11. december 2012.

Den endelige aftaletekst vedrørende et fælles europæisk patentdomstolssystem forventes at blive underskrevet den 18. februar 2013.

2. Baggrund

Europæisk industri mister konkurrenceevne og går glip af vækstpotentiale, fordi det, sammenholdt med USA og Kina, Japan og Korea, er for dyrt og besværligt at patentere og håndhæve patenter i Europa. Navnlig for små og mellemstore virksomheder (SMV'er) er der behov for, at der gives nemmere og billigere adgang til patentsystemet.

En europæisk patentreform har været forhandlet i EU siden år 2000. Den europæiske patentreform består af to hovedelementer. Et fælles europæisk patentdomstolssystem og en patentbeskyttelsesmulighed ('*enhedspatentering*') med tilhørende oversættelsesordning. De to hovedelementer er juridisk, politisk og praktisk forbundne.

Forordningerne om enhedspatentbeskyttelse og oversættelsesordning

Det blev på rådsmødet den 10. december 2010 fastslået, at målet om at indføre enhedspatentbeskyttelse inden for Unionen ikke kunne nås inden for en rimelig frist ved anvendelse af de relevante bestemmelser i traktaterne. Dette blev begrundet i, at det var umuligt at opnå enstemmighed omkring enhedspatentets sprogordning på daværende tidspunkt og indenfor en overskuelig fremtid.

Tolv medlemsstater, heriblandt Danmark, rettede anmodninger til Kommissionen, hvori de anførte, at de ønskede at indføre et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse. Efterfølgende har yderligere tretten medlemsstater skriftligt meddelt Kommissionen, at de også ønsker at deltage i det forstærkede samarbejde.

I alt 25 medlemsstater (alle EU lande på nær Italien og Spanien) stod således bag beslutningen om at etablere det forstærkede samarbejde, som blev vedtaget af Rådet (konkurrenceevne) i marts 2011. På baggrund heraf fremlagde Kommissionen den 13. april 2011 forslag til forordning om enhedspatentbeskyttelse, KOM(2011)215, og forslag til forordning om oversættelsesordning for denne enhedspatentbeskyttelse, KOM(2011)216.

Forslaget til enhedspatentbeskyttelse er fremsat med hjemmel i TEUF art. 118, stk. 1, og skal behandles i den almindelige lovgivningsprocedure med Europa-Parlamentet som medlovgiver, jf. i TEUF art. 294. Forslaget til oversættelsesordningen er fremsat med hjemmel i TEUF art. 118, stk. 2, og skal behandles efter særlig lovgivningsprocedure, hvorefter en vedtagelse skal ske med enstemmighed i Rådet efter høring af Europa-Parlamentet.

Rådet (konkurrenceevne) vedtog den 27. juni 2011 en generel indstilling til de to forordningsforslag vedrørende enhedspatentering og tilhørende oversættelsesordning. Af teksten til de to forslag fremgår, at enhedspatentering først vil kunne træde i kraft, når der er etableret et fælles europæisk patentdomstolssystem, og såvel Rådet som Europa-Parlamentet behandler patentreformens to hovedelementer som en samlet pakke.

Et fælles europæisk patentdomstolssystem

I forlængelse heraf har der været forhandlinger om en aftale om et fælles europæisk patentdomstolssystem. Det fælles europæiske patentdomstolssystem etableres ved en international mellemstatslig aftale, der efter vedtagelse skal ratificeres i hvert enkelt af de kontraherende medlemslande i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige bestemmelser. Det er i udgangspunktet de 25 EU-lande, der indgår i det forstærkede samarbejde på patentområdet, som forhandler aftalen. I december 2011 har Italien som det 26. EU-medlemsland indikeret, at man vil tilslutte sig arbejdet med domstolssystemet. Der er åbnet mulighed for, at også Spanien vil kunne tilslutte sig sidenhen, såfremt de måtte ønske dette.

Det danske EU-formandskab prioriterede arbejdet med patentreformen højt og det lykkedes under det danske EU-formandskab at opnå politisk enighed om det sidste udestående i aftalen om det fælles europæiske patentdomstolssystem, nemlig placeringen af den centrale afdeling af domstolssystemets førsteinstans.

3. Formål og indhold

Europæisk industri mister konkurrenceevne og går glip af vækstpotentiale fordi det, sammenholdt med USA og Sydøst Asien, er for dyrt og besværligt at patentere og håndhæve patenter i Europa. Navnlige for SMV'erne er der behov for en udvikling, som giver nemmere og billigere adgang til patentsystemet.

Forslaget vedrørende enhedspatentbeskyttelse

Med forslaget indføres et alternativ, der komplementerer eksisterende patentbeskyttelsesmuligheder. Forslaget vil gøre det muligt at opnå en umiddelbar og ensartet patentbeskyttelse i de 25 EU-lande på baggrund af et almindeligt europæisk patent udstedt af European Patent Office (EPO).

EPO tildeler denne enhedskarakter på konkret anmodning fra ansøger i henhold til art. 142 i den Europæiske Patentkonvention (EPK). Det følger herefter af forordningsforslagets art. 1, at forordningen betragtes som en særlig aftale indgået under EPK art. 142.

Tildelingen af enhedskarakter medfører, at det pågældende patent kun kan begrænses, overdrages, kendes ugyldigt eller ophøre med virkning for samtlige deltagende lande i det forstærkede samarbejde. Der kan tildeles enhedskarakter uanset patenthavers nationalitet og bopæl.

Et europæisk patent med enhedskarakter skal betragtes som et nationalt patent i det deltagende medlemsland, hvor patenthaver er bosiddende eller har sit

primære forretningssted. Er patenthaver hverken bosiddende eller med forretningssted i et af de 25 deltagende EU lande, betragtes et europæisk patent med enhedskarakter som et nationalt patent i det land, hvor EPO har sit hovedkvarter (Tyskland).

Med henblik på tildeling og administration af patenter med enhedskarakter tilføres EPO en række opgaver i medfør af EPK art. 143. Det drejer sig bl.a. om modtagelse af anmodning om og tildeling af enhedskarakter. Endvidere ajourføring af et register, der ligeledes skal indeholde oplysninger om begrænsninger, licenser, overdragelser, ugyldigkendelser eller ophør af disse patenter.

En anden af EPO's administrative opgaver i relation til patenter med enhedskarakter omhandler opkrævning og administration af fornyelsesgebyrer, herunder videredistribution af den andel, der tilfalder de deltagende medlemslandes nationale patentmyndigheder.

De deltagende medlemslandes patentmyndigheder tildeles ligeledes en række opgaver. Disse myndigheder skal bl.a. sikre, at anmodninger om enhedskarakter indleveres tidsmæssigt, ligesom myndighederne får et medansvar for ajourføring af ovennævnte register.

Endvidere skal alle de deltagende 25 lande være repræsenteret i den komité under EPO's administrationsråd, som skal styre og overvåge EPO's administration af patenter med enhedskarakter. De deltagende lande er samtidig ansvarlige for at sikre domstolskontrol af EPO's afgørelser i relation til tildeling af enhedskarakter.

Det foreslås, at EPO's omkostninger som følge af de opgaver, der tilføjes i medfør af EPK art. 143, dækkes fuldt ud via de indkomne gebyrer.

For så vidt angår de årlige fornyelsesgebyrer, skal de være progressivt stigende over patentets levetid og tilstrækkelige til at dække EPO's omkostninger til sagsbehandling og administration samt sikre balance i EPO's samlede budget.

På det grundlag skal gebyrniveauet nærmere fastsættes, så det

- a) bidrager til at skabe innovation og konkurrencedygtige europæiske virksomheder,
- b) afspejler det geografiske område, som patentet dækker,
- c) svarer til omkostningsniveauet for et gennemsnitligt almindeligt europæisk patent valideret blandt de lande, der deltager i det forstærkede samarbejde.

For så vidt angår den andel af fornyelsesgebyrerne, der skal videredistribueres til de nationale patentmyndigheder, fremgår det, at andelen skal være 50 pct. af fornyelsesgebyrindtægterne.

Det følger endvidere af forslaget, at den konkrete fordeling af gebyrerne skal fastsættes på baggrund af følgende kriterier:

- a) antallet af patentansøgninger
- b) markedets størrelse, samtidig med at det sikres, at der fordeles et vist minimumsbeløb til hver af de deltagende medlemsstater
- c) udbetaling af godtgørelse til medlemsstaterne for at have et andet officielt sprog end et af Den Europæiske Patentmyndigheds officielle sprog, og/eller for at have en uforholdsmæssigt lav patentaktivitet og/eller for kun i relativt kort tid at have været medlem af Den Europæiske Patentorganisation.

Fastlæggelse af det endelige gebyrniveau og den eksakte fordeling af gebyrindtægter til de nationale patentmyndigheder vil ske i ovennævnte komité under EPO's administrationsråd.

Af forslagets afsluttende bestemmelser fremgår, at forordningen træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelse i EU-Tidende. Den skal gælde fra samme dato som forordningen vedrørende oversættelsesordningen og etableringen af et patentdomstolssystem. Der kan herefter anmodes om enhedspatentbeskyttelse for alle europæiske patenter, der udstedes fra og med denne dato.

Forslaget vedrørende den tilhørende oversættelsesordning

Forslaget til oversættelsesordning er baseret på det system, der gælder for EPO's udstedelse af europæiske patenter, suppleret med maskinoversættelse og en overgangsordning.

Der kan indleveres ansøgninger på alle officielle EU sprog. Hvor der ansøges på et EU-sprog, som ikke er et af de tre officielle EPO sprog (engelsk, fransk og tysk), skal ansøger sørge for oversættelse til et af disse sprog med henblik på sagsbehandling. I disse tilfælde vil ansøger få sine udgifter hertil godtgjort helt eller delvist i form af gebyrreduktioner. Udgifterne til godtgørelse dækkes ind via de patentgebyrer, der indbetales til EPO.

Patentet offentliggøres i sin helhed (patentkrav, beskrivelse samt eventuelle illustrationer) på sagsbehandlingssproget. Derudover oversættes patentkravene til de to øvrige officielle EPO sprog. Omkostninger hertil oppebæres af patentsystemet og finansieres via de patentgebyrer, der indbetales til EPO.

Et særligt maskinoversættelsessystem, der p.t. er under udvikling, skal tilsikre, at såvel patentansøgninger som udstedte patenter bliver tilgængelige på alle officielle EU-sprog uden yderligere omkostninger for ansøger. Maskinoversættelserne vil være tilgængelige online og vederlagsfrit på anmodning. Maskinoversættelser vil alene være til information og har ingen juridisk virkning.

Indtil maskinoversættelsessystemet er tilstrækkeligt veludviklet og velfungerende, vil der være to overgangsbestemmelser. Den ene angår de tilfælde, hvor patentet er udstedt i sin helhed på fransk eller tysk. Her skal patenthaver sørge for en oversættelse af hele patentet til engelsk. Den anden angår det tilfælde, hvor patentet er udstedt i sin helhed på engelsk. Her skal patenthaver sørge for en oversættelse af hele patentet til et hvilket som helst andet officielt sprog i et af de 25 lande, der deltager i det forstærkede samarbejde.

De ekstraordinære oversættelser har ikke juridisk gyldighed og foretages alene af informationshensyn. Efter seks år tages overgangsbestemmelserne op til revision hvert andet år, og de afvikles endeligt efter 12 år.

I tilfælde af en retssag kan en formodet krænker af et patent kræve, at patenthaver forestår autoritativ oversættelse af hele patentet til det officielle EU-sprog, der anvendes i et deltagende medlemsland, hvor den formodede krænkelse har fundet sted, eller hvor den formodede krænker har sin bopæl. Ligeledes skal patenthaver forestå autoritativ oversættelse til det procesprog, der anvendes i et deltagende medlemsland, hvor sagen bliver ført.

I tilfælde af en eventuel erstatningsudmåling skal der tages hensyn til, at en krænkelse kan have fundet sted, fordi der på tidspunktet for den påståede krænkelse ikke fandtes en sådan autoritativ oversættelse af hele patentet.

Et fælles europæisk patentdomstolssystem

Håndhævelsen af patentrettigheder i Europa er i dag fragmenteret, omkostnings- og proces tung. Det rammer ikke mindst SMV'erne uforholdsmæssigt hårdt. Der er situationer, hvor der føres sager om fx et patents gyldighed eller en påstået krænkelse parallelt ved domstole i flere lande, hvor patentet er valideret, da de nationale domstolskendelser udelukkende er gældende i det enkelte land. Samlet set kan et forløb med parallelle sager strække sig over en række år, hvor afgørelserne fra de enkelte landes domstole falder på forskellige tidspunkter. Tilmed er der risiko for, at afgørelserne får forskelligt udfald, hvilket øger den juridiske usikkerhed om den konkrete patentrettighed.

Et fælles europæisk patentdomstolssystem skal opfylde flere formål, herunder:

- Gøre det hurtigere, lettere og billigere for virksomhederne at håndhæve deres patentrettigheder i Europa.
- Skabe forenklinger, som samlet set kan nedbringe det totale antal af patenttvister i Europa.
- Udvikle ensartet praksis og dermed skabe større retssikkerhed, som kan føre til at virksomhedernes risici mindskes i forhold til ansvarspådragende krænkelser af eksisterende patentrettigheder.

Det fælles europæiske patentdomstolssystem vil få eksklusiv kompetence til at træffe afgørelser i de mest almindeligt forekommende typer af patenttvister for både almindelige europæiske patenter (EPO-patenter) og kommende europæiske patenter med enhedskarakter. Tvisterne vil kunne afgøres i en samlet proces med umiddelbar virkning for samtlige 25 kontraherende lande.

Samtidig skal der være mulighed for, at alle EU-medlemslande skal kunne deltage, såfremt de ønsker dette.

Aftaleudkastet indeholder følgende elementer:

Del I: Generelle og institutionelle bestemmelser

Kapitel I: Generelle bestemmelser

Det fælles europæiske domstolssystem etableres ved mellemstatslig aftale, og domstolssystemet har eksklusiv kompetence for både almindelige europæiske patenter og europæiske patenter med enhedskarakter. Domstolssystemet skal betragtes som en domstol fælles for medlemslandene med samme EU-retlige status som de kontraherende landes nationale domstole.

Aftalen gælder for alle europæiske patenter med enhedskarakter. Endvidere gælder aftalen for almindelige europæiske patenter, der er gældende på ikrafttrædelsesdatoen eller udstedt derefter, jf. dog Del IV om overgangsbestemmelser og opt-out nedenfor. Endelig gælder aftalen for supplerende beskyttelses-certifikater.

Kapitel II: Institutionelle bestemmelser

Domstolssystemet består af en første instans, en appelinstans, et registrat og et center for voldgift og retsmægling. Endvidere tilknyttes en dommeruddannelsesinstitution.

Førsteinstans består af en central afdeling samt lokale og regionale afdelinger. Alle lande kan etablere en lokal afdeling, og såfremt der i et kontraherende

land tre år i træk påbegyndes over 100 sager, kan der etableres op til yderligere tre lokale afdelinger. Kontraherende lande skal selv fastlægge lokale afdelingers sæde og stille de nødvendige faciliteter til rådighed. Derudover kan to eller flere kontraherende lande sammen etablere en regional afdeling. Landene skal fastlægge afdelingens sæde og sammen stille de nødvendige faciliteter til rådighed.

Alle dommerpaneler skal have multinational sammensætning. Sammensætningen af dommerpanelerne ved den centrale afdeling er to juridiske dommere af forskellig nationalitet samt en teknisk dommer fra den fælles dommerpulje. Ved de regionale afdelinger skal dommerpanelerne være sammensat af to juridiske dommere fra de pågældende lande og en juridisk dommer fra dommerpuljen.

Udgangspunktet er, at lokale afdelingers dommerpaneler er sammensat af en juridisk dommer fra det pågældende land og to juridiske dommere af anden nationalitet fra en fælles dommerpulje. I lokale afdelinger, hvor der tre år i træk er påbegyndt mere end 50 sager i gennemsnit, vil sammensætningen være to juridiske dommere fra det pågældende land og en juridisk dommer af anden nationalitet fra den fælles dommerpulje. Ved alle lokale og regionale afdelinger skal der være mulighed for at få tilført en teknisk dommer, som ligeledes udpeges fra puljen.

Parterne kan uanset ovenstående altid beslutte, at sagen kan føres foran en enkelt dommer.

Appelinstansens dommerpaneler skal ligeledes være multinationalt sammensat og bestå af fem dommere, hvoraf de tre er juridiske og af forskellig nationalitet, og de to er tekniske.

Registret fastlægges ved appelinstansen. Der etableres ligeledes underregistrater ved hver afdeling i første instans. Registraterne udfører administrationsarbejde for førsteinstans divisionerne.

Den centrale afdeling i første instans vil blive placeret i Paris med underafdelinger i London og München. Appelinstansen vil få sæde i Luxembourg.

Der etableres endvidere et administrativt udvalg og et budgetudvalg samt et rådgivningsudvalg.

Det administrative udvalg skal sammensættes af en repræsentant for hvert af de kontraherende lande med Kommissionen som observatør. Hver repræsentant har en stemme. Beslutninger vedtages som udgangspunkt med mindst $\frac{3}{4}$ af stemmerne.

Budgetudvalget skal ligeledes sammensættes af en repræsentant for hvert af de kontraherende lande, der hver især har en stemme. Beslutninger vedtages med simpelt flertal bortset fra budgettet, der skal vedtages med mindst $\frac{3}{4}$ af stemmerne.

Rådgivningsudvalget er sammensat af uafhængige patentdommere og øvrige praktikere fra alle de kontraherende lande. Udvalgets medlemmer må således ikke være under instruks. Rådgivningsudvalget skal bl.a. assistere det administrative udvalg i forberedelsen af dommerudnævnelser.

Kapitel III: Dommere

Patentdomstolssystemet skal anvende både juridiske og tekniske dommere, som skal have erfaring med patentsager. Juridiske dommere skal være kvalificeret på et niveau tilsvarende, hvad der kræves for at opnå udnævnelse til dommer i det pågældende land. Tekniske dommere skal have en universitetsgrad og erfaring inden for det pågældende område. De skal endvidere have kendskab til civilret og proces, som er relevant i patentsager. Dommere udpeges af det administrative udvalg efter indstilling fra rådgivningsudvalget.

Der etableres desuden en dommerpulje bestående af juridiske dommere og tekniske dommere, hvoraf sidstnævnte skal dække alle relevante tekniske områder. Dommere fra dommerpuljen tildeles i udgangspunktet afdelingerne i første instans efter behov. Der etableres endvidere et efteruddannelsesprogram med henblik på at give potentielle dommerkandidater den fornødne erfaring med patentsager.

Kapitel IIIA: EU-rettens forrang og fortolkning

Domstolssystemet skal anvende EU-retten og respektere dennes forrang og afgørelser fra EU-Domstolen vil være bindende for patentdomstolssystemet. Det indebærer, at domstolssystemet skal tilsikre korrekt anvendelse og fortolkning af EU-retten, herunder via præjudicielle forelæggelser for EU-Domstolen. Samme forpligtelser overfor EU-retten gør sig gældende for øvrige nationale domstole, der behandler sager, som involverer EU-ret.

De kontraherende lande er i fællesskab erstatningsansvarlige for det tilfælde, at der er lidt et tab som følge af patentdomstolssystemets krænkelse af EU-retten. I et sådant tilfælde kan skadelidte som udgangspunkt føre sin erstatningssag mod domstolssystemet i det kontraherende land, hvor vedkommende er bosiddende, har sit primære forretningssted eller forretningssted. Såfremt domstolssystemet kendes erstatningsansvarligt, skal det pågældende land udrede erstatning og efterfølgende kræve forholdsmæssige bidrag fra de øvrige kontraherende lande.

Kapitel IIIB: Retskilder og materielle bestemmelser

Domstolssystemet skal basere sine afgørelser på EU-retten, aftaleteksten, den Europæiske Patentkonvention, øvrige relevante internationale aftaler samt national ret.

Endvidere regulerer kapitlet en række materielle bestemmelser, herunder retsvirkningerne af udstedte patenter, begrænsninger m.v., altså en række bestemmelser der bl.a. beskriver, hvilke rettigheder patenthaver har til at udnytte sin udstedte patentret, eksempelvis eneretten til fremstilling og markedsføring.

Kapitel IV: Domstolssystemets kompetence

Der listes de typer af tvister, som falder under domstolssystemets eksklusive kompetenceområde, herunder krænkelser- og gyldighedstvister. Nationale domstole vedbliver at have kompetence for typer af tvister, der falder uden for domstolssystemets eksklusive kompetenceområde.

For så vidt angår sagstyper, der falder inden for domstolssystemets kompetenceområde, fastlægges første instans værning for hver af de forskellige typer af tvister. Tvister vedrørende fx krænkelse kan således anlægges ved en lokal afdeling beliggende i det land, hvor den aktuelle eller truende krænkelse har fundet eller kunne finde sted (såkaldt fornærmedesværning). Den vil imidlertid også kunne anlægges ved den lokale afdeling, som er beliggende i det land, hvor krænkeren er bosiddende eller har sit forretningssted.

I tilfælde, hvor der ikke findes lokale afdelinger i de pågældende lande, vil værning være ved den regionale afdeling, som det respektive land er tilknyttet. Er det pågældende land ikke tilknyttet en regional afdeling, vil værning være den centrale afdeling.

Tvister om fx et patents gyldighed skal anlægges ved den centrale afdeling. I tilfælde, hvor en krænkelsespåstand medfører en modpåstand om, at det pågældende patent er ugyldigt, kan sagen videreføres på tre måder:

- 1) Spørgsmålet om gyldighed behandles ved den respektive lokale eller regionale afdeling, hvor også krænkelsessagen behandles.
- 2) Ugyldighedsspørgsmålet henvises til den centrale afdeling.
- 3) Med parternes samtykke henvises hele sagen til den centrale afdeling.

Skal spørgsmålet om gyldighed også behandles ved den regionale eller lokale division, skal der fra dommerpuljen tilknyttes en teknisk dommer, såfremt en sådan ikke allerede findes i dommerpanelet.

For almindelige europæiske patenter har domstolssystemets afgørelse virkning for de lande, hvor det pågældende patent er gyldigt. For europæiske patenter med enhedskarakter har domstolssystemets afgørelser virkning for de lande, hvor enhedskarakteren er trådt i kraft.

Kapitel V: Mediation og voldgiftcenter

Der etableres et mediations- og voldgiftcenter, hvor det skal være muligt for sagens parter at forlige sagen, inden der træffes en retslig afgørelse.

Del II: Finansielle bestemmelser

Domstolssystemets budget skal på sigt balancere og finansieres ved egne indtægter. Indtægterne skal hovedsageligt stamme fra retsafgifter, der fastsættes af det administrative udvalg. Såfremt domstolssystemet ikke kan opnå balance i budgettet, skal de kontraherende lande yde særlige bidrag. I den initiale overgangsperiode på syv år skal de kontraherende lande yde finansielle bidrag mhp. at etablere domstolssystemet.

Del III: Organisatoriske og processuelle bestemmelser

Kapitel I: Generelle bestemmelser

Statutten, som tilknyttes aftalen, skal i nærmere detaljer fastlægge domstolssystemets organisering. Tilsvarende skal procesreglerne, der skal komplementere aftalen og statutten, fastlægge detaljerede procedureregler for sager, der føres ved domstolssystemet. Procesreglerne skal vedtages af det administrative udvalg på baggrund af bred høring.

Domstolssystemet skal i videst mulig udstrækning gøre brug af elektroniske procedurer til fx afgivelse af parternes skriftlige indlæg. Procedurene skal som udgangspunkt være åbne for offentligheden.

Parter i en sag skal repræsenteres af advokater, der har tilladelse til at praktisere ved nationale domstole i de kontraherende lande. Alternativt kan en part lade sig repræsentere af en certificeret europæisk patentadvokat. Parternes repræsentanter må assisteres af patentagenter. For parternes repræsentanter gælder, at de skal nyde beskyttelse og immunitet mhp. at sikre uafhængig udførelse af deres hverv.

Kapitel II: Processprog

Ved en lokal eller regional afdeling i første instans er processproget et eller flere af de officielle sprog, der tales i det eller de lande, som er vært for eller deltager i den pågældende afdeling. Landene må dog også beslutte, at et eller flere af de tre officielle EPO-sprog (engelsk, tysk og fransk) anvendes. Endvidere er der mulighed for at parterne og/eller det kompetente dommerpanel beslutter at anvende det sprog, som patentet er udstedt på, som processprog. Domstolens præsident kan endvidere på anmodning fra en af sagens parter beslutte at ændre processproget.

Ved den centrale afdeling er processproget det sprog, som patentet er udstedt på. Ved appelininstansen anvendes det sprog, der blev anvendt i første instans, dog kan parterne blive enige om at anvende et af de tre officielle EPO-sprog.

Oversættelse og tolkning skal anvendes i det omfang, det findes passende.

Kapitel III: Skriftlige, mellemliggende og mundtlige procedurer

Domstolssystemets procedurer er inddelt i en skriftlig procedure, en mellemliggende procedure og en mundtlig procedure, der skal tilrettelægges fleksibelt. I den mellemliggende procedure skal den refererende dommer på baggrund af de skriftlige indlæg kunne nedsætte en høring hovedsageligt mhp. at undersøge mulighederne for forlig. Domstolen kan vælge at undlade den mundtlige procedure, der skal give parterne mulighed for at forklare deres argumenter.

Kapitel IV: Domstolssystemets beføjelser

Domstolssystemet kan kræve, at en part skal frembringe beviser, som den anden part i tilstrækkeligt grad har påvist eksisterer. Domstolssystemet må endvidere tage initiativ til, at beviser bevares og inspicere ejendom af relevans for sagen. Domstolen må endvidere nedlægge fagedforbud.

På basis af påstand om direkte ugyldighed eller i tilfælde af modpåstand om ugyldighed skal domstolssystemet tage stilling til et patents gyldighed. Domstolssystemet kan tilbagekalde et patent delvist eller i sin helhed i overensstemmelse med Den Europæiske Patentkonvention artikel 138(1).

Domstolen kan i krænkelssager pålægge sagsøgte at fremlægge information om fx distributionskanaler, mængden af producerede produkter og priser samt identificere eventuelle tredjepersoner involveret.

Domstolssystemet skal kunne pålægge en krænker at betale erstatning til ret-tighedshaveren, således at denne stilles, som om der ikke var sket krænkelse. I udgangspunktet skal den part, der vinder sagen have sine sagsomkostninger dækket af den tabende part. Parter, der er fysiske personer, skal have mulighed for at ansøge om retshjælp.

Kapitel V: Appel

Afgørelser i første instans kan appelleres til appelininstansen. Bortset fra afgørelser vedrørende gyldighed skal indbringelse for appelininstansen ikke have suspensiv virkning i forhold til afgørelsen i første instans. Appelininstansen kan omgøre afgørelsen i første instans og i særlige tilfælde tilbagevise sagen til fornyet behandling i første instans.

Kapitel VI: Afgørelser

Domstolssystemets afgørelser skal træffes indenfor rammerne af parternes påstande. Afgørelser skal foreligge skriftligt og på proceduresproget. Afgørelser træffes af et flertal af dommere. Undtagelsesvist må en dommer i tilfælde af dissens tilkendegive sin holdning.

På hvilket som helst tidspunkt under proceduren kan en sag afsluttes ved forlig. Et patent kan dog ikke erklæres hverken helt eller delvist ugyldigt som følge af forlig.

På trods af en endelig afgørelse kan der, såfremt særlige betingelser er opfyldt, undtagelsesvist anmodes om genåbning af sagen.

Del IV: Overgangsbestemmelser

I en initial overgangsperiode på syv år fra aftalens ikrafttræden må sager om krænkelse eller gyldighed vedr. almindelige europæiske patenter fortsat anlægges ved de kompetente nationale domstole. Sager der ved overgangsperiodens udløb verserer ved de nationale domstole skal afsluttes dér. Der er mulighed for at forlænge overgangsperioden med op til yderligere syv år.

Almindelige europæiske patenter, der er gældende på ikrafttrædelsesdatoen kan desuden undtages permanent fra domstolssystemets eksklusive kompetence (opt-out). Tilsvarende gælder for ansøgninger, der er under sagsbehandling på ikrafttrædelsestidspunktet. Opt-out kræver, at der ikke er anlagt en sag ved domstolssystemet, der vedrørende det pågældende patent eller ansøgning, og at ønsket om opt-out er meddelt registratet ikke senere end en måned inden overgangsperiodens udløb. En sådan opt-out kan til enhver tid tilbagekaldes.

Del V: Afsluttende bestemmelser

Aftalen skal ratificeres af de kontraherende lande i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. Aftalen skal gælde på ubestemt tid og være åben for andre EU medlemslandes mulige tiltrædelse.

Når domstolssystemet har været i kraft i mindst syv år og mindst 2000 krænkelsessager er afsluttet kan det administrative udvalg på basis af bred høring af brugerne af patentsystemet samt en udtalelse fra domstolen beslutte at ændre aftalen med henblik på forbedring af den måde, som domstolssystemet fungerer på. Ethvert medlemsland kan indenfor en periode på 12 måneder anfægte en sådan beslutning, hvilket vil medføre at der blandt de kontraherende medlemslande vil blive afholdt en konference vedrørende revision af aftalen.

Originalsprog for aftalen vil være engelsk, fransk og tysk. Der er mulighed for oversættelser til øvrige EU-sprog.

Aftalen træder i kraft tidligst den 1. januar 2014 og når mindst 13 af de kontraherende lande, heriblandt de tre lande med flest gyldige almindelige europæiske patenter, har ratificeret aftalen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forordningerne om enhedspatentbeskyttelse og oversættelsesordning

Europa-Parlamentet er iht. TEUF art. 118 stk. 1 medlovgiver på forslaget om enhedspatentbeskyttelse og skal iht. TEUF art. 118 stk. 2 høres om forslaget til oversættelsesordning.

Retsudvalget (JURI) har i 2011 udarbejdet udkast til rapporter vedr. forordningen om enhedspatentering og den tilhørende forordning om en oversættelsesordning.

Europa-Parlamentet og det cypriotiske EU-formandskab er enige om en aftale. Europa-Parlamentet forventes at stemme om forordningsforslaget om enhedspatentbeskyttelse på plenarforsamlingen den 11. december 2012.

Et fælles europæisk patentdomstolssystem

Der er ikke tale om en EU-retsakt, og Europa-Parlamentet har derfor, formelt set, ikke nogen rolle i aftalens tilblivelse. Europa-Parlamentet har imidlertid tilkendegivet, at man vil behandle patentreformens hovedelementer samlet. Som led i behandlingen af de to forordningsforslag vedr. enhedspatentering samt den tilhørende oversættelsesordning, er der i regi af Retsudvalget (JURI) i 2011 fremsat en udtalelse vedr. aftalen om det fælles europæiske patentdomstolssystem.

I udtalelsen støtter Europa-Parlamentet etableringen af et fælles europæisk patentdomstolssystem og opfordrer medlemslandene til hurtigst muligt at afslutte forhandlingerne og indgå aftalen. Europa-Parlamentet lægger især vægt på, at domstolssystemet skal forbedre vilkårene for små- og mellemstore virksomheder.

5. Nærhedsprincippet

Forordningerne om enhedspatentbeskyttelse og oversættelsesordning

Kommissionen anfører i forslaget, at det eksisterende europæiske patentsystem er dyrt og komplekst, hvilket først og fremmest skyldes oversættelsesomkostninger og overholdelse af medlemslandenes forskellige valideringskrav. Dette kan på EU plan kun adresseres i form af en retsakt, der indfører enhedspatentbeskyttelse, som fra udstedelsen gælder i flere medlemslande.

Regeringen tilslutter sig Kommissionens vurdering ud fra den betragtning, at enhedspatentbeskyttelse med en tilhørende oversættelsesordning vil tilbyde ansøgere et bedre og mere effektivt patent, der komplementerer eksisterende patenteringsmuligheder, og som medfører, at man på basis af én ansøgning kan opnå samme beskyttelse i næsten hele EU.

Et fælles europæisk patentdomstolssystem

Nærhedsprincippet er ikke relevant, idet der er tale om en mellemstatslig aftale.

6. Gældende dansk ret

Forordningerne om enhedspatentbeskyttelse og oversættelsesordning

Den gældende lovgivning om patenter findes i bekendtgørelse af patentloven, lovbekendtgørelse nr. 108 af 24. januar 2012. Herudover findes bekendtgørelse nr. 93 af 29. januar 2009 om patenter og supplerende beskyttelsescertifikater, som er ændret ved bekendtgørelse nr. 318 af 30. marts 2012. Danmark har tillige ratificeret Den Europæiske Patentkonvention.

Et fælles europæisk patentdomstolssystem

Spørgsmålet om saglig kompetence og såkaldt stedlig kompetence (værneting) er i dag reguleret i retsplejelovens kapitel 21 og 22.

Civile retssager om patenter skal som udgangspunkt anlægges ved byretten som første instans, jf. retsplejelovens § 224. Retssager, hvor (bl.a.) patentloven har væsentlig betydning, kan alternativt anlægges ved Sø- og Handelsretten, såfremt parterne ikke har aftalt andet. Anlægges en sådan sag ved byretten, henviser byretten sagen til Sø- og Handelsretten efter anmodning fra en part, jf. retsplejelovens § 225.

Sager afgjort af byretten kan ankes til landsretten, og sager afgjort ved Sø- og Handelsretten kan ankes til Højesteret.

Anmodninger om foreløbige retsmidler, herunder forbud, indgives til fogedretten. Fogedrettens stedlige kompetence i forbudssager følger af retsplejelovens § 646. Fogedrettens afgørelser i forbudssager kan kæres til landsretten efter reglerne i kapitel 53, jf. retsplejelovens § 650. Da forbud er et foreløbigt retsmiddel, skal rekvirenten inden to uger efter forbuddets nedlæggelse anlægge en såkaldt justifikationssag, jf. retsplejelovens § 648.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forordningerne om enhedspatentbeskyttelse og oversættelsesordning

En vedtagelse af forslaget til enhedspatentbeskyttelse vil kræve mindre tilpasninger af patentloven, herunder i kapitel 10 C er indskrevet indledende bestemmelser om 'EF-patent m.v.'

Forslagene har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Dele af udviklingsomkostningerne til maskinoversættelsessystemet finansieres over EU-budgettet.

Et fælles europæisk patentdomstolssystem

Det fælles europæiske patentdomstolssystem gennemføres som en mellemstatslig aftale (konvention) uden for EU-traktaternes ramme. Konventionen vil efterfølgende skulle ratificeres i de deltagende lande.

Forud for dansk tilslutning vil det skulle vurderes, om konventionens forpligtelser er af en sådan karakter, at tilslutningen til konventionen forudsætter anvendelse af proceduren efter grundlovens § 20. Der er en umiddelbar forventning om, at tilslutning forudsætter anvendelse af proceduren efter grundlovens § 20.

Etablering og drift af det europæiske patentdomstolssystem vil formentligt få statsfinansielle konsekvenser.

Udgangspunktet er, at domstolssystemets budget på sigt skal balancere via indtægter fra retsafgifter når overgangsperioden er udløbet. Der vil dog være tale om finansielle bidrag fra de kontraherende lande til etablering af domstolssystemet, ligesom der i hvert fald i den initiale overgangsperiode kan blive behov for særlige tilskud fra medlemsstaterne med henblik på at bringe budgettet i balance.

I det polske formandskabs kompromisforslag fra december 2011 blev der fremlagt et bud på en fordelingsnøgle for de enkelte landes bidrag. Heraf fremgår, at det årlige danske bidrag i overgangsperioden forventes at blive i størrelsesordenen 1,5-2 mio. kr.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forordningerne om enhedspatentbeskyttelse og oversættelsesordning

Et effektivt patentsystem vurderes generelt at være til gavn for virksomhedernes innovationsevne og incitament til at kommercialisere deres opfindelser. Derfor vurderes det, at denne reform af patentsystemet vil bidrage positivt til økonomisk vækst, konkurrenceevne og jobskabelse i hele EU.

Samlet set er det hensigten med forslagene, at erhvervslivet får mulighed for i én proces at kunne opnå en billigere patentbeskyttelse i EU's 25 medlemslande, der har tilsluttet sig det forstærkede samarbejde. Med enhedspatentbeskyttelsen får patentsystemets brugere et alternativ til eksisterende patenteringsmuligheder, der først og fremmest vil være attraktivt for de brugere, som ønsker at opnå beskyttelse i et større antal af de EU lande, som har tilsluttet sig det forstærkede samarbejde.

Med forslagene kan der opnås store besparelser på oversættelsesomkostninger samt de øvrige administrative procedurer, der i dag skal opfyldes, for at et almindeligt europæisk patent kan blive gyldigt i de enkelte lande. Afhængig af, hvorledes gebyrstrukturen fastlægges, vurderes det, at enhedspatentbeskyttelsen vil være fordelagtig for virksomheder, der ønsker patentbeskyttelse i mere end 4-6 af de 25 lande.

Et fælles europæisk patentdomstolssystem

Forslaget forventes at have mærkbare positive samfundsøkonomiske konsekvenser i Danmark og EU. De samlede konsekvenser af indførelse af en fælles europæisk patentdomstol vurderes at påvirke incitamenterne til at innovere og beskytte opfindelser i Europa i positiv retning. Det er hensigten at styrke europæisk erhvervsliv i den globale konkurrence, hvor man hovedsageligt er oppe mod patentsystemer i USA, Japan, Kina og Korea, der alle har enklere håndhævelsessystemer end de, som findes i Europa i dag.

BusinessEurope har anslået at virksomhederne vil kunne spare omkostninger i størrelsesordenen € 300 mio. (2,25 mia. kr.) ved etableringen af et fælles europæisk patentdomstolssystem.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forordningerne om enhedspatentbeskyttelse og oversættelsesordning

Der kan her henvises til de ovenfor nævnte administrative forenklinger og besparelser, forslagene indebærer for virksomheder, der ønsker patentbeskyttelse i flere EU lande, som har tilsluttet sig det forstærkede samarbejde.

Et fælles europæisk patentdomstolssystem

Etableringen af en fælles europæisk patentdomstol forventes at gøre det hurtigere, lettere og billigere for virksomhederne at håndhæve deres patentrettigheder i Europa, og dermed lette de administrative byrder for erhvervslivet i Danmark og resten af EU.

10. Høring

Forordningerne om enhedspatentbeskyttelse og oversættelsesordning

Forslaget har den 13. april 2011 været sendt i høring i specialudvalget for vækst og konkurrenceevne samt til øvrige interessenter med høringsfrist den 3. maj 2011.

Der er modtaget høringssvar fra Advokatrådet, Dansk Erhverv (DE), DI, Danske Advokater, Foreningen Industriel Retsbeskyttelse (FiR), Håndværksrådet, Lægemiddelindustriforeningen (Lif), Patentagentforeningen samt Sø- og Handelsretten (S&H).

Alle respondenterne stiller sig positivt i forhold til muligheden for at indføre en enhedspatentbeskyttelsesmulighed.

DE og DI fremhæver behovet for vedtagelse af en domstolsløsning i tilknytning til enhedspatentbeskyttelsen. Lif anfører, at tilvejebringelsen af en fælles patentdomstol af høj kvalitet er en afgørende forudsætning for at støtte patentreformens hovedelementer.

Advokatrådet, Danske Advokater, FiR og S&H anfører ligeledes, at anvendelsen af enhedspatentbeskyttelsen forudsætter et domstolssystem, og at en mulig overvejelse er at anvende den model, som gælder for EU-varemærker og EU-design.

Håndværksrådet er positive over for den foreslåede oversættelsesordning, idet der med muligheden for at indgive ansøgning på dansk og modtage kompensation for oversættelsen til EPOs processprog tages hensyn til SMV'ernes behov.

Advokatrådet, Danske Advokater, Lif og S&H anfører, at det bør sikres, at den engelske oversættelse af et patent med enhedskarakter bør være autoritativ.

Advokatsamfundet noterer sig, at bestemmelsen om, at en krænkers eventuelle sprogproblemer bør tages i betragtning i en eventuel erstatningsudmåling, imødekommer tidligere udtrykte bekymringer. DI og Danske Advokater tilslutter sig dette. Lif anfægter denne bestemmelse ud fra den betragtning, at der bør være ens vilkår for alle.

Patentagentforeningen opfordrer til, at der gøres bestræbelser på at få alle lande til at tilslutte sig.

Et fælles europæisk patentdomstolssystem

Aftaleudkast af 14. juni 2011 har den 7. juli 2011 været sendt i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål samt til øvrige relevante interessenter med høringsfrist den 18. august 2011.

Der er modtaget høringssvar fra Dansk Industri (DI), Advokatrådet, Lægemedelindustriforeningen (Lif), Foreningen Industriel Retsbeskyttelse (FiR), Patentagentforeningen, Danske advokater samt Sø- og Handelsretten (S&H).

DI anfører, at etableringen af et EU-patentsystem er afgørende for innovative danske virksomheder, da det i betydeligt omfang vil understøtte virksomhedernes investeringer i forskning, udvikling og kommercialisering ved udbredelse af den juridiske beskyttelse i Europa.

DI fremhæver ligeledes, at patentsystemet, er af stor betydning for en styrket europæisk konkurrenceevne. DI påpeger, at DI fra begyndelsen har bakket op om, at regeringen støttede et forstærket samarbejde vedrørende fælles patentbeskyttelse i EU.

DI finder det helt afgørende for systemets effektivitet, at der etableres en central patentdomstol, der på kompetent vis kan løse de tvister om patenter med høj retssikkerhed og en høj grad af forudsigelighed for virksomhederne. Især er det praktisk og politisk afgørende, at systemet indrettes på en ikke-diskriminerende måde, der tilgodeser de innovative mindre og mellemstore virksomheder.

DI finder det positivt, at der søges en mellemstatslig aftale, således at de mange besparelspotentialer snart kan realiseres og opfordrer regeringen til at fortsætte arbejdet med etableringen af en fælles europæisk patentdomstol under det danske formandskab.

Lif påpeger, at Lif helt overordnet støtter forslaget om en fælles europæisk patentdomstol, herunder hele grundtanken om højere grad af ensretning eller harmonisering af patentsager i EU samt forbedring af retssikkerheden og effektivisering.

DI, Lif, Advokatrådet, Danske Advokater, Patentagentforeningen, FiR samt S&H anfører en række uløste problemstillinger og uhensigtsmæssigheder i det forelagte udkast, som indebærer, at der rejses en række betydelige retssikkerhedsmæssige spørgsmål. Ligeledes påpeges at væsentlige dele af det samlede aftalekompleks endnu ikke er udarbejdet.

DI, Lif og S&H påpeger således, at der er risiko for forumshopping, idet sag kan anlægges enten hvor en formodet krænker har sit forretningssted eller hvor en formodet krænkelse har fundet sted.

DI, Lif og FiR påpeger at de divergerende kriterier for dommersammensætningen i første instans er uhensigtsmæssige og giver anledning til grundlag for forskellig behandling af sagerne. FiR anfører endvidere at sammenholdt med bestemmelsen om sprogregimet forekommer det vanskeligt at kunne finde dommere, der besidder såvel den nødvendige juridiske kunnen som de nødvendige sprogkunderskaber.

Lif finder, at den foreslåede løsning udgør en risiko for store variationer fra domstol til domstol, som strider mod idéen om en fælles europæisk domstol. Det drejer sig i vid udstrækning om at udkastet på en række områder ikke i tilstrækkelig omfang opfylder grundlæggende krav om forudsigelighed, lige adgang til retten, lige behandling af forskellige nationaliteter og retten til at parterne selv kan tilrettelægge deres sag.

Lif understreger nødvendigheden af, at procedurereglerne formuleres meget udførligt og præcist for at sikre kvalitet og forudsigelighed. Lif, DI, Advokatrådet og FiR udtrykker bekymring ved at procedurebestemmelserne ikke skal vedtages politisk, men af den administrative komite.

S&H påpeger, at der skal træffes en politisk beslutning, der for første gang overfører dømmende kompetence fra Danmarks nationale domstole til en internationale domstol. Henset til, at der er tale om betydningsfuld suverænitetsafgivelse, bør grundlaget for den fælles patent-domstol være af højeste og mest gennemarbejdede kvalitet.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På rådsmødet den 5. december 2011 blev der opnået politisk enighed omkring aftalen om et fælles europæisk patentdomstolssystem, bortset fra et enkelt udestående om sædet for den centrale afdeling af førsteinstansen. Dette udestående blev løst på mødet i Det Europæiske Råd den 29. juni 2012. Der er således blandt de deltagende lande enighed omkring aftalen om patentdomstolssystemet. Der forventes opbakning til aftalen fra alle lande, der deltager i det forstærkede samarbejde på rådsmødet.

12. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet den europæiske patentreform og er positiv over for de to forordningsforslag og ikke mindst bestræbelserne på at etablere et fælles europæisk patentdomstolssystem.

Regeringen har støttet det cypriotiske EU-formandskab i deres arbejde med at implementere aftalerne fra rådsmødet (konkurrenceevne) den 5. december 2011 og fra mødet i Det Europæiske Råd den 29. juni 2012 i aftaleteksterne.

Regeringen kan godkende den patentpakke, som det cypriotiske EU-formandskab forventes at fremlægge på rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012 til endossering og endelig underskrivelse den 18. februar 2013.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forordningerne om enhedspatentbeskyttelse og oversættelsesordning

Forslag om fællesskabspatentet har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 27. november 2009. Forslag om oversættelsesordning været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 1. oktober 2010 og til forhandlingsoplæg den 5. november 2010. Spørgsmålet om anmodning om at indlede et forstærket samarbejde været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 3. december 2010. Forslagene har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 23. juni 2011. Forslagene har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 27. maj 2011.

Forslagene har endelig været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 30. november 2011.

Et fælles europæisk patentdomstolssystem

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. september 2011 til orientering og den 30. november 2011 til forhandlingsoplæg.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. maj 2012 til orientering.

8. Modernisering af statsstøttereglerne

1. Resumé

Kommissionen har fremsat en meddelelse om en reform, der skal modernisere statsstøttereglerne og statsstøttelepolitikken.

Målet med statsstøttereformen er en modernisering af statsstøttereglerne, så der sættes effektivt ind overfor konkurrenceforvridende statsstøtte, der påvirker samhandlen på det indre marked. Målet er, at fokus flyttes mod at fremme reel økonomisk vækst, arbejdspladser og konkurrenceevne på et effektivt, åbent og velfungerende indre marked. Målet er endvidere, at statsstøttelepolitikken fremover i højere grad understøtter budgetdisciplin og effektiv anvendelse af de offentlige ressourcer.

Reformtankerne indebærer, at Kommissionen vil fokusere ressourceanvendelsen på store konkurrenceforvridende sager, og at medlemsstaternes myndigheder i de øvrige sager skal udøve selvkontrol i samarbejde med Kommissionen. Tilsvarende lægges der op til, at statsstøtten i medlemsstaterne målrettes mod; investeringer i forskning, udvikling og innovation, fremme af klimamål og den grønne økonomi, at skabe lettere adgang til finansiering for små og mellemstore virksomheder, og at skabe øget økonomisk og social samhørighed i EU.

Planen er indtil udgangen af 2013 at forenkle og samordne de 37 eksisterende sæt af statsstøtteregler, at etablere lettere og hurtigere statsstøtteprocedurer og at intensivere samarbejdet mellem Kommissionen og medlemsstaternes myndigheder.

Rådet (ECOFIN) modtog 13. november 2012 efter en kort redegørelse fra Kommissionen om hovedelementerne i reformen formandskabskonklusioner til støtte for reformen. Formandskabet nævnte i den forbindelse, at man efter drøftelse i Rådet (Konkurrenceevne) den 10. december 2012 ville behandle sagen igen med henblik på at vedtage rådskonklusioner i ECOFIN.

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012 til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen har 8. maj 2012 fremlagt en meddelelse med en plan for modernisering af EU's statsstøttepolitik og statsstøtteregler (statsstøttereformen).

I forslaget om moderniseringen af de 37 retsakter inden for statsstøtte fremsættes de to forordningsforslag med hjemmel i TEUF art. 109 og skal behandles efter høringsproceduren med dertilhørende vedtagelse i Rådet med kvalificeret flertal. De øvrige 35 retsakter, der skal revideres er Kommissionsretsakter, der vedtages af Europa-Kommissionen efter konsultation af medlemsstaterne med hjemmel i TEUF art. 108.

Det cypriotiske formandskab vedtog formandskabskonklusioner om statsstøttereformen på Rådsmødet (ECOFIN) den 13. november 2012.

3. Formål og indhold

Målet med statsstøttereformen er en modernisering af statsstøttere reglerne, så fokus flyttes mod at fremme reel økonomisk vækst, arbejdspladser og konkurrenceevne på et effektivt, åbent og velfungerende indre marked. Målet er endvidere, at statsstøttepolitikken fremover i højere grad understøtter budgetdisciplin og effektiv anvendelse af de offentlige ressourcer.

Reformtankerne indebærer, at Kommissionen vil fokusere ressourceanvendelsen på store konkurrenceforvridende sager, og at medlemsstaternes myndigheder i de øvrige sager skal udøve selvkontrol i samarbejde med Kommissionen. Tilsvarende lægges der op til, at statsstøtten i medlemsstaterne målrettes mod; investeringer i forskning, udvikling og innovation, fremme af klimamål og den grønne økonomi, at skabe lettere adgang til finansiering for små og mellemstore virksomheder, og at skabe øget økonomisk og social samhørighed i EU.

Planen er indtil udgangen af 2013 at forenkle og samordne de 37 eksisterende sæt af statsstøtteregler, at etablere lettere og hurtigere statsstøtteprocedurer og at intensivere samarbejdet mellem Kommissionen og medlemsstaternes myndigheder. Der vil været tale om 2 rådsforordningsforslag, der vil skulle vedtages med hjemmel i TEUF art. 109 (høringsproceduren), samt en række forslag til Kommissions forordninger og meddelelser om godkendelsespraksis for statsstøtte, der er forenelig med det indre marked. Disse vil blive vedtaget af Kommissionen efter konsultation af medlemsstaterne, herunder ved multilaterale møder, og med hjemmel i TEUF art. 108.

Kommissionen har peget på den danske organisering på statsstøtteområdet som en rollemodel for det fremtidige samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne. Der er især tale om to forhold:

- at der i den danske centraladministration med statsstøtteudvalget og statsstøttesekretariatet i Erhvervs- og Vækstministeriet er etableret et nationalt kontaktpunkt for statsstøtte, der foretager forhåndsvurderinger af statsstøttespørgsmål i offentlige udgiftsinitiativer og rådgiver om håndtering og tilpasning af initiativer til statsstøttereglerne, samt forhandlinger og samarbejde med Kommissionen og
- at der er etableret en national mekanisme til håndtering af statsstøtte med begrænset samhandelseffekt med den danske konkurrencelovs § 11 a. Sådanne sager håndteres - i forståelse med Kommissionen – således, at Konkurrencerådet vurderer og træffer afgørelse i spørgsmålet om konkurrenceforvridende erhvervsstøtte på grundlag af statsstøtteretspraksis og regler og via denne nationale procedure aflaster Kommissionen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet får i henhold til Høringsproceduren jf. TEUF art. 109 mulighed for at fremsætte udtalelse om Kommissionens fremsatte forslag inden Rådet træffer afgørelse.

Da forslag til de konkrete retsakter endnu ikke er fremsat er der endnu ikke afgivet sådanne udtalelser fra Europa-Parlamentet om reformen af statsstøttereglerne.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget til plan for modernisering af statsstøttereglerne berører ikke nærhedsprincippet. Statsstøttereglerne er i henhold til Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde art. 108 underlagt Kommissionens enekompetence under kontrol af EU-domstolen.

6. Gældende dansk ret

Forslaget til moderniseringen af statsstøttereglerne vil ikke direkte berøre dansk lovgivning, idet området er reguleret af EU-traktatens bestemmelser og derfor ikke implementeret i dansk ret. Dansk ret og lovinitiativer skal følge retspraksis på statsstøtteområdet, hvilket håndhæves af Kommissionen og EU-Domstolen.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. De danske myndigheder er forpligtet til at overholde statsstøttereglerne i Den Europæiske Union.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser i Danmark og EU. De samlede konsekvenser af statsstøttereformen vurderes at kunne være et mere velfungerende indre marked med øget konkurrence, vækst, beskæftigelse og bedre konkurrenceevne, lettere procedurer og færre administrative byrder, ligesom den konkurrenceforvridende statsstøtte vil kunne begrænses.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Reformen forventes ikke umiddelbart at have væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet. Der kan dog forudses, at virksomheder som noget nyt i mindre omfang vil kunne forpligtes til at afgive visse oplysninger om virksomheden og det marked virksomheden opererer på til Kommissionen i forbindelse med kontrolforanstaltninger. Forpligtelsen vil dog kun være gældende for allerede eksisterende oplysninger om virksomheden er i besiddelse af.

10. Høring

De konkrete 37 ændringsforslag er ikke fremsat og har endnu ikke været i samlet høring. Kommissionen har dog sendt spørgeskemaer i høring blandt medlemsstaterne og interessenterne på grundlag af de eksisterende 37 retsakter i en såkaldt forhøring med det formål at indsamle oplysninger om brugen og erfaringen ved den konkrete anvendelse af disse retsakter. Denne forhøring skal danne grundlaget for den kommende samlede modernisering af statsstøttereglerne.

Foreløbig har Specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbruger-spørgsmål været hørt om spørgeskemaer knyttet til følgende statsstøtteretsakter:

- Forordningen om den generelle gruppefritagelse,
- Forordningen om de minimis støtte,
- Rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse og miljømæssige støtteforanstaltninger i den generelle gruppefritagelsesforordning,

- Forordningen for proceduren til at behandle statsstøttesager ("procedu-
reforordningen) og
- Retningslinjer for statsstøtte til fremme af risikokapitalinvesteringer i
små og mellemstore virksomheder

Der forventes høringer om de konkrete forslag til retsakter i løbet af 2012 og 2013.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes en generel opbakning til Kommissionens meddelelse om en reform af statsstøttereglerne og en mere forenklet, målrettet og effektiv indsats overfor konkurrenceforvridende støtte, baseret på fælles retningslinjer og klare forpligtelser.

12. Regeringens generelle holdning

Generelt er den danske statsstøttepolitik på linje med Kommissionens tilgang til statsstøtte. Regeringen støtter en markedsbaseret tilgang med målet at fremme velfungerende effektive markeder, hvor statsstøtten i EU reduceres og fokuseres mod horisontale formål i EU's fælles interesse, fx fremme af vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne, forskning-, udvikling og innovation, klima-, energi- og miljø formål og fremme af adgangen til risikovillig kapital for små- og mellemstore virksomheder og alene anvendes som instrument for identificerede markedsfejl. Regeringen støtter ligeledes Kommissionens tilgang til anvendelse af statsstøtte til stabilisering af de finansielle markeder under den finansielle og økonomiske krise.

Fra regeringens side bakkes op om Kommissionens forslag til statsstøttereform. Fra regeringens side er det målet, at statsstøttereformen skal styrke et velfungerende indre marked med mindre omfang af konkurrenceforvridende statsstøtte og bidrage til, at den offentlige støtte i EU og Danmark målrettes mod at skabe gode attraktive vækstvilkår. Fra regeringens side støttes ligeledes målsætningen om, at statsstøttereformen skal bidrage til øget budgetdisciplin, ligesom der lægges vægt på, at statsstøttere regler og procedurer forenkles og gøres mere brugervenlige.

Der tages dog indtil videre forbehold over for reformens mere specifikke elementer og konkrete forslag. De 37 konkrete forslag til statsstøtte bestemmelser er endnu ikke forelagt af Kommissionen. Fra regeringens side ønsker man at fastholde en stram og effektiv kontrol med statsstøtten i EU. Der tages forbehold overfor, at øget delegation og selvkontrol med overholdelse af statsstøttereglerne overlades til medlemsstaternes myndigheder, idet man finder, at en sådan omlægning bør ske ud fra klare retningslinjer, såle-

des der sikres en ensartet håndtering og håndhævelse af ensartede regler i medlemsstaterne.

Fra regeringens side bakkes der op om Kommissionens overvejelser om øget anvendelse af den generelle gruppefritagelsesforordning til retsligt at fastlægge fælles regler målrettet statsstøtte i EU's fællesinteresse, der kan styrke vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne, forskning-, udvikling og innovation, klima-, energi- og miljø formål og fremme af adgangen til risikovillig kapital for små- og mellemstore virksomheder.

Derimod er man fra regeringens side bekymret for, at det nuværende støtteleft på 200.000 euro over tre regnskabsår i de minimis forordningen forhøjes, da dette vil kunne medføre øget ufokuseret og konkurrenceforvridende statsstøtte i medlemsstaterne.

Fra dansk side støttede man op bag formandskabskonklusionerne, som forelagt på ECOFIN den 13. november 2012, der er fuldt ud på linje med regeringens statsstøttepolitik.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

9. Toldpolitik

a) Rapport om implementering af EU's toldhandlingsplan til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder for perioden 2009-2012

b) Rådsresolution om EU's toldhandlingsplan til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder for perioden 2013-2017

c) Rådskonklusioner om fremskridtene i udviklingsstrategien for EU's Toldunion

1. Resumé

Det cypriotiske EU-formandskab har ønsket at have et samlet punkt om tre toldpolitiske sager på den ikke-lovgivningsmæssige del af rådsmødet.

De to første underpunkter (a og b) handler om EU's toldhandlingsplan til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Her vil Kommissionen dels præsentere en rapport om gennemførelsen af handlingsplanen i perioden 2009-2012 (SWD(2012) 356 final), dels fremlægge den nye handlingsplan for perioden 2013-2017.

Den nye handlingsplan har fire indsatsområder: effektiv implementering af ny EU-lovgivning, målrettet indsats overfor varer købt over internettet, indsats i hele den international forsyningskæde overfor krænkende varer samt styrkelse af samarbejdet med andre myndigheder og netværk.

Hovedformålet med rådsresolutionen er at tilkendegive Rådets tilslutning til Kommissionens nye handlingsplan, og den fremhæver, at en fortsat fælles indsats på EU-plan for toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder er nødvendig.

Det tredje underpunkt (c) handler om vedtagelse af rådskonklusioner om fremskridtene i udviklingsstrategien for Toldunionen som opfølgning på Kommissionens rapport herom fra 2011.

Rådsresolutionen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Rådsresolutionen og rådskonklusionerne er begge på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012 til vedtagelse.

2. Baggrund

Underpunkt a og b: EU's toldhandlingsplaner til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder for årene 2009-2012 og 2013-2017

EU har fælles lovgivning vedrørende toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Toldmyndighedernes rolle er væsentlig i forhold til at håndhæve den gældende lovgivning vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder, idet det er ved EU's ydre grænser at den bedste mulighed findes for at lokalisere kopivarer eller lignende varer, som krænker intellektuelle ejendomsrettigheder. Når varer, der krænker en intellektuel ejendomsrettighed, først er kommet ind på det indre marked, er det mere vanskeligt for myndighederne at lokalisere disse.

Derfor har man i EU en fælles forståelse for at koordinering af aktiviteter og en ensartet indsats er nødvendig for at skabe en stærk indsats på dette område. EU's medlemsstater har således i samarbejde med Kommissionen fulgt en fælles handlingsplan for årene 2009-2012. Denne har haft til formål primært at sætte ind overfor fire hovedområdet: farlige kopivarer, organiseret kriminalitet, globaliseringen af varemærkeforfalskning og salg af kopivarer over internettet. Rådet tilsluttede sig denne handlingsplan i 2009 ved en rådsresolution⁸.

Der er generel enighed om, at det er nødvendigt fortsat at have en fælles EU-indsats for toldmyndighedernes arbejde med krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Rådsresolutionen om den nye handlingsplan for årene 2013-2017 er en reaktion herpå.

Underpunkt c: Udviklingsstrategien for EU's Toldunion

Udviklingsstrategien for Toldunionen⁹ fra 2008 har to overordnede mål om at (1) beskytte EU og (2) støtte EU's erhvervslivs konkurrenceevne. Denne er blevet støttet af Rådet og Europa-Parlamentet, som endvidere har udpeget følgende områder, der skulle prioriteres i medfør af strategien:

- Udvikling af såkaldte Single Window-tjenester (bestræbelse på at man skal kunne henvende sig til færre myndighedssteder)
- Systembaseret tilgang til toldkontrol (fx muligheden for samarbejde mellem myndigheder og erhvervsdrivende om egenkontrol)
- Styrkelse af bekæmpelsen af varemærkeforfalskning og piratkopier
- Styrkelse af kapaciteten til at reagere på kriser

⁸ 2009/C 71/01 Rådets resolution af 16. marts 2009 om EU's toldhandlingsplan til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder for perioden 2009-2012.

⁹ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet og det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg – Udviklingsstrategi for toldunionen (KOM(2008) 169)

- Bekæmpelse af svig
- Øget samarbejde mellem interessenter og myndigheder

Rådet har anmodet Kommissionen om at aflægge rapport om fremskridtene i udviklingsstrategien for Toldunionen. Denne rapport blev forelagt ved KOM(2011)922 den 20. december 2011.

3. **Formål og indhold**

Underpunkt a: Rapport om EU's toldhandlingsplan til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder for perioden 2009-2012

Rapporten redegør for de største resultater, der er opnået under medlemsstaterne og Kommissionens arbejde med handlingsplanen siden 2009:

- EU-lovgivningen vedrørende toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder skulle revideres med det formål at strømline procedurerne, med respekt for parternes rettigheder. Arbejdet med dette lovforslag har været i gang siden maj 2011, hvor Kommissionen fremsatte forslaget. Forslaget behandles under punkt 6 på den lovgivningsmæssige del af dette rådsmøde.
- Et elektronisk system (COPIS), blandt andet til at registrere rettighedshavere, der ønsker indgreb fra toldmyndighederne, samt registrere toldmyndighedernes tilbageholdelser af kopivarer, skulle udvikles. Systemet forventes klar til anvendelse i første halvår af 2013.
- Måltrettede EU-aktioner skulle gennemføres i forbindelse med betydelige kulturelle, sociale og sportslige begivenheder for at bekæmpe farlige kopivarer. Der er således blevet gennemført en EU-aktion i forbindelse med OL i London 2012. De endelige resultater fra denne aktion er endnu ikke offentliggjorte, men antallet af tilbageholdelser af kopivarer ved grænsen har været lavere end forventet. Andre aktioner mod forfalskede cigaretter, tøj og medicin er blevet gennemført i en række af medlemsstaterne, og Danmark har blandt andet deltaget i en fælles aktion mod ulovlige lægemidler.
- Metoder til risikoanalyser skulle styrkes blandt andet gennem anvendelse af notifikationer fra rettighedshavere til toldmyndighederne om specifikke detaljer eller generelle trends omkring forfalskning af deres varer. Detaljer for sådanne notifikationer er tilgængelige på de nationale toldmyndigheders hjemmesider, herunder SKATs, og på Kommissionens hjemmeside.

- Indsatsen overfor kopivarer handlet på internettet skulle styrkes. Dette er sket gennem etablering af en projektgruppe, der har til formål at udveksle best practices og at vurdere eksisterende instrumenter i forhold til at bekæmpe e-handlede kopivarer.
- Aktiviteter for erhvervslivet skulle gennemføres. De fleste medlemsstater har således gennemført seminarer og workshops for at udvikle og styrke samarbejdet med erhvervslivet, herunder med et særligt fokus på små og mellemstore virksomheder. I Danmark holdes der blandt andet to årlige træningsseminarer, hvor rettighedshavere orienterer SKATs medarbejdere om deres varers særlige karakteristika. Derudover holder det fælles myndighedsnetværk mod piratkopiering i Danmark jævnligt møder med erhvervslivet.
- Internationalt samarbejde til bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning var en essentiel komponent i handleplanen. En handleplan for samarbejde mellem EU og Kina i årene 2009-2012 blev vedtaget og implementeret. Opfølgning på denne handleplan er stadig udestående sammen med muligheden for at forlænge samarbejdet. Derudover har EU taget initiativer til at styrke samarbejdet på dette område med blandt andet USA og Japan.

Kommissionen konkluderer i rapporten, at toldmyndighederne i EU og Kommissionen selv har været særdeles aktive i håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder ved grænserne. Endvidere konkluderes det, at EU har et stærkt system til at beskytte intellektuelle ejendomsrettigheder på den ydre grænse og at handlingsplanen har været et værdifuldt hjælpemiddel i forbindelse med at sætte ind overfor de fire hovedområder.

I rapporten bemærkes det dog, at handlingsplanen med fordel kunne have haft detaljer omkring målsætninger og metoder til at måle, hvorvidt sådanne målsætninger er blevet opfyldt. Dette ville have gjort det nemmere at evaluere, hvorvidt handleplanen har været en succes eller ej. Det foreslås derfor, at der i den kommende handleplan indarbejdes specifikke målsætninger samt målbare indikatorer for sådanne målsætninger.

Underpunkt b: Rådsresolution om EU's toldhandlingsplan til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder for perioden 2013-2017

Rådsresolutionen har Kommissionens nye handlingsplan for årene 2013-2017 vedhæftet som bilag. Handlingsplanen indeholder beskrivelser af de specifikke aktiviteter der foreslås igangsat, indikatorer for gennemførelse samt beskrivelse af, hvem der er ansvarlige for gennemførelse. Formålet med den nye handlingsplan er at videreføre det hidtidige arbejde på områ-

det, men med fokus på et stærkere samarbejde og bedre implementering af de enkelte tiltag.

Aktiviteterne falder indenfor fire indsatsområder:

4. Effektiv implementering og monitorering af den nye EU-lovgivning.
5. Måltrettet indsats over for varer købt over internettet og sendt med brev- og pakkepost.
6. Indsats gennem hele den international forsyningskæde i forhold til at finde og beslaglægge krænkende varer, herunder ved at fortsætte samarbejdet mellem EU og Kina på dette område.
7. Styrkelse af samarbejdet med det europæiske observationscenter for krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og andre retshåndhævende myndigheder.

På baggrund af handlingsplanen vil Kommissionen på et senere tidspunkt udarbejde et roadmap, som mere specifikt vil definere timingen af de enkelte aktiviteter. Kommissionen vil endvidere i samarbejde med medlemsstaterne udarbejde årlige rapporter om implementeringen af handlingsplanen.

Hovedformålet med rådsresolutionen er at tilkendegive Rådets tilslutning til Kommissions handlingsplan og de foreslåede aktiviteter. I resolutionen bemærkes det blandt andet, at krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder fortsat er et stort problem, der forårsager økonomisk og omdømmemæssig skade for det europæiske erhvervsliv.

Krænkelserne bemærkes endvidere at være et globalt problem, som nødvendiggør samarbejde mellem EU's toldmyndigheder, andre myndigheder og toldmyndigheder i tredjelande. Det bemærkes også at profit fra salg af kopi-varer kan spille en rolle i finansieringen af kriminelle netværk, og at sådanne varer tillige udgør en potentiel sundhedsmæssig og sikkerhedsmæssig risiko for forbrugerne.

På baggrund heraf vurderer Rådet, at det er nødvendigt med en ny europæisk handlingsplan. Resolutionen inviterer således medlemsstaterne og Kommissionen til at implementere handlingsplanen med alle nødvendige og tilgængelige instrumenter. Kommissionen inviteres også til at udarbejde det førnævnte roadmap for handlingsplanens implementering samt til at rapportere årligt til Rådet herom.

Underpunkt c: Rådskonklusioner om fremskridtene i udviklingsstrategien for EU's Toldunion

Formålet med rådskonklusionerne er at kvittere for Kommissionens rapport herom fra 2011 samt at sætte rammerne for Kommissionens og medlemslandenes videre arbejde med at fremme udviklingsstrategien for Toldunionen. I udkastet til rådskonklusionerne tager man blandt andet udviklingen i antallet af transaktioner på toldområdet til efterretning. Denne har skabt øget fokus på sikkerhed, sikring ved de ydre grænser samt udfordringer på it-området.

Det konstateres endvidere, at Kommissionen har fremsat forslag til et EU-toldkodeks, forslag til toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder samt Told 2020-forslaget, der skal afløse Told 2013-programmet.

I rådskonklusionerne konkluderes det, at de strategiske mål, som blev identificeret i 2008, stadig er relevante. Der lægges dog vægt på følgende fremtidige behov i forbindelse med det videre arbejde med Toldunionen:

- Modernisering af arbejdsmetoder.
- Styrkelse af samarbejdet med eksterne partnere, både på nationalt plan, EU-plan og internationalt plan på områderne for sikkerhed, sundhed og miljø.
- Udvikling af en mere omfattende tilgang til den internationale forsyningskæde med det formål at forbedre effektiviteten af kontroller, sikre flere handelslettelser og at give konkrete fordele til autoriserede økonomiske operatører.
- Forøgelse af aktiviteterne mod smugling, særligt cigaretter og alkohol, ved den ydre grænse og styrkelse af samarbejdet med EU's nabolande i den forbindelse.
- Yderligere forbedring af dialogen og samarbejdet med erhvervslivet for bedre at kunne modsvare deres forventninger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Rådsresolutionen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Rådsresolutionen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser. Det vurderes dog, at en styrkelse af indsatsen overfor krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i medfør af den nye toldhandlingsplan for 2013-2017 vil have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Rådsresolutionen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Kommissionens rapporter om henholdsvis implementering af EU's toldhandlingsplan til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder for perioden 2009-2012 og fremskridtene i udviklingsstrategien for Toldunionen har været i høring i EU-specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål med frist den 15. november 2012. Der er på den baggrund modtaget følgende høringssvar:

Danmarks Rederiforening støtter udviklingsstrategien for EU's toldunion med de strategiske mål om både at beskytte EU, og forbedre EU's konkurrenceevne. Danmarks Rederiforening vurderer, at der er lang vej igen inden for søtransportområdet, men finder det er glædeligt, at der arbejdes på sagen med henvisning til bl.a. Akten for Det Indre Marked II, hvor et af prioritetsområderne er etablering af et indre marked gennem ændrede told- og meldeprocedurer for skibe.

Dansk Erhverv har ingen bemærkninger.

Danske Maritime finder at krænkelse af virksomheders intellektuelle ejendomsrettigheder er en væsentlig barriere for vækst og innovation. Derfor støtter Danske Maritime op om EU's toldhandlingsplan til bekæmpelse af sådanne krænkelse. Med henvisning til at en stor del af danske maritime virksomheders produktion og service eksporteres til lande uden for EU, her-

under ikke mindst til de store skibsbygningsnationer Kina og Korea, lægger Danske Maritime især vægt på den del af handlingsplanen, der vedrører det internationale samarbejde. Det gælder både i multilaterale organisationer som fx WTO og via bilaterale aftaler med tredjelande om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Danske Maritime ser gerne, at aftalen mellem EU og Kina om samarbejdet mellem de europæiske og de kinesiske toldmyndigheder vedrørende bekæmpelse af sådanne krænkelse forlænges, og at dette samarbejde udbygges.

Forbrugerrådet har meddelt, at man af ressourcemæssige årsager ikke har mulighed for at forholde os til materialet.

11. Forhandlingssituationen

Det forventes at alle medlemsstater vil bakke op om rådsresolutionen og EU's nye toldhandlingsplan

Samtlige medlemslande forventes at bakke op om rådskonklusionerne.

12. Regeringens generelle holdning

Regeringen er positivt indstillet overfor rapporten om EU's toldhandlingsplan til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder for perioden 2009-2012.

Regeringen støtter indsatsområderne i handlingsplanen, herunder et aktivt samarbejde med erhvervslivet, internationalt samarbejde, fælles aktioner, fortsat udvikling af fælles it-systemer og forbedret lovgivning.

Regeringen er positivt indstillet overfor EU's nye toldhandlingsplan til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder for perioden 2013-2017 og de foreslåede fire indsatsområder.

For regeringen er det vigtigt, at håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder i det indre marked er konsistent og koordineret blandt EU's medlemslande for at sikre, at handel med piratkopierede og varemærkeforfalskede varer ikke fører til tabt indtjening for virksomheder og tab af arbejdspladser og ej heller kommer på markedet i EU med risiko for at gøre skade på forbrugere.

Regeringen finder det i den forbindelse vigtigt at sikre et godt samarbejde med interessenterne, da de oftest har størst indblik i aktuelle udviklinger på området, ligesom det er vigtigt med internationalt samarbejde, særligt med lande i verden, hvor en stor del af kopivarerne kommer fra.

Regeringen finder desuden at handel med kopivarer over internettet er et stigende problem, som det er nødvendigt at have fokus på, så forbrugerne sikres imod blandt andet forfalskede lægemidler, der kan udgøre en alvorlig sundhedsrisiko.

Regeringen finder endelig, at rådskonklusionerne om fremskridtene i udviklingsstrategien for Toldunionen ligger i forlængelse af eksisterende dansk politik på området, som primært sigter på at indføre så mange lettelser for erhvervslivet som muligt, under hensyntagen til de nødvendige sikkerheds-tiltag.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

10. Rådskonklusioner om Akten for Det Indre Marked II

Revideret notat. Ændringer er markeret med fed og kursiv.

1. Resumé

Kommissionen offentliggjorde den 3. oktober 2012 meddelelsen "Akten for Det Indre Marked II". Meddelelsen udgør et centralt element i Kommissionens arbejde med relanceringen af det indre marked.

Meddelelsen er en opfølgning på Kommissionens "Akten for Det Indre Marked", der blev fremsat i april 2011. Akten for Det Indre Marked II indeholder ligesom sin forgænger 12 nøgleinitiativer på det indre marked, der skal bidrage til at fremme væksten i Europa. De 12 nye initiativer er særligt udvalgt med henblik på at sikre, at borgerne og virksomhederne kan udnytte fordelene ved det indre marked bedre.

Initiativerne er overordnet fordelt inden for følgende fire indsatsområder: Et fuldt integreret indre marked for energi og transport, mobilitet af borgere og virksomheder på tværs af grænserne, den digitale økonomi i Europa og socialt iværksættereri, samhørighed og forbrugertillid.

Meddelelsen har i sig selv ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Det cypriotiske formandskab har sat vedtagelse af rådskonklusioner om Akten for Det Indre Marked II på den foreløbige dagsorden for rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 3. oktober 2012 meddelelsen "Akten for det indre marked II" (Akten for Det Indre Marked II). Meddelelsen udgør et centralt element i Kommissionens arbejde med at relancere det indre marked. Akten for Det Indre Marked II er en opfølgning på Kommissionens "Akten for det indre marked", der blev fremsat i april 2011.

Det cypriotiske formandskab har udarbejdet udkast til rådskonklusioner om Akten for Det Indre Marked II til vedtagelse på rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012.

3. Formål og indhold

Kommissionen anfører i meddelelsen, at der på baggrund af den aktuelle krises udvikling er brug for yderligere tiltag til styrkelse af det indre marked som en motor for vækst og stigende velfærd. De 12 nye initiativer er på den baggrund særligt udvalgt med henblik på at sikre, at borgerne og virksomhederne kan udnytte fordelene ved det indre marked bedre, og at tilliden til det indre marked øges.

De 12 nøgleinitiativer fordeler sig på fire overordnede indsatsområder:

I. Et fuldt integreret indre marked for energi og transport

Det fremgår af meddelelsen, at netværk udgør ryggraden i økonomien, og målet er at opnå et indre marked, hvor borgere og virksomheder nyder godt af fordelene ved et indre marked for transport og energi. Der skal derfor fokuseres på at sikre, at virksomheder og borgere reelt får mulighed for at vælge udbydere, og at operatørerne frit kan udbyde deres ydelser.

De fire nøgleinitiativer er:

- 1) Vedtagelse af en fjerde jernbanepakke med henblik på at forbedre kvaliteten og omkostningseffektiviteten af passagerbefordring med jernbane.
- 2) Vedtagelse af en ”Blue Belt”-pakke, der skal skabe et ægte indre marked for søtransport.
- 3) Fremskyndelse af oprettelsen af et fælles europæisk luftrum gennem en ny pakke af tiltag.
- 4) Gennemførelse af en handlingsplan med henblik på at forbedre gennemførelsen og håndhævelsen af den tredje energipakke.

II. Mobilitet af borgere og virksomheder på tværs af grænserne

Kommissionen fremhæver i meddelelsen borgernes og virksomhedernes mobilitet over grænserne som kernen i den europæiske integration og i det indre marked. Der fokuseres derfor på at fremme mobiliteten på tværs af grænserne, uden at borgere, arbejdstagere og virksomheder støder på ubegrundede restriktioner på grund af forskellige nationale regler og bestemmelser.

De tre nøgleinitiativer er:

- 5) Udvikling af EURES-portalen til et ægte europæisk arbejdsformidlings- og rekrutteringsredskab.
- 6) Fremme af langsigtet investering i realøkonomien ved at lette adgangen til langsigtede investeringsfonde.
- 7) Modernisering af EU's konkurslovgivning for at lette virksomheders overlevelsesmuligheder og give iværksættere en ny chance.

III. Den digitale økonomi i Europa

Det fremgår af meddelelsen, at den digitale sektor er den vigtigste drivkraft for produktivitet og kreativitet, og at et digitalt indre marked bør tilstræbes, hvor borgere og virksomheder uhindret kan handle online på tværs af grænserne. Af særlige udfordringer nævnes den nationale opdeling af online ydelser, investeringsgraden i højhastighedsnetværk og udviklingen af papirløse offentlige administrationer.

De tre nøgleinitiativer er:

- 8) Gennemgang af direktivet om betalingstjenester og fremsættelse af forslag om multilaterale interbankgebyrer med henblik på at gøre betalings-tjenester i EU mere effektive.
- 9) Vedtagelse af fælles regler for reduktion af omkostninger og bedre effektivitet i udrulning af højhastighedsbredbånd.
- 10) Vedtagelse af lovgivning, som gør elektronisk fakturering til den mest almindelige form for fakturering i forbindelse med offentlige indkøb.

IV. Socialt iværksætter, samhørighed og forbrugernes tillid

I meddelelsen fremhæves, at socialt iværksætter, samhørighed og forbrugertil-lid sikrer inklusiv vækst og muligheder, der er baseret på fair, solide og rummelige regler for borgere og virksomheder.

De to nøgleinitiativer er:

- 11) Forbedring af sikkerheden af varer, der bevæger sig i EU, gennem en revision af direktivet om produktsikkerhed, en ny samlet forordning om markedsovervågning og en ledsagende handlingsplan.
- 12) Vedtagelse af et lovgivningsmæssigt initiativ, som giver alle EU-borgere adgang til en basal betalingskonto, sikrer, at bankkontogebyrer er gennemsigtige og sammenlignelige, og gør det nemmere at skifte bankkonto.

Det cypriotiske formandskab har udarbejdet et udkast til rådskonklusioner, der overordnet hilser Akten for Det Indre Marked II velkommen.

I udkastet understreges vigtigheden af det indre marked set i forhold til udviklingen af EU og i forhold til den økonomiske krise. Endvidere gentages målsætningen om, at så mange som muligt af de udestående nøgleinitiativer i Akten for Det Indre Marked I som muligt vedtages inden udgangen af 2012.

Udkastet til rådskonklusioner oplister derudover de enkelte initiativer i Akten for Det Indre Marked II, og Kommissionen opfordres til at fremlægge de nødvendige forslag til initiativerne senest i foråret 2013.

Medlemslandene og Europa-Parlamentet inviteres endvidere til i tæt samarbejde med Kommissionen at få vedtaget nøgleinitiativerne i Akten for Det Indre Marked II inden næste valg til Europa-Parlamentet medio 2014.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Rådskonklusionerne har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Rådskonklusionerne har i sig selv ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Meddelelsen har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål med frist den 19. oktober 2012.

Der er modtaget høringssvar fra BL – Danmarks Almene Boliger, Danmarks Rederiforening, Dansk Aktionærforening, Dansk Erhverv, Danske Havne, Forbrugerrådet, HORESTA og LO.

BL støtter overordnet Kommissionens Akten for Det Indre Marked II og målsætningen om en effektiv, social markedsøkonomi gennem fx øget innovation, bæredygtig og ressourceeffektiv økonomi, fremme af beskæftigelse og vækst i byggesektoren, inkludering af unge, handicappede, finansielt udsatte personer og ældre, og mindskelse af de samfundsmæssige omkostninger ved integration og sundhed samt forebyggelse af fattigdom.

BL understreger tre områder, som er afgørende for udviklingen af det indre marked. For det første skal vækst og beskæftigelsespotentialer i langsigtede investeringer i en social økonomi anerkendes. I den forbindelse bør der udvikles en metode til måling af sociale påvirkninger, adgangen til de eksisterende strukturfonde skal lettes for at øge investeringerne i tiltag på det sociale område, og udbudsdirektiverne skal implementeres hurtigt, men også korrekt og effektivt, og muligheden for øget brug af sociale kriterier i udbud bør ikke hindres nationalt. For det andet skal innovation og kreativitet i EU højnes. Der er et stort potentiale for vækst og beskæftigelse i energieffektive løsninger på byggeområdet. Adgangen til finansiering for bl.a. innovative og unge virksomheder og iværksættere bør lettes, og EU2020 flagskibene for industripolitik, den digitale agenda og et innovativt EU bør genovervejes for herigennem at skabe øget koordination og merværdi. For det tredje skal EU være mindre bureaukratisk. Adgangen til strukturfonde bør lettes og gøres mere fleksibel for medlemslandene, det europæiske semester bør baseres på en ”down-top” tilgang for at sikre efterspørgselsbaserede politikudvikling på EU-niveau, og de årlige vækstundersøgelser bør fokuseres på få, horisontale områder med stor effekt.

Danmarks Rederiforening støtter Kommissionens udspil til en revitalisering af EU's indre marked, og navnlig indsatsområde nr. 2 vedrørende intraeuropæisk søtransport. Danmarks Rederiforening anfører, at der er et stort behov for minimering af unødvendige administrative byrder i forbindelse med transport mellem to EU-havne, således at skibsfarten sidestilles med øvrige transportformer. Gennem årene har der været gjort tiltag til at lempe byrderne – bl.a. med indførelsen af betegnelsen ”Regular Shipping Service” – men det har ikke været tilstrækkeligt. Danmarks Rederiforening er derfor tilfredse med, at der lægges op til et forsøg, som Kommissionen samlet står bag.

Dansk Aktionærforening fremhæver bl.a., at virkeliggørelsen af det indre marked forudsætter klare regler, der implementeres og anvendes på samme måde i alle medlemsstater. Dansk Aktionærforening beklager, at både Akten for Det Indre Marked I og Akten for Det Indre Marked II i det store og hele går uden om den finansielle sektor. Nogle af initiativerne ville have større virkning, hvis de også omfattede elementer fra den finansielle sektor, og forbrugernes situation ville forbedres, hvis den finansielle sektor fulgte de samme principper som den øvrige del af det indre marked.

I forhold til fremme af borgernes mobilitet anfører Dansk Aktionærforening, at det er en vigtig forudsætning for borgernes mobilitet, at de ikke risikerer, at deres pensionsoptjening udhules gennem gebyrer, omkostninger og beskatning. Det vil gøre det mere attraktivt for borgerne at flytte til andre medlemsstater, hvis EU sikrer borgerne, at deres pensionsvilkår ikke forringes som resultat af skiftende arbejdsgivere og skiftende opholdsland.

Vedrørende adgang til finansiering anfører Dansk Aktionærforening, at det vil være en fordel, hvis de regulerede markeder fungerer mere effektivt, så virksomhedernes udvikling kan finansieres over disse markeder. Øget fokus på de regulerede markeder som kilder til finansiering af erhvervslivet vil give markeder med større likviditet. Endvidere vil det give forbrugerne bedre muligheder for at placere deres opsparing – både hvad angår direkte investeringer (individuelle eller kollektive) og indirekte investeringer gennem fx arbejdsmarkedspensionsordninger og private pensioner.

I forhold til forbrugere og produktsikkerhed anføres det, at forbrugere og samfundet også bør beskyttes mod finansielle produkter og tjenester, der er skadelige for forbrugernes og samfundets økonomiske sundhed og sikkerhed.

Endelig anfører Dansk Aktionærforening vedrørende adgangen til at åbne og anvende en bankkonto, at erfaringen fra de senere år viser, at bankerne forhøjer deres gebyrer, nedsætter indlånsrenten og øger renteniveauet på udlånssiden, uden at det står i tæt forbindelse med markedsrenterne. Regulering om transparens på dette område bør derfor omfatte alle gebyrer og renter i forhold til forbrugere, så betingelserne i de forskellige banker kan sammenlignes.

Dansk Erhverv ser gerne et mere styrket fokus på implementering og håndhævelse af eksisterende lovgivning på det indre marked, end det pakken lægger op til. Andre medlemslande implementerer og håndhæver ikke fællesskabslovgivningen i samme grad som Danmark. Der er derfor behov for fokus på dette område for at sikre, at Danmarks konkurrenceevne ikke forværres.

Dansk Erhverv anfører, at der i bestræbelserne på at skabe et bedre og mere velfungerende indre marked skal indgå en gennemgribende revision og diskussion af danske særregler, der i praksis forvrænger et reelt indre marked for virksomhederne.

Dansk Erhverv finder ikke, at det de opfatter som en fast-track procedure, der blev brugt til gennemførelsen af Akten for Det Indre Marked I, nødvendigvis sikrer den nødvendige lov kvalitet/positive resultater. Få af de 12 tiltag i Akten for Det Indre Marked I når at blive færdigforhandlet i 2012. Der bør derfor fra start være fokus på kvaliteten af henholdsvis lovforslagene fra Kommissionen,

de tilhørende konsekvensanalyser og den endeligt vedtagne lovgivning, herunder reelle konsekvensvurderinger af kompromisforslagene mellem Rådet og Parlamentet.

Dansk Erhverv er som udgangspunkt positiv over for Kommissionens forslag i *nøgleinitiativ 1*, da det kan føre til yderligere liberalisering af markederne for nationale passagertog. Liberaliseringen skal dog være reel og gennemføres i alle lande på linje med Danmark. De er positive over for Kommissionens forslag i *nøgleinitiativ 2*, da det vil kunne skabe vækst og konkurrenceevne for shipping og logistikbranchen i Danmark og EU. I forhold til *nøgleinitiativ 6* er Dansk Erhverv åben over for diskussion af alle tiltag, der letter adgangen til finansiering for danske og europæiske virksomheder - forudsat at tiltagene er afbalancerede, skaber reel merværdi og sikrer alle SMV'er lige adgang til midlerne. I forhold til *nøgleinitiativ 7* finder de, at det fornuftigt, at man ser på insolvensreglerne i EU, og de vil støtte en revidering af reglerne, således at de i højere grad stimulerer, at iværksættere får en anden chance. Dansk Erhverv deler i forhold til *nøgleinitiativ 9* ønsket om at facilitere en større udbredelse af bredbånd, men afventer, hvilke virkemidler Kommissionen vil foreslå. Generelt er Dansk Erhverv dog modstandere af, at markedspriser fastsættes politisk. Dansk Erhverv noterer i forhold til *nøgleinitiativ 10*, at Danmark allerede opererer med lovgivning på området, og at det er positivt at andre lande nu skal følge med.

Danske Havne støtter prioriteringen af den maritime transport, inddragelsen af den blå økonomi i det indre marked, og ønsket om handling allerede i 2012. Danske Havne er enige i en strategi, der skal skabe bedre adgang til havne, bedre sammenhæng mellem transportformer og fokus på mere gennemskuelig handel med færre administrative byrder.

Danske Havne anfører, at Kommissionens udspil i høj grad har sit udsping i konklusioner fra Blue Belt projektet, hvor handelshindringer i form af told og administrative byrder ved søtransport blev søgt standardiseret. Projektet strandede dog på, at ikke var opbakning fra toldvæsenet i EU's medlemslande. Danske Havne anfører dog, at projektet nu bliver løftet op på et højere niveau i medlemslandene gennem bl.a. den blå vækststrategi og Akten for Det Indre Marked II. Danske Havne bakker op om projektet, da det er altafgørende for en inddragelse af den blå økonomi i det indre marked.

Danske Havne finder, at det er afgørende, at den danske regering sikrer, at flaskehalse i den blå økonomi bliver undersøgt, og at de nødvendige parter gør deres for at søge en best practise i forhold til en europæisk standard. Skibsfart har større administrative omkostninger end andre transportformer, hvilket er med til at skabe konkurrenceforvriddning. Dårligere vilkår skubber varetrans-

porten over på landjorden og resulterer i mere slid på veje, øget fare for trafikale ulykker, mere forurening og flaskehalse på de offentlige veje og i byerne.

Danske Havne anfører endvidere, at en integration af den blå økonomi i det indre marked – givet de rette værktøjer – rummer muligheder for nye innovative løsninger og forretningsområder, der kan styrke den økonomiske udvikling i Danmark og EU.

Forbrugerrådet er overordnet set enig i, at det er fortsat et uudnyttet potentiale i det indre marked. Forbrugerrådet finder imidlertid, at der fokuseres for snævert, og at forbrugerne fremstår som et appendiks til erhvervspolitikken i stedet for at være selvstændige aktører på markedet. Forbrugerrådet henviser i den forbindelse til Mario Montis rapport fra 2010 og Europa-Parlamentets Grech-rapport, hvor man i højere grad lagde vægt på det nødvendige samspil mellem erhvervs- og forbrugerpolitik.

Forbrugerrådet anfører, at forbrugernes manglende tillid til det indre marked er en af de afgørende barrierer for den videre udvikling. Det er ikke tilstrækkeligt at se på fx liberalisering og øget konkurrence. Der skal samtidig tages hensyn til, at forbrugerne har brug for fornuftige beskyttelsesregler og effektiv håndhævelse.

Forbrugerrådet er positiv over for meddelelsens indsatsområde 1 om et integreret marked for energi og transport og indsatsområde 3 om den digitale økonomi. Forbrugerrådet anfører bl.a. til sidstnævnte, at udviklingen af bredbånd og prisen herfor længe har været et problem og burde få samme bevågenhed som roamingpriser.

Forbrugerrådet bemærker vedrørende indsatsområde 4, der bl.a. angår forbrugernes tillid, at håndhævelse af produktsikkerhedsreglerne og markedsovervågning ikke fungerer optimalt, og at der ikke er sammenhæng i anvendelsen af varslingsystemerne. Forbrugerrådet henviser her til, at det netop oprettede OECD-system for tilbagetrukne varer kan inddrages som erfaringsgrundlag.

Vedrørende nøgleinitiativet om adgang til betalingskonto bemærker Forbrugerrådet, at Kommissionen i juli 2011 kom med en henstilling om fremlæggelse af et initiativ på dette område. Hvordan nøgleinitiativet forholder sig til denne henstilling er uomtalt i meddelelsen, og det fremgår ikke tydeligt, om man vil sløjfe henstillingen og i stedet lave lovgivning på området.

Endelig henviser Forbrugerrådet til, at det af meddelelsen fremgår, at der endnu ikke er opnået enighed mellem Europa-Parlamentet og Ministerrådet om 11 af de 12 nøgleinitiativer fra Akten for Det Indre Marked I, hvorfor Forbruger-

rådet også er bekymret for ambitionsniveauet, hvad angår initiativerne i Akten for Det Indre Marked II.

HORESTA anfører, at det er positivt, at Kommissionen fokuserer på håndhævelse af reglerne for det indre marked. Det er nødvendigt for, at det indre marked kan udfolde sit fulde potentiale, og konkurrenceforvridning kan undgås. Endvidere anfører HORESTA, at det er vigtigt, at der ikke er lande, der overimplementerer lovgivningen, da det også kan have negative konsekvenser for erhvervslivet.

Specifikt støtter HORESTA nøgleinitiativ 1 vedrørende jernbanetransport, hvilket skal ses i sammenhæng med HORESTA's fokus på turisme- og opleveserhvervene. Det er vigtigt at sikre, at EU's jernbanenet fungerer hurtigt, præcist og effektivt, og liberalisering af markedet kan her være den rigtige løsning.

HORESTA støtter nøgleaktion 3 vedrørende lufttransport, da fraværet af en fælles europæisk luftrumsstyring har store omkostninger for både luftfartsselskaber og i sidste ende passagerne. Hvis fælles styring af luftrummet kan være med til at nedbringe billetpriserne, vil det kunne fremme rejseaktiviteten og dermed både almindelig- og erhvervsturisme.

HORESTA anfører endvidere vigtigheden af borgernes og virksomhedernes frie mobilitet på tværs af grænser i EU, da det er vigtigt for den europæiske turisme, rejseaktivitet og det brede erhvervsliv.

Derudover finder HORESTA, at adgang til finansiering og modernisering af konkurslovgivningen for at styrke muligheden for at komme på fode igen efter en konkurs er meget vigtige tiltag for erhvervslivet.

Endelig støtter HORESTA nøgleinitiativ 8, hvor der bl.a. andet fokuseres på betalingssikkerheden. Det skyldes, at der stadig er mange borgere, som tvivler på betalingssikkerheden ved online-køb. Det er særligt en udfordring ved køb af overnatninger m.m. i udlandet, og det ville være positivt for turismen i EU, hvis langt flere EU-borgere ville anvende køb på nettet.

LO anfører overordnet, at udbygningen af det indre marked kan medvirke til at skabe vækst og beskæftigelse i Europa gennem en konkurrencebaseret social markedsøkonomi, men at det bl.a. er vigtigt ikke ensidigt at satse på liberaliseringer.

For LO er det afgørende, at muligheden for at opretholde nationale løn- og arbejdsforhold beskyttes. Dette sikres til dels gennem udstationeringsdirektivet, men der er behov for, at forhandlingerne om håndhævelsesdirektivet afsluttes

succesfuldt. Endvidere viser arbejdet med smart regulering, at tiltag til såkaldt afbureaukratisering kan have negative virkninger på ansattes sundhed og sikkerhed.

LO anfører, at liberalisering af indenlandske jernbanestrækninger ikke har været en ubetinget succes i alle lande, idet operatørerne ikke samarbejder og har forskellige takstsystemer. Endvidere er der en risiko for, at det vil være vanskeligt at have en rentabel drift med fragt og passagerer i yderområderne, hvis der sker en total liberalisering.

Vedrørende nøgleinitiativ 5 og den frie bevægelighed for tredjelandsborgere har LO store betænkeligheder i forhold til sæsonarbejdere og koncernternt udstationerede, også selv om disse initiativer på nuværende tidspunkt er omfattet af det retlige forbehold i Danmark.

LO bemærker endelig, at genfremsættelse af forslag til direktiv om overførsel af pensionsrettigheder rejser mange principielle spørgsmål i Danmark, idet arbejdsmarkedspensionssystemet er baseret på kollektive overenskomster. Direktivet vil derfor nyde stor bevågenhed hos arbejdsmarkedets parter.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel enighed i Rådet om vigtigheden af at få det indre marked til at fungere bedre, og der forventes at være generel opbakning blandt medlemslandene til rådskonklusionerne.

12. Regeringens generelle holdning

Fra regeringens side støtter man generelt initiativer, som styrker det indre marked, og som har til hensigt at skabe vækst og styrke EU's konkurrenceevne. Landene i EU's indre marked udgør det største marked for danske virksomheders internationale aktiviteter, og et velfungerende indre marked er en forudsætning for vækst og beskæftigelse i EU og i Danmark.

Regeringen bakker generelt op om Kommissionens ønske om at modernisere det indre marked. Kommissionens første pakke af vækstinitiativer - beskrevet i "Akten for Det Indre Marked" i 2011 - var højt prioriteret under det danske EU formandskab.

Regeringen kan desuden generelt støtte Kommissionens nye "Akt for Det Indre Marked II".

Flere af nøgleinitiativerne falder inden for områder, som regeringen har udpeget som vigtige vækstområder. Det drejer sig bl.a. om de digitale initiativer om

at styrke betalingsmulighederne ved onlineydelser, fremme brugen af e-fakturer og reducere omkostningerne ved udvikling af hurtigt bredbånd, "Blue Belt-pakken" samt moderniseringen af reglerne for produktsikkerhed og markedsovervågning i EU. *Derudover er initiativet om en fjerde jernbanel-pakke en vigtig og kompleks sag.*

Regeringen afventer de enkelte forslag og vil analysere dem yderligere, når de foreligger.

Regeringen kan på den baggrund generelt støtte formandskabets udkast til rådskonklusioner om Akten for Det Indre Marked II.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

11. Industripolitik

Nyt notat.

1. Resumé

Det cypriotiske formandskab ønsker på rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012 at vedtage rådskonklusioner om Kommissionens meddelelse "En stærkere europæisk industripolitik for vækst og økonomisk genopretning" (KOM(2012)582). Derudover vil Kommissionen præsentere meddelelsen "CARS2020 – for en stærk, konkurrencedygtig og bæredygtig europæisk bilindustri" (KOM(2012)636).

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssig eller statsfinansielle konsekvenser.

Rådskonklusionerne er sat på dagsordenen til rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012 til vedtagelse.

2. Baggrund

Det cypriotiske formandskab ønsker på rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2012 at vedtage rådskonklusioner om Kommissionens meddelelse "En stærkere europæisk industripolitik for vækst og økonomisk genopretning" (KOM(2012)582), der blev fremsendt af Kommissionen den 10. oktober 2012.

Meddelelsen følger op på meddelelsen "En integreret industripolitik for en globaliseret verden" (KOM(2010)614), der blev vedtaget af Kommissionen i 2010 som led i Europa 2020-strategien.

Formålet med Kommissionens meddelelse er at sikre en genopretning af den europæiske industri, således at den i 2020 udgør 20 procent af BNP mod 16 procent i dag.

På denne baggrund foreslår Kommissionen en ajourført EU industripolitik baseret på fire elementer, hhv.:

- a. investeringer i innovation
- b. bedre markedsbetingelser
- c. adgang til finansiering og kapital og
- d. menneskelige ressourcer og kapital.

Derudover vil Kommissionen præsentere meddelelsen "CARS2020 – for en stærk, konkurrencedygtig og bæredygtig europæisk bilindustri"

(KOM(2012)636). Meddelelsen har fokus på at styrke den europæiske bil-industris konkurrenceevne gennem bl.a. investeringer i avancerede teknologier, innovation og færdigheder, forbedring af rammevilkår og bedre adgang til det globale marked.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne hilser overordnet Kommissionens meddelelse ”En stærkere europæisk industripolitik for vækst og økonomisk genopretning” (KOM(2012)582) velkommen og understreger vigtigheden af europæisk industris konkurrenceevne.

Derudover bemærkes, at rådskonklusionerne:

- anerkender alle industrielle sektors bidrag til EU's konkurrenceevne og hilser Kommissionens meddelelser vedr. hhv. byggesektorens konkurrenceevne (KOM(2012) 433), sikkerhedsindustrien (KOM(2012)417) og kreative sektorer (KOM(2012)537) velkommen.
- fremhæver behovet for nye investeringer, herunder fsva. ikke-teknologisk innovation, eco-innovation og nye energi- og resourceeffektive teknologier.
- hilser Kommissionens ambition om at vende den nedadgående tendens i industriens bidrag til EUs BNP og tager notits af Kommissionens mål om at øge industriens andel af EUs BNP fra 16 procent til 20 procent inden 2020.
- understreger behovet for at omsætte forskning til innovative produkter og fokusere på kløften mellem forskning, innovation, produktion og kommercialisering, herunder vha. nøgleteknologier.
- understreger at klynger har en rolle at spille ift. at sikre innovation og konkurrenceevne.
- tager notits af de seks indsatsområder, som Kommissionen mener kan bidrage til den økonomiske genopretning på både kort, mellemlang og længere sigt, og som derfor bør prioriteres, hhv.:
 - o avanceret fremstillingsteknologi til ren produktion
 - o centrale støtteteknologier
 - o biobaserede produkter
 - o bæredygtig industripolitik, byggeri og råstoffer
 - o rene køretøjer
 - o intelligente net.

- anerkender at det indre marked byder på investerings- og forretningsmuligheder og understreger at den lovgivningsmæssige ramme i det indre marked bør være klar og konsistent med henblik på at sikre virksomheders retssikkerhed.
- hilser Kommissionens intention om at udføre pilot 'fitness checks' indenfor bl.a. petroleum- og aluminiumssektoren velkommen.
- inviterer Kommissionen til at tage initiativ til flere sektororienterede tiltag, der skal minimere administrative byrder for virksomheder.
- understreger vigtigheden af intellektuelle ejendomsrettigheder og tager i den forbindelse notits af af Kommissionens intentioner om at undersøge mulige tiltag vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder og forretningshemmeligheder.
- anerkender at det kan være svært for små og mellemstore virksomheder at få adgang til finansiering og inviterer på den baggrund Kommissionen til at samarbejde med den Europæiske Investeringsbank og den Europæiske Investeringsfond med henblik på at sikre implementering af Horizon2020 og COSME-programmet samt EU's strukturfondsmidler.
- anerkender at human kapital og færdigheder spiller en vigtig rolle for EUs industripolitik og inviterer på den baggrund Kommissionen til at opfordre til jobskabelse og uddannelse og medlemsstaterne til at sikre jobskabelse og fremme livslang læring mm.
- inviterer Kommissionen til i samarbejde med medlemsstater at foreslå tiltag med EU-merværdi, der kan booste europæisk industri innovation og produktivitet samt til at koordinere relevante EU-politikker såsom SMV-politik, handels-, forskning-, miljø- og konkurrencepolitik.
- støtter Kommissionens indsats for at fremme en integreret industripolitik inden for rammerne af det Europæiske Semester.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Rådskonklusionerne om en stærkere europæisk industripolitik har været sendt i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål med frist den 2. november 2012. I den forbindelse er der indkommet følgende bemærkninger:

Danske Maritime og DI henholder sig til deres høringssvar vedr. Kommissionens meddelelse ”En stærkere europæisk industripolitik for vækst og økonomisk genopretning” (KOM(2012)582).

DI finder derudover overordnet, at konklusionerne sender et positivt signal i forhold til at sikre en stærk industriel base i Europa.

DI er enige i konklusionernes betoning af nødvendigheden for at teste lovgivningen i et konkurrenceperspektiv. I den forbindelse vil påpege DI, at indsatsen mangler både mål og målsætning.

DI er enig i analysen af, at adgang til finansiering er et signifikant problem for mindre og mellemstore virksomheder i EU. Det er derfor også positivt, at Kommissionen opfordres til at samarbejde med EIB og EIF for at inkorporere finansielle instrumenter i Horizon 2020 og COSME.

DI er yderligere positiv overfor koblingen mellem COSME-programmet, Horizon2020 og udmøntningen af EU's strukturfondsmidler. Det henstilles i den sammenhæng til, at koblingen mellem EU-programmer og national ud-

møntning sker i overensstemmelse med allerede eksisterende strukturer og institutioner således, at der undgås dobbeltstrukturer i den offentlige erhvervsservice.

LO foreslår, at der i teksten tilføjes, at en reduktion af administrative byrder ikke må gribe ind ift. grundlæggende krav om sundhed og sikkerhed, arbejdsmiljø og miljø.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der vurderes at være generel opbakning til rådskonklusionerne.

12. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt rådskonklusionerne.

Regeringen vil lægge vægt på, at reduktion af administrative byrder ikke sænker de grundlæggende beskyttelsesniveauer i reguleringen.

Regeringen er enig i, at europæisk industri har en central rolle at spille ift. at skabe vækst og jobs i Europa. Regeringen støtter målet om, at der skal ske en genoplivning af den europæiske industri og skabes flere produktionsarbejdspladser i Europa.

Det er regeringens opfattelse, at EU's industripolitik bør sikre bedre rammevilkår for europæisk industri via et velfungerende indre marked samt ved at styrke vækstvilkårene på områder, hvor europæisk industri har særlige styrker og potentiale.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.